

**ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ
ІХ СКЛИКАННЯ**

ШОСТА СЕСІЯ

БЮЛЕТЕНЬ №5

Стенограма пленарного засідання

21 вересня 2021 року

Київ 2021

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

ІХ СКЛИКАННЯ

ШОСТА СЕСІЯ

БЮЛЕТЕНЬ №5

Стенограма пленарного засідання

21 вересня 2021 року

Редакційне управління
Головного управління документального забезпечення
Апарату Верховної Ради України

ЗМІСТ

Засідання п'яте
(Вівторок, 21 вересня 2021 року)

Виступи уповноважених представників депутатських фракцій і груп	...5
Заява фракції «Слуга народу»	...12
Розгляд проекту Постанови «Про внесення змін до порядку денного шостої сесії Верховної Ради України дев'ятого скликання»	...13
Внесення змін до:	
розділу II «Прикінцеві положення» Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України, спрямованих на запобігання виникненню і поширенню коронавірусної хвороби (COVID-19)» щодо перебігу строків звернення за отриманням адміністративних та інших послуг під час дії карантину»	...17
до розділу X «Прикінцеві та перехідні положення» Закону України «Про публічні закупівлі» щодо забезпечення можливості закупівель лікарських засобів за договорами керованого доступу	...22
Прийняття в першому читанні за основу проекту Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо дерегуляції трудових відносин»	...23
Заяви депутатських фракцій:	
«Голос»	...30
«Батьківщина»	...31
Прийняття рішення про включення до порядку денного сесії та скорочення наполовину строків внесення альтернативних законопроектів і надання висновку комітету щодо проектів законів про внесення змін до Закону України «Про Державний бюджет України на 2021 рік» щодо реалізації соціальних заходів та інфраструктурних проектів № 6052, № 6052-1, № 6052-2, № 6052-3	...32

Представлення проекту Закону «Про Державний бюджет України на 2022 рік»	...33
Інформація про створення міжфракційного депутатського об'єднання «Енергоефективна Україна»	...56
Внесення змін до статті 5 Закону України «Про гуманітарну допомогу»	...57
Прийняття в першому читанні за основу проектів законів:	
«Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо ефективності використання коштів соціального страхування»	...58
«Про внесення змін до Закону України «Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування на випадок безробіття»	...63
«Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо посилення захисту прав працівників»	...69
«Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо врегулювання деяких нестандартних форм зайнятості»	...75
Прийняття рішення про повернення проекту Закону «Про внесення змін до деяких законів України щодо запровадження допомоги для економічної реінтеграції трудомих мігрантів» суб'єкту права законодавчої ініціативи на доопрацювання	...80
Прийняття в першому читанні за основу проекту Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України, що регулюють питання трансплантації анатомічних матеріалів людині»	...87

[Результати поіменної реєстрації](#)

[Результати поіменного голосування](#)

ЗАСІДАННЯ П'ЯТЕ

*Зал засідань Верховної Ради України
21 вересня 2021 року, 10 година*

Веде засідання Перший заступник Голови Верховної Ради України **СТЕФАНЧУК Р.О.**

ГОЛОВУЮЧИЙ. Доброго ранку, шановні народні депутати та гості Верховної Ради України! Шановні колеги, прошу підготуватися до електронної реєстрації. Нагадую, після початку реєстрації необхідно, утримуючи сенсорну кнопку, натиснути на зелену кнопку «За», першу зліва, та утримувати ці дві кнопки одночасно до кінця реєстрації, тобто до появи результатів на табло.

Готові реєструватися? Прошу реєструватися.

У залі зареєструвалися 189 народних депутатів. Пленарне засідання Верховної Ради України оголошую відкритим.

Шановні народні депутати, сьогодні день народження у наших колег народних депутатів України: Інни Романівни Совсун, фракція «Голос», та Мар'яна Богдановича Заблоцького, фракція «Слуга народу». Давайте їх привітаємо (*Оплески*).

Шановні народні депутати, відповідно до статті 25 Регламенту у вівторок ми маємо 30 хвилин на виступи уповноважених представників депутатських фракцій та груп для внесення пропозицій, оголошень, заяв і повідомлень. Прошу представників фракцій і груп записатися на виступи.

Слово надається народній депутатці України Приходько Наталії Ігорівні, фракція політичної партії «Опозиційна платформа – За життя».

Юрій Бойко. Будь ласка.

БОЙКО Ю.А., член Комітету Верховної Ради України з питань прав людини, деокупації та реінтеграції тимчасово окупованих територій у Донецькій, Луганській областях та Автономної Республіки Крим, міста Севастополя, національних меншин і міжнаціональних відносин (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційна платформа – За життя»). Шановна президіє! Шановні народні депутати! Ключове питання цього пленарного тижня – презентація проекту бюджету на наступний рік. Проте, коли я побачив цей проект бюджету, в мене виникло відчуття дежавю, тому що він повністю повторює бюджети попередніх восьми років, бюджети попередньої і нинішньої влади за останні два роки. Власне, кажучи, прийняття таких бюджетів і призвело до того, що половина громадян України за останні декілька років опинилася за межею бідності. Я вважаю, що цей проект бюджету

потребує негайної зміни, бо він є антинародним і не відповідає інтересам громадян України.

Загалом за останні два роки ми бачили марафон обіцянок з боку вже діючого Президента і провладної коаліції, які залишилися невиконаними. Нам обіцяли мир на Донбасі, нам обіцяли зменшення комунальних тарифів, нам обіцяли боротьбу з бідністю. Усе це залишилося невиконаним. У нас немає миру на Донбасі. У нас лише зростають комунальні тарифи. Враховуючи зростання цін і зменшення соціальних виплат, у нас немає боротьби з бідністю, а є подальше занурення наших людей в це ганебне явище. І все це разом називається однією фразою – антинародна політика діючої влади.

«Опозиційна платформа – За життя», наша політична сила, має чітку позицію з приводу ключових питань, важливих для суспільства, для людей. Ми вважаємо, треба домовлятися, а не стріляти. І в нас є політична воля щодо шляху до миру. Ми знаємо, як зменшити комунальні тарифи, а саме за рахунок вітчизняних енергоносіїв, які мають іти на потребу людям, нашим громадянам. Ми вимагаємо, щоб було введено державне регулювання на ціни на товари першої необхідності, що дуже важливо для людей. Ми будемо відстоювати ці позиції, тому що це потрібно нашим людям, будемо боротися за те, щоб ці позиції були втілені в життя і громадяни, дійсно, отримали підтримку від наших парламентаріїв, держави. І це є державна позиція (*Оплески*).

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякуємо, Юрію Анатолійовичу.

До слова запрошується народний депутат України Сергій Володимирович Шахов, депутатська група «Довіра».

Кулініч Олег Іванович. Будь ласка.

КУЛІНІЧ О.І., член Комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики (одномандатний виборчий округ № 147, Полтавська область, самовисуванець). Шановний головуючий! Шановні колеги! Шановні виборці! За минулий тиждень до народних депутатів групи «Довіра» звернулося дуже багато представників органів місцевого самоврядування, а також простих людей щодо тарифів на енергоносії. Особливо катастрофічно виглядає ситуація з бюджетними установами. Місцева влада взагалі не знає, що робити і як провести цей опалювальний сезон. Під час формування місцевих бюджетів на 2021 рік громади планували кошти на опалення комунальних закладів за ціною попереднього опалювального сезону, але ціна на газ зросла в 2,5 разу. На сьогодні склалася ситуація, коли собівартість українського газу становить приблизно 2,6 гривні за кубометр, а, наприклад, територіальні громади Полтавщини, яку я представляю в парламенті, де цей газ видобувають, змушені купувати його за ціною 26, а то і 30 гривень, тобто за ціною на європейських хабах. На перерозподіл видатків бюджету громади не мають ресурсу. На покриття різниці в тарифах місцеві бюджети за різними оцінками потребують субвенцій з державного бюджету на рівні 15-16 мільярдів гривень на цей

опалювальний сезон. До речі, в проекті Державного бюджету України на 2022 рік жодної копійки на субвенцію на вирівнювання тарифу не передбачено.

Також давайте не забувати і про борги минулих років. Станом на 14 вересня сумарна прострочена заборгованість підприємств теплокомуненерго перед НАК «Нафтогаз України» становить 57 мільярдів гривень, із них 22 мільярди гривень за 2021 рік, а 35 мільярдів гривень – борги минулих років.

Ще одна проблема полягає в тому, що бюджетні установи комунальної власності не можуть перейти до НАК «Нафтогаз України», як до постачальника «останньої надії», тому що на це немає юридичного механізму.

Також хочу наголосити на проблемі, яка є в роботі органів соціального захисту населення. У січні 2021 року запрацювала Національна соціальна сервісна служба. Її органи на обласному рівні почали працювати лише з серпня. Жодну із 42 державних соціальних програм, що виконують органи соціального захисту на рівні обласних підрозділів, досі не передано. На сьогодні цю роботу повністю провалено. Орган виконує лише контролюючі функції, а фахових спеціалістів, які працювали з людьми, скоротили на 35 відсотків.

Враховуючи вищесказане, група «Довіра» звертається до уряду з конкретними вимогами: субвенція місцевим громадам для покриття різниці в тарифі; забезпечення юридичної можливості для переходу бюджетних установ до постачальника «останньої надії»; визначення середньорічного тарифу на газ для комунальних підприємств; відновлення нормальної роботи органів соціального захисту населення.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Слово надається народному депутату України Тарасу Івановичу Батенку, депутатська група «Партія «За майбутнє».

БАТЕНКО Т.І., член Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (одномандатний виборчий округ № 123, Львівська область, самовисуванець). Шановна президіє! Шановний Руслане Олексійовичу! Шановні колеги народні депутати! Розуміючи, що цей парламентський тиждень буде дуже непростий, позаяк ми будемо розглядати за результатами Погоджувальної ради законопроекти і про олігархів, і драконівський податковий законопроект [№ 5600](#), ми як депутатська група закликаємо не формувати у парламенті вольтову дугу напруги, зберегти внутрішню парламентську демократію, захистити право народних депутатів на висловлення своєї позиції і право законодавчої ініціативи, закріплене в Конституції України. Тому що нам не сподобалася вчорашня репліка одного із голів парламентського комітету, не хочу називати його прізвище, який сказав, що демократія, як виявляється, – це влада більшості, а не народу чи народовладдя. Друзі, з таким цікавим розумінням демократії ми далеко зйдемо. Для нас демократія: абсолютна влада – нікому і система стримувань і противаг. Інакше це диктатура і авторитаризм. Про це треба пам'ятати, насамперед, монобільшості, «слугам народу».

Також хочу сказати і про інше, про події, які відбулися цього тижня, в тому числі на теренах України. Ми бачили, як Росія продовжує гібридну війну проти України, масово вивозячи мешканців з окупованих територій Донбасу до Ростовської області для участі у виборах до Державної Думи Російської Федерації. При цьому реакція української влади є двоякою. В офіційному інформаційному просторі, в заявах, які лунають у Верховній Раді, ми засуджуємо і вимагаємо визнавати таку державну думу нелегітимною. Але разом з тим ми відкриваємо дільниці для голосування на своїй території, в консульських установах, посилаючись на міжнародні договори, на які Російській Федерації щодо України наплювати.

Зараз ми обговорюємо скільки провладна партія має голосів у Державній Думі Російської Федерації. Ми за прийняття відповідного проекту постанови Верховної Ради України, який засуджує ці вибори до так званої «державної думи», але ми проти когнітивного дисонансу у владних головах в Україні. Тому ми пропонуємо прийняти проект постанови [№ 6001](#), яким закликаємо визнати і ФСБ, і ГУР Російської Федерації терористичними організаціями, що займаються дестабілізацією і дезінтеграцією нашої держави, підтримкою диверсійно-терористичної діяльності квазідержавних утворень, так званих «ЛНР» і «ДНР». Тим самим ми ще раз покажемо, що стоїмо на захисті національних інтересів України і спроможні протистояти викликам, які сьогодні стоять перед нашою Українською державою.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Слово надається народному депутату України Величковичу Миколі Романовичу.

Ірина Володимирівна Геращенко. Будь ласка.

ГЕРАЩЕНКО І.В. , член Комітету Верховної Ради України з питань зовнішньої політики та міжпарламентського співробітництва (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Шановні українці! Банкова 1,5 року тому зрадила українські спецслужби, зрадила наших розвідників, фактично зливши унікальну спецоперацію і передавши Путіну 33 вбивці. Сьогодні спецслужби зраджують ви, «слуги», дискредитуючи саму ідею цивільного парламентського контролю. Замість ТСК ви створили безумну ТСН – тусовку «слуг народу», яка працює пральнею з відмивання Банкової від того багна, куди ви вляпалися зі спецоперацією з затримання «вагнерівців».

Я хочу нагадати, що ця безумна ТСН тиждень тому вже вийшла з папірцем, написаним на Банковій, і зачитала, що ніякої операції не було, були лише наміри, в усьому винен Порошенко. А потім ТСН у повному складі разом зі своєю очільницею втекли, коли на цю тусовку прийшли безпосередньо розвідники, ті, хто брав участь у розробці операції, ті, хто безпосередньо свідчив

про те, що Порошенко давав вказівки розпочати її, і ті, хто мав сказати ключове: хто знаходився в той роковий день у приміщенні на Банковій, хто чув деталі про початок останньої фази спецоперації, врешті, хто той кріт, який передав усе Банковій.

Скажіть, будь ласка, чи знаєте ви, які живете за програмою 20/30/50, що сьогодні українська армія, яка щодня захищає вас, не отримує виплати. Два роки українська армія скаржилася, що при Зеленському їй перестали піднімати зарплату, а сьогодні перестали її виплачувати. 1,5 мільярда гривень боргу за бойові, речові, компенсацію за винайм житла. Це ваша ганьба! Чи розумієте ви, які день у день отримуєте компенсацію від Верховної Ради за проживання тут, у комфортних готелях, що таке для солдата і офіцера отримувати 2800 гривень від держави на винайм житла, за які не можна винайняти квартиру не лише в Києві, а й у Хмельницькому, Рівному, ніде, де знаходяться бази дислокації наших воїнів, на Донбасі також не можна винайняти житло за ці гроші, але і їх три місяці не виплачують. Вам не соромно?!

Тому ми вимагаємо створення ТСК, а не тусовки «слуг народу», куди увійде опозиція, бо у вас конфлікт інтересів, ви відмиваєте зрадників з Банкової. Це перше.

Друге. Ми вимагаємо закритого засідання Верховної Ради, щоб почути, що відбувається з українською армією, чому сьогодні їй не платять гроші. Ви не платите, ті, які день у день отримують всі виплати: і депутатські, і зарплати, і на винайм житла. Ви й сьогодні в проекті Державного бюджету України на 2022 рік знову робите дисбаланс – на поліцейську державу, СБУ, ДБР піднімаєте зарплати, а армію знову намагаєтеся принизити. Ми не дамо вам цього зробити, всі зрадники мають нести відповідальність за статтею «Державна зрада» (*Оплески*).

ГОЛОВУЮЧИЙ. Слово надається народній депутатці Кірі Рудик. Будь ласка.

РУДИК К.О., *перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань цифрової трансформації (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Голос»).* Доброго ранку! Минулого тижня я і мої колеги з партії «Голос» зустрічалися з представниками бізнес-асоціацій: Українською радою бізнесу, Європейською бізнес-асоціацією, Спілкою українських підприємців, які разом об'єднують тисячі підприємців та їх співробітників. Ми говорили про те, що необхідно зробити напередодні локдауну, щоб кожен, хто хоче працювати, міг це спокійно робити. Говорили і про те, що влада дбає про підприємців за залишковим принципом – коли підприємці виходять на вулицю або починають масово закриватися.

Тому я звертаюся до кожного, в кого є власна справа, крамничка, юридична фірма, кав'ярня, перукарня чи ви програміст. Партія «Голос» представляє вас у парламенті і відстоює ваші інтереси. Ми перші вийшли з пропозицією дозволити вакцинованим працювати у локдаун. Я дуже добре пам'ятаю кожне

звернення в минулому році, кожен невиконаний план, взятий кредит, провалений проект, пам'ятаю, як виходили на вулицю підприємці Львівщини, бо влада забирає в них останнє. І я обіцяла, що зроблю все, щоб цього року це не повторилося. Кожен, хто хоче працювати і слідує правилам, повинен мати можливість це робити. І це лише перший крок.

Другий крок. Відмінити ЄСВ та податкові перевірки під час локдауну. Минулого року це дуже добре спрацювало, і ми вимагаємо повторити це в цьому році. Наша пропозиція з весни лежить в парламенті і чекає свого часу.

Третій крок. Попереджати про локдаун завчасно. Ця пропозиція вже працює, і партія «Голос» також була її ініціатором.

Четвертий крок. Додаткові 10 мільярдів гривень на підтримку підприємств під час локдауну. Пропозицію щодо такої зміни до Державного бюджету України на 2021 рік я внесла до парламенту ще вчора. Це дозволить зменшити навантаження, яке лягає на бізнес під час обмежень.

Коли переглядаємо бюджет, формуємо новий, обговорюємо правила або пільги, я завжди питаю себе, а де тут підприємці, малий та середній бізнес, де тут про кожного, хто заробляє гроші, хто не поїхав, хто робить свій бізнес в Україні?

З давніх-давен маніфест бізнесу до держави – «Не чіпайте нас». На жаль, зараз через локдаун це зробити надзвичайно важко, але потрібно. Тому що, якщо правила вводяться, вони мають бути справедливими, зрозумілими, і про них треба попереджати завчасно. Зараз головним пріоритетом «Голосу» є те, щоб зробити так, аби кожний, в кого є власна справа або бізнес пережили локдаун без втрат, а там, де потрібно, отримали допомогу і працювали далі, рухали наш...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Слово надається народній депутатці Тимошенко Юлії Володимирівні, фракція «Батьківщина».

ТИМОШЕНКО Ю.В., член Комітету Верховної Ради України з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Шановні колеги! У цьому залі є все: прекрасна трибуна, гарні крісла, кнопки і навіть депутати. Але в цьому залі просто хронічно немає інтересів людей, не існує української нації, бо це начисто викреслено з усього, що робить Верховна Рада.

Можу вам сказати, що я разом з фракцією уважно вивчила порядок денний на сьогодні і на цей пленарний тиждень. Принизливий, лобістський порядок денний, який починається з руйнації Трудового кодексу України, коли в працюючих людей забираються останні права щодо гарантування восьмигодинного робочого дня, забираються можливості ходити гарантовано у відпустку, мати два вихідних. Усе це перекладається на угоду, практично, нівелюється роль профспілок у державі, багато інших корупційних речей стоїть у цьому порядку

денному. Але тут зовсім немає уваги до інфляції в країні, яка на сьогодні досягла вже таких меж, що 50 відсотків доходів українців іде на їжу, в Німеччині, для порівняння, 10 відсотків, тут не говориться про те, що люди вже не можуть виживати на ті копійки, які ви їм залишаєте. І в проекті бюджету на наступний рік епоха бідності продовжується в повному обсязі.

Народні депутати нашої фракції відвідали райгази і подивилися, що робиться з тарифами. Хочу поінформувати вас, що людям, щоб отримати оці заповітні 7,99 гривень за кубометр газу, треба заключити угоду з постачальником «останньої надії». На одного інспектора в райгазі приходиться десятки тисяч людей, а угод на цю хвилину заключено від 300 до 500. Це означає, що люди, по-перше, не знають, що їм треба робити, щоб отримати хоча б таку високу ціну на газ, а по-друге, жоден райгаз, міськгаз не встигне обслужити людей, щоб укласти всі угоди. Місцеві бюджети штовхають на повне банкрутство, змушуючи їх компенсувати різницю в тарифах на тепло.

Хаос у країні, який люди називають «бардак», досяг апогею. Але в цьому залі інтересів людей, їх болі і бідності немає. Тут є розподіл, дерибан бюджету, тут є зменшення прав людей, закриття соціальної політики. Припиняйте це робити! Або парламент повернеться до служіння людям і Україні, або такий парламент Україні просто не потрібен ні з яким спікером. Поверніться до реального життя і до людей! (*Оплески*).

ГОЛОВУЮЧИЙ. Слово надається народному депутату Гетманцеву Данилу Олександровичу, фракція «Слуга народу».

ГЕТМАНЦЕВ Д.О., голова Комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Шановні колеги! Трохи більше двох років тому ми прийшли до парламенту з програмними цілями. Програмною ціллю номер один було народовладдя. Народовладдя є програмою «Слуги народу». Народовладдя – це, коли надра належать народу і народ отримує справедливу частку від експлуатації цих надр та видобутку. Народовладдя – це, коли працює перерозподіл в країні національного доходу і немає такої ситуації, що один збагачується втричі, а пенсіонер отримує пенсію у розмірі 2000 гривень. Народовладдя – це закон один для всіх, а не для народу один, а для тих, хто в одних руках має політичний вплив, медіа та велику власність, інший чи взагалі його немає.

Держава 30 років бореться з тим, що ми всі називаємо олігархатом. Олігархи за тридцять років стають все міцнішими і міцнішими, багатшими і багатшими. Ми удаємо цю боротьбу, а не боремося з ними. І коли у Верховній Раді з'являються законопроекти, ініціативи, які дійсно б'ють стару систему, ламають олігархат, ми стикаємося зі штучними перепонами і колосальним супротивом цієї системи. З'являється 11,5 тисячі поправок до законопроекту, яким усуваються пільги для олігархів, і при розгляді від поправки до поправки його взагалі

не можна розглянути в залі Верховної Ради. Ці 11,5 тисячі поправок не дають можливості розглянути законопроект за скороченою процедурою. Водночас ми згадуємо про норми Регламенту, які також начебто перешкоджають розгляду законопроектів у залі, але 54 рази (!) з початку цього року порушувалися нами під час розгляду інших, менш важливих для олігархів, законопроектів.

Блокується процедура скороченого розгляду. Але ми розуміємо, що олігархат – це зло, це система, де успішними є не розумніші і працелюбніші, а хитріші. Це система зв'язків, корупційних зв'язків, яку необхідно ламати. І ми повинні її зламати і зламаємо, незалежно від супротиву. Фракція «Слуга народу» послідовно і чітко стоїть на позиції проти олігархату не на словах, а на ділі (*Оплески*).

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Даниле Олександровичу.

Шановні колеги, надійшла заява з вимогою про оголошення перерви, яку готові замінити виступом. Але перед тим, як я надам слово народній депутатці Дмитрієвій, хочу звернутися до зали.

Шановні колеги, коронавірус нікуди не зник. Я дуже прошу в сесійному залі дотримуватися елементарних заходів епідеміологічної безпеки – носіння маски. Закликаю всі фракції і групи провести роботу з народними депутатами, щоб ми своїм прикладом показували, як маємо протистояти епідемії коронавірусу. Дякую, колеги.

Надається слово народній депутатці України Дмитрієвій. Будь ласка.

ДМИТРИЄВА О.О., *заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань здоров'я нації, медичної допомоги та медичного страхування (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»)*. Добрий день, шановні колеги! Тисячі українських пацієнтів щодня борються за своє життя. Хтось бореться з COVID-19, хтось з онкологічними, а хтось з орфанними захворюваннями. І результат цієї боротьби залежить не лише від лікаря, а й від доступу до ліків. Для багатьох пацієнтів доступ до інноваційних ліків є єдиним шансом на порятунок. Зараз у нас понад 1 мільйон онкохворих, у тому числі й тих, які мають історію на рак.

У середньому держава витрачає близько 25 гривень на лікування одного громадянина інноваційними препаратами. Це дуже мало. Інноваційні ліки є дороговартісними і не кожен може їх собі дозволити. Таких історій дуже багато. Життя людини залежить від того чи зможе сім'я вчасно зібрати необхідну суму.

Я переконана, так не повинно бути. Держава має усі необхідні можливості для того, щоб дати змогу пацієнту зосередитися на лікуванні, а не на зборі коштів. Щоб допомогти онкопацієнтам в Україні недостатньо їх чути, потрібно

терміново задіяти практичні інструменти, що вже існують. Одним із них є зміни до Закону України «Про публічні закупівлі», яким запроваджуються договори керованого доступу в державних закупівлях. Законопроект [№ 4662](#) – це реальна допомога нашим українцям. Він сьогодні стоїть у порядку денному, і я дуже прошу вас підтримати його в другому читанні та в цілому.

Шановні колеги, в кулуарах на другому та третьому поверхах будівлі парламенту разом з Національним інститутом раку, громадською спілкою «Коаліція онкопацієнтів України», ініціативою «Рік обізнаності про рак легенів» ми підготували інсталяцію «Життя на папері». Завдяки віртуальній реальності, проєкціям та інтерактивним зонам, паперові інсталяції у формі кімнат оживають, переносять нас до реальних домівок онкопацієнтів. Ці інсталяції створені зі спогадів онкопацієнтів, статистичних даних та законів щодо раку в Україні. Ці папірці – це життя онкохворих, їх так багато в житті кожного.

Запрошуємо всіх у перерві відвідати інсталяційну виставку, на власні очі побачити, як живуть онкопацієнти та почути історії їх життя.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую вам.

Шановні колеги, ми завершили виступи від фракцій, послухали виступ, яким була замінена перерва. Переходимо до розгляду питань порядку денного. Перелік питань, що пропонуються для обговорення і прийняття рішення, вам наданий.

Отже, вашій увазі пропонується проект Постанови «Про внесення змін до порядку денного шостої сесії Верховної Ради України дев'ятого скликання» ([№ 5893-2](#)).

Шановні колеги, є необхідність в обговоренні? За скороченою процедурою це обговорюється відповідно до Регламенту. Прошу записатися на виступи: два – за, два – проти.

Слово надається народній депутатці України Клименко Юлії Леонідівні, фракція політичної партії «Голос». Будь ласка.

КЛИМЕНКО Ю.Л., *перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань транспорту та інфраструктури (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Голос»)*. Прошу передати слово Юрчишину.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Юрчишин. Будь ласка.

ЮРЧИШИН Я.Р., перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань антикорупційної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Голос»). Об'єднання «Справедливість». Ми вкотре стаємо свідками, коли до порядку денного не включаються надзвичайно важливі законопроекти. Ми й досі не бачимо законопроекту щодо процедури відбору на посаду Директора Національного антикорупційного бюро України, не бачимо законопроекту, визначеного Президентом пріоритетним, про ліквідацію Окружного адміністративного суду, і суд і далі «чудить». Дуже показово, що саме в цей час судді і далі блокують судову реформу, забираючи у наших громадян можливість отримати справедливість. Чому такі важливі законопроекти, при тому, що визначені Президентом як невідкладні, й досі не потрапляють до порядку денного? А відтак, за запропоновані зміни до порядку денного голосувати немає сенсу.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Народний депутат Соболев Сергій Владиславович, фракція «Батьківщина». Будь ласка.

СОБОЛЄВ С.В., член Комітету Верховної Ради України з питань правої політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). «Батьківщина». Для нашої фракції є цілий ряд принципових питань, на яких ми наполягаємо вже не перший місяць. Те саме було на останньому засіданні Погоджувальної ради. Ну, як можна не розглянути питання щодо забезпечення населення і комунального сектора газом власного видобутку, при тому, що оціночна ціна на газ очікується на рівні 20 гривень, тобто майже в 4 рази в порівнянні з тим, що ми сьогодні маємо? Як можна не підтримати пропозиції щодо наведення порядку з тарифною політикою в газовій сфері, електроенергетиці? Як можна не підтримати нашої пропозиції, яка стосується підняття мінімального прожиткового рівня, мінімальної заробітної плати, тим паче напередодні прийняття проекту Державного бюджету України на 2022 рік? На жаль, навіть ці питання, а всього ми пропонуємо шість десятків найважливіших питань, не включаються до порядку денного. Натомість ми бачимо пропозиції, які стосуються або вузького кола олігархів, і це називається антиолігархічним законом, або пропозиції, які стосуються, яким чином далі не сплачувати податки тим, хто уникає їх, і весь податковий тиск перекласти на малий і середній бізнес.

Для нашої фракції є цілий ряд принципових питань, які для нас будуть тим маяком, чи цей парламент виступає за те, щоб підтримати громадян, малий бізнес, тих, хто сьогодні робить все можливе, щоб навести порядок, у тому числі на митниці, чи ті пропозиції, які фактично далекі від життя.

Наша фракція не голосуватиме за ці зміни до порядку денного. Ми запропонували інший пакет змін.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Слово надається народній депутатці України Зінкевич Яні Вадимівні, фракція політичної партії «Європейська солідарність».

ЗІНКЕВИЧ Я.В., секретар Комітету Верховної Ради України з питань здоров'я нації, медичної допомоги та медичного страхування (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Прошу передати слово Ірині Геращенко.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ірина Володимирівна Геращенко. Будь ласка.

ГЕРАЩЕНКО І.В. Дякую. Шановні колеги! Два роки тому ви оббрехали нашу політичну команду і прийшли до влади на гаслах нових облич, дотримання Регламенту. І що ми бачимо зараз? Люди, які обіцяли дотримуватися Регламенту, жодного разу вчасно, за десять днів, не надали таблиці з поправками. Тому ми вимагаємо, щоб до законопроектів, запропонованих у порядку денному цієї сесії, вчасно подавалися поправки, особливо коли йдеться про такі скандальні законопроекти як № 5600, норми якого ставлять на коліна не олігархів, а український малий і середній бізнес, який ви хочете видіти для своїх конвертів програми 20/30/50.

Також ми хочемо нагадати, що всі фракції мають пропорційне право до формування порядку денного. Ми як опозиційна фракція за ці два роки жодного разу не бачили своїх законопроектів у порядку денному. Ми вимагаємо негайно поставити до порядку денного законопроект [№ 6006](#). У вас немає програми, як витратити на державу, на українців 2,7 мільярда доларів, які звалилися вам на голову за милістю МВФ, з яким ви, до речі, у вашому серіалі «Слуга народу» обіцяли не співпрацювати. Ви хочете їх вкрати. А ми пропонуємо, щоб ці кошти пішли на заборгованості військовим, яким ви не платите, на заборгованості лікарям, які перестали виїжджати на виклики, на інші речі. Це перше.

І друге. Створення ТСК, а не безумна ТСН щодо «вагнерівців». Вибачте, будь ласка, після Банкової ви зраджуєте сьогодні наші спецслужби, нашу армію, наших розвідників, і це має отримати відповідну парламентську реакцію. Має бути створена ТСК, як контрольний механізм, де повинна бути присутня опозиція, яка вже 13 місяців пропонує створити ТСК в рамках парламентського контролю за тим, що відбулося на Банковій, за зрадою. Вимагаємо негайно поставити це до порядку денного.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Слово надається народному депутату України Макаренку Михайлу Васильовичу, фракція політичної партії «Опозиційна платформа – За життя».

МАКАРЕНКО М.В., заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань здоров'я нації, медичної допомоги та медичного страхування (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційна платформа – За життя»). Шановний пане головуєчий, прошу передати слово Колтуновичу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Колтунович Олександр Сергійович. Будь ласка.

КОЛТУНОВИЧ О.С., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань економічного розвитку (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційна платформа – За життя»). Дякую. Шановний головуючий! Насамперед звертаюся до вас. Напевно, ви знаєте про ситуацію, яка склалася в Інституті ядерних досліджень Національної академії наук України. Там з 15 по 30 листопада працівників інституту відправляють у неоплачувані відпустки через брак коштів для виплати заробітної плати. На мій погляд, це питання має бути терміново включено до порядку денного і розглядатися як бюджетні зміни не лише щодо цього інституту, а й щодо Національної академії наук України, Національної академії аграрних наук, інших галузевих академій. Це перше.

Друге. Я не можу не звернути уваги на те, що в нас борг із заробітної плати в цілому становить 3,9 мільярда гривень, і його треба виплачувати. Тобто мають бути включені до порядку денного законопроекти про відповідні зміни до бюджету щодо подолання заборгованості з виплати заробітної плати.

Третє. Не можу не відреагувати на ту адженду, яку ви пропонуєте. Вона реально навіть не нульова, вона мінусова. Тому що законопроекти, які пропонуються, нанносять безпосередні економічні збитки національній економіці.

Ну, і не можу не відповісти депутатам із найпроолігархічнішої партії, яка ініціює законопроекти, наприклад, з останнього можу десятки прикладів навести, зокрема, зняття акцизу для «зеленої» енергетики або непідняття ренти на руду і таке інше. Тому це вже ваша внутрішня кухня, які ви ставитимете законопроекти до порядку денного, але нас цікавить економічний ефект для національної економіки, народовладдя, справедливий розподіл, про який ви всі розказуєте, але здійснюєте кроки з точністю до навпаки, наприклад, акциз для «зеленої» енергетики.

І останнє, що нас стосується і про що ми хотіли б сказати, – справедливий, пропорційний розподіл відповідно до кількості мандатів. Перелік законопроектів має здійснюватися і розраховуватися саме за цим принципом і на цих цифрах.

Наша фракція не підтримуватиме даного проекту постанови.

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, є ще бажаючі виступити?

Прошу запросити народних депутатів до залу. Після виступу будемо голосувати.

Поляков Антон Едуардович. Будь ласка.

ПОЛЯКОВ А.Е., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань антикорупційної політики (одномандатний виборчий округ № 206, Чернігівська область, політична партія «Слуга народу»). Було дуже цікаво

послухати голову фінансового комітету, який розповідав нам сьогодні про те, що вони твердо стоять на передовій у боротьбі з олігархами. Ми, всі українці, побачили на минулому футбольному матчі, як «слуги народу» твердо борються з олігархами і на якій передовій вони стоять. Якщо ви дійсно хотіли працювати на Україну, то порядок денний був би іншим, і ми не витрачали б свій час на цей фейковий законопроект проти олігархів, а приймали б законодавчі ініціативи, спрямовані на зменшення тарифів, збільшення пенсій, вносили б якийсь позитив у життя українців. Ці зміни до порядку денного ми не підтримуватимемо.

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Більше немає бажаючих виступити.

Шановні народні депутати! Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Постанови «Про внесення змін до порядку денного шостої сесії Верховної Ради України дев'ятого скликання» ([№ 5893-2](#)).

Готові голосувати? Прошу підтримати та проголосувати.

«За» – 212.

Рішення не прийнято.

Рухаємося далі. Наступне питання – проект Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо перебігу строків звернення за отриманням адміністративних та інших послуг під час дії карантину» ([№ 5454](#)). Це повторне перше читання. Доопрацьований законопроект комітет подав 15.09.2021 року.

Ставлю на голосування пропозицію про розгляд даного питання за скороченою процедурою. Нагадую, для прийняття рішення потрібно 150 голосів.

Готові голосувати? Прошу підтримати та проголосувати.

«За» – 216.

Рішення прийнято.

Слово надається голові підкомітету Комітету з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування Білозір Ларисі Миколаївні.

БІЛОЗІР Л.М., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування (одномандатний виборчий округ № 15, Вінницька область, самовисуванець). Шановна президіє! Шановні народні депутати! Шановні українці! Законопроект підготовлений Комітетом з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування на виконання Постанови Верховної Ради України «Про направлення на повторне перше читання проекту Закону України про внесення змін до деяких

законодавчих актів України щодо перебігу строків звернення за отриманням адміністративних та інших послуг під час дії карантину».

Якщо коротко, мета цього законопроекту – нарешті відновити надання деяких адміністративних послуг для людей та бізнесу саме органами державної влади та посадовими особами. З'явилися випадки, коли, керуючись законом, який ми прийняли у березні минулого року, деякі органи державної влади зтягають надання адмінпослуг, і люди та бізнес не розуміють термінів, деколи не отримують послуг, яких вони потребують.

Під час доопрацювання законопроекту були враховані пропозиції народних депутатів та ГНЕУ, згідно з якими на період встановлення карантину громадяни мають право звертатися, а органи державної влади обов'язково мають розглянути ці звернення.

Комітет ухвалив рішення доопрацьований проект Закону «Про внесення змін до розділу II «Прикінцеві положення» Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України, спрямованих на запобігання виникненню і поширенню коронавірусної хвороби (COVID-19)» щодо перебігу строків звернення та отримання адміністративних та інших послуг під час дії карантину» (№ 5454) рекомендувати Верховній Раді України за наслідками розгляду в повторному першому читанні прийняти за основу та в цілому. У разі прийняття законопроекту доопрацювати його з Головним юридичним управлінням Апарату Верховної Ради України. Прошу підтримати.

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Ларисо Миколаївно. Ви виступали як ініціатор і від комітету. Дякую вам.

Шановні колеги, є необхідність в обговоренні цього законопроекту? Є. Прошу записатися на виступи: два – за, два – проти.

Слово надається народному депутату Ключку Андрію Андрійовичу, фракція політичної партії «Слуга народу».

КЛЮЧКО А.А., голова Комітету Верховної Ради України з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Добрий день, шановні народні депутати! На сьогодні цей законопроект є дуже важливим, тому що його норми дають можливість вирішувати багато питань звичайних людей, а саме отримувати відповіді на свої запити і звернення, отримувати послуги від державних органів.

Шановні колеги, прошу зібратися і трохи тиші в залі, щоб підтримати даний законопроект.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Слово надається народному депутату Німченку Василю Івановичу, фракція політичної партії «Опозиційна платформа – За життя».

НІМЧЕНКО В.І., перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань правової політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційна платформа – За життя»). «Опозиційна платформа – За життя». Шановні колеги! Цим законопроектом передбачається недопущення встановлення обмежень стосовно строків і всього іншого в період коронавірусу. Мабуть, треба говорити про те, що Міністерство охорони здоров'я, виконавча влада до чогось готуються. У країні, мабуть, вводять дуже суттєві обмеження. І я хотів би, щоб у цьому законопроекті все було опубліковано. Це перше.

Друге. Не можна людей тримати в закритій кімнаті. Вони не мають ніякої інформації.

Третє. Шановні колеги, пам'ятаєте, як проводили щеплення від коронавірусу тут, у Верховній Раді? Тоді розмістили медичну бригаду біля туалету, щоб вакцинувати народних депутатів. Я не знаю, хто так міг посміятися, але хочу сказати, що народний депутат – національний політичний діяч, який виконує замовлення і накази виборців в умовах народовладдя нашої країни. Якщо ми визнаємо, що народовладдя – це влада більшості нашої фракції, монофракції, то тоді давайте скажемо, що ми тихо будуємо диктатуру. До речі, з цим пов'язаний і цей законопроект. Подивіться норми щодо обмежень, які стосуватимуться насамперед громадян.

Спасибі.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Слово надається народному депутату України Немирі Григорію Михайловичу, фракція політичної партії Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина».

НЕМИРЯ Г.М., перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань зовнішньої політики та міжпарламентського співробітництва (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Прошу передати слово Сергію Соболеву.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Сергій Владиславович Соболев. Будь ласка.

СОБОЛЄВ С.В. «Батьківщина». Про що цей законопроект? Наша фракція, безумовно, його підтримує. Законопроектом надається можливість всім громадянам, у кого закінчується або закінчився термін на надання адмінпослуг, автоматично на період карантину продовжувати його. Це стосується всіх адмінпослуг, і, на наш погляд, це дуже своєчасне рішення. Фракція підтримує, але це повинно бути комплексне рішення, яке стосуватиметься не лише адмінпослуг. Якщо уряд розуміє, що країна заходить у новий, досить важкий період карантину, і обмеження можуть бути або на рівні, або, можливо, ще серйозніші, ніж існували раніше, уряд має підготувати комплексний законопроект, який

стосуватиметься неможливості пропущення термінів, наприклад, звернення до судів. Якщо громадяни не зможуть, тим паче в період хаосу, а судова влада змушена слідувати духу закону, і на сьогодні треба фактично переорієнтовувати суди згідно з новим адміністративним поділом, нам треба прийняти комплексний законодавчий акт, який не дозволить громадянам пропускати ті терміни, які стосуються звернень за всіма позовами. Саме тому вважатимемо це першим кроком. Фракція його підтримує. Ми проголосуємо за.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Сергію Владиславовичу.

Слово надається народному депутату України Лопушанському Андрію Ярославовичу, фракція політичної партії «Європейська солідарність».

ЛОПУШАНСЬКИЙ А.Я., заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (одномандатний виборчий округ № 125, Львівська область, самовисуванець). Прошу передати слово Артуру Герасимову.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Артур Володимирович Герасимов. Будь ласка.

ГЕРАСИМОВ А.В., член Комітету Верховної Ради України з питань аграрної та земельної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Шановні колеги! Шановні українці! Звичайно, ми підтримуватимемо цей законопроект, але лише в першому читанні. Поясню чому. Для нас головне, щоб під час підготовки до другого читання ми ще раз перевірили, щоб не постраждали громадяни. Мета хороша, по суті законопроект хороший. Але ми вже звикли до того, що в будь-якому законопроекті «слуг» може бути якийсь дрібний рядок, від якого страждають громадяни.

По суті, законопроект про гарні речі, але виглядає так, ніби в нас уже немає COVID-19, немає карантину і таке інше. Проте на сьогодні в нас 5159 нових випадків захворювань, 137 померлих за добу, а за офіційною статистикою померлих від COVID-19 – понад 55 тисяч, хоча фахівці та експерти кажуть, що ця статистика занижена і цифра значно перевищує 100 тисяч.

Окрім цього, ми всі бачимо рішення уряду, який зараз готується до посилення карантину та навіть до введення певних локдаунів. Хотів би звернутися, що коли ви пишете пояснення, причину, чому ви це хочете зробити, будь ласка, аналізуйте ситуацію, не пишійте це просто зі стелі.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Лозинський Роман Михайлович, фракція «Голос», з мотивів.

Ще хтось виступатиме? Бачу. Я надам вам слово.

ЛОЗИНСЬКИЙ Р.М., перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Голос»). Об'єднання «Справедливість». Шановні колеги! Нам у цьому залі треба пам'ятати, що українці живуть не лише в центрі Києва, у великих містах, а й у малих, невеликих громадах, у сільській місцевості, на гірських територіях. І під словом «децентралізація» треба розуміти, що однією із основ децентралізації є якісні і доступні послуги, зокрема швидке надання довідок. Люди мають забути, що їм треба цілий день їхати маршрутною до районного центру, іншого центру, щоб отримати свої законні документи.

Тому очевидно, що цей законопроект треба підтримати. Послуги до людей потрібно наближати. Якість послуг потрібно піднімати. Але на цьому не варто зупинятися. У нас є безліч громад, в яких потрібно добудовувати ЦНАПи, підвищувати заробітні плати працівникам, покращувати якість самих послуг.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Слово надається народній депутатці України Анні Скороход. Потім – Лариса Білозір і після цього голосуємо.

Прошу запросити народних депутатів до залу.

Будь ласка, Анно.

СКОРОХОД А.К., член Комітету Верховної Ради України з питань енергетики та житлово-комунальних послуг (одномандатний виборчий округ № 93, Київська область, політична партія «Слуга народу»). Шановні колеги, ми вже обговорювали даний законопроект. Його дійсно треба приймати. Більше того, він досконало доопрацьований нашими колегами. Тому є пропозиція приймати одразу в цілому.

Депутатська група «Партія «За майбутнє» підтримує даний законопроект. Давайте переходити до голосування.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Лариса Білозір. Після цього перейдемо до голосування.

БІЛОЗІР Л.М. Шановні колеги! Я прошу проголосувати за основу та в цілому. Прийняття цього законопроекту чекають люди, бізнес. Його треба було прийняти ще рік тому. У березні минулого року першим антиковідним законом ми зупинили не лише перебіг звернень людей і бізнесу, а й надання послуг. Цим користуються недобросовісні чиновники органів державної влади, відкладають надання послуг як бізнесу, так і людям. Я прошу, щоб ми повернули чіткі строки розгляду звернень. Чиновники на місцях отримують зарплату, працюють, то чому вони мають не надавати певних послуг?

Ще раз прошу колег підтримати за основу та в цілому. Там ми даємо 30 днів для органів державної влади, щоб вони зібралися з силами і надали послуги, а не затягували.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Ларисо Миколаївно.

Шановні колеги, пропозиція комітету прийняти за основу та в цілому з необхідними техніко-юридичними поправками. Але спочатку я поставлю за основу, потім, якщо не буде заперечень, поставлю про прийняття в цілому.

Отже, ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо перебігу строків звернення за отриманням адміністративних та інших послуг під час дії карантину» ([№ 5454](#)) за основу. Це повторне перше читання.

Готові голосувати? Прошу підтримати та проголосувати.

«За» – 313.

Рішення прийнято.

Немає заперечень щодо прийняття в цілому? Немає.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо перебігу строків звернення за отриманням адміністративних та інших послуг під час дії карантину» ([№ 5454](#)) в цілому з необхідними техніко-юридичними правками.

Готові голосувати? Прошу підтримати та проголосувати.

«За» – 319.

Рішення прийнято.

Дякую, колеги.

Шановні колеги, далі ми маємо розглянути два законопроекти. Але щойно мені повідомили, що засідання комітету триває, рішення щодо цих законопроектів ще не прийнято. Є пропозиція зараз пропустити їх розгляд, а коли буде рішення комітету, повернутися. Немає заперечень? Немає.

Переходимо до розгляду проекту Закону «Про внесення зміни до розділу X «Прикінцеві та перехідні положення» Закону України «Про публічні закупівлі» щодо забезпечення можливості закупівель лікарських засобів за договорами керованого доступу» ([№ 4662](#)). Друге читання. Таблицю надано.

На трибуну запрошується голова підкомітету Комітету з питань економічного розвитку Мовчан Олексій Васильович.

Шановні колеги, є ті, хто наполягає на поправках? Є. Бачу, «Голос» наполягає. Яка у вас поправка? (*Шум у залі*). Я зрозумів. Тоді йдемо по поправках.

Поправка 3. Пузійчук. Не наполягає.

Поправка 4. Пузійчук. Не наполягає.

Поправка 5. Пузійчук. Не наполягає.

Поправка 7. Пузійчук. Не наполягає.
Поправка 8. Дубнов. Не наполягає.
Поправка 9. Стефанишина. Наполягаєте?
Будь ласка, увімкніть мікрофон Стефанишиної.

СТЕФАНИШИНА О.А., член Комітету Верховної Ради України з питань здоров'я нації, медичної допомоги та медичного страхування (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Голос»). Об'єднання «Справедливість». Шановні колеги! Хочу сказати, що цей законопроект є, дійсно, надважливим, і сьогодні всі пацієнти спостерігають за тим, як Верховна Рада за нього голосуватиме. Ми сподівалися, що він пройде в парламенті ще навесні. Але були ризики, що навіть Комітет з питань економічної політики його не підтримає. Я особисто переконувала депутатів голосувати за цей законопроект. Він допоможе тяжкохворим, онкохворим, пацієнтам з орфаними хворобами, хворим на діабет та інші тяжкі хвороби, нарешті отримати ліки від держави.

Я не наполягатиму на голосуванні цієї поправки, оскільки розумію, будь-яка дискусія з приводу цього законопроекту може загальмувати його прийняття. Тому дуже прошу всіх колег зараз мобілізуватися і дати максимальну кількість голосів за цей важливий для пацієнтів законопроект.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Більше ніхто не наполягає? Це була остання поправка.

Шановні колеги, прошу приготуватися до голосування.

Ставлю на голосування пропозицію комітету про прийняття проекту Закону «Про внесення зміни до розділу Х «Прикінцеві та перехідні положення» Закону України «Про публічні закупівлі» щодо забезпечення можливості закупівель лікарських засобів за договорами керованого доступу» ([№ 4662](#)) у другому читанні та в цілому з необхідними техніко-юридичними правками.

Готові голосувати? Прошу підтримати та проголосувати.

«За» – 309.

Рішення прийнято.

Закон прийнято. Дякую, колеги.

На ваш розгляд пропонується проект Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо дерегуляції трудових відносин» ([№ 5388](#)), поданий Кабінетом Міністрів України, та альтернативний законопроект ([№ 5388-1](#)), запропонований народним депутатом Івченком. Це перше читання.

Шановні колеги, ставиться на голосування пропозиція розглянути це питання за скороченою процедурою. Нагадую, для цього необхідно набрати 150 голосів, тому прошу підтримати та проголосувати.

«За» – 240.

Рішення прийнято.

До доповіді запрошується заступник міністра економіки України Світлана Володимирівна Глущенко.

Шановні колеги, а де представник міністерства? Я попросив би Прем'єр-міністра України все-таки звернути увагу на присутність представників уряду, які повинні доповідати законопроекти, що вносяться до парламенту. Але ми зробимо інакше.

Слово надається автору альтернативного законопроекту народному депутату України Івченку Вадиму Євгеновичу. Будь ласка.

ІВЧЕНКО В.Є., член Комітету Верховної Ради України з питань аграрної та земельної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Колеги, вперше чую, що захищати урядовий законопроект не з'являється представник уряду. Це просто ганьба! Ви всі маєте звернутися з приводу цього до уряду. Це неповага до парламенту. Перше (*Оплески*).

Друге. Колеги, до вас звертається Генеральний секретар Міжнародної конфедерації праці Шаран Барроу. Членами цієї конфедерації є 200 мільйонів людей, Європейської конфедерації праці – 45 мільйонів людей. Вони спільно підготували листа до Президента України, Голови Верховної Ради України, міністра соціальної політики України. Кажуть про неприпустимість прийняття законопроектів, які суперечать міжнародним трудовим стандартам. Серед таких називають законопроект № 5388.

Колеги, ми спільно з Федерацією профспілок України напрацювали альтернативний законопроект, який, дійсно, регулює питання щодо трудових відносин за трудовими договорами. Для цих суб'єктів ми значною мірою зменшуємо бюрократичне навантаження і спрощуємо регулювання праці, скорочення зайвих бюрократичних процедур трудових відносин, зокрема необхідність одержання дозволу від профспілки. Також спрощується процедура розірвання трудового договору, скорочується, на відміну від чинного закону, термін попередження працівника, спрощується ведення суб'єктам малого підприємництва документів, пов'язаних з трудовими відносинами. Суб'єкт малого підприємництва самостійно визначає обсяг документів з питань охорони праці, які підлягають оформленню та обліку.

Колеги, членів профспілки на сьогодні налічується приблизно 6 мільйонів. Вони просять вас підтримати саме альтернативний законопроект. Давайте не нищити трудові відносини, як пропонує уряд.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Слово для співдоповіді надається голові Комітету з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів Галині Миколаївні Третьяковій.

ТРЕТЬЯКОВА Г.М., голова Комітету Верховної Ради України з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Шановний головуєчий! Шановні народні депутати! Урядовим законопроектом № 5388 передбачено внесення змін до Кодексу законів про працю України, якими спрощується процедура укладання строкового трудового договору та проходження випробування. Власне, у цьому законопроекті встановлюється різниця між строковим і безстроковим трудовими договорами. Відповідно встановлюється, що строковий договір може укладатися, але не більше ніж на п'ять років. Це європейська практика.

У зв'язку з тим, що урядовий законопроект стимулює роботодавців до легального оформлення трудових відносин, створює передумови для більш ефективного дотримання законодавства про працю, передбачає встановлення зручного режиму робочого часу та відпочинку, а також ефективного використання періоду відпустки, комітет на своєму засіданні 28 травня за результатами розгляду вказаних законопроектів рекомендував парламенту підтримати законопроект № 5388.

Щодо порушень у цьому законопроекті європейського законодавства, можу сказати, що їх ніхто не бачить, крім Федерації профспілок України. Якщо хтось вважає, що ми щось порушуємо, то відповідно між першим і другим читаннями це можна виправити.

До того ж під час опрацювання урядового законопроекту був проведений соціальний діалог між СПО об'єднань профспілок, СПО роботодавців та урядом. На тому засіданні профспілки погодились рекомендувати урядовий законопроект до першого читання.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, є необхідність обговорювати це питання? Прошу записатися на виступи від депутатських фракцій та груп: два – за, два – проти.

Слово надається народному депутату Синютці, фракція «Європейська солідарність».

Олегу Михайловичу, будь ласка.

СИНЮТКА О.М., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань Регламенту, депутатської етики та організації роботи Верховної Ради України (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Прошу передати слово Миколі Княжицькому.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Княжицький Микола Леонідович, фракція «Європейська солідарність». Будь ласка.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань гуманітарної та інформаційної політики (одномандатний виборчий округ № 116, Львівська область, політична партія «Європейська солідарність»). Пане головуєчий, ви сказали, що відбувається засідання бюджетного комітету. В принципі, це заборонено під час пленарних засідань. За Разумкова такого не було, але я ніби бачу в залі членів комітету.

Щодо цього законопроекту, очевидно, що в ньому є багато позитивних норм. Наприклад, і для мене, для людини, яка до політичної діяльності колись займалася менеджментом, це було б великим спрощенням. Але коли подивитися на цей законопроект, можна побачити, що в принципі роль профспілок як така взагалі нівелюється, скасовується процедура надання згоди профспілки на звільнення працівника чим мінімізується можливість захисту прав працівників профспілками. У цій частині норми даного законопроекту суперечать статті 36 Конституції України, відповідно до якої громадяни мають право на участь у професійних спілках з метою захисту своїх трудових відносин.

Пропонується визначати істотні умови праці в конкретному трудовому договорі з кожною особою, замість прийнятих правил внутрішнього трудового розпорядку. Очевидно, це також повністю нівелює роль профспілок і їхню можливість в захисті людей.

У частині третій нової редакції пропонується уточнити, що працівник має бути поінформований про зміну істотних умов праці лише у випадку, якщо вони тягнуть за собою погіршення умов праці. Фактично це суперечить Директиві Європейського Парламенту і Ради про прозорі та передбачувані умови праці в Європейському Союзі, згідно з якою у випадку будь-яких змін в основних аспектах відносин, а не тільки тих, які тягнуть за собою погіршення, інформація надається роботодавцем працівникові.

Найголовніше. На відміну від чинної редакції закону передбачається запровадження можливості випробування при прийнятті на роботу, зокрема для осіб, які стали переможцями конкурсного відбору. Фактично у цьому законопроекті перекреслюються всі конкурси. Бо якщо переміг хтось, хто не подобається керівнику чи органу, який призначає, то можна цю людину звільнити і оголошувати новий конкурс.

Запроваджується новий підхід до встановлення матеріальної відповідальності працівника. Словом ми утримаємося, оскільки цей...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Слово надається народному депутату Приходьку Борису Вікторовичу, депутатська група «Довіра». Будь ласка.

ПРИХОДЬКО Б.В., член Комітету Верховної Ради України з питань економічного розвитку (одномандатний виборчий округ № 210, Чернігівська область, самовисуванець). Прошу передати слово Миколі Бабенку.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Микола Бабенко. Будь ласка.

БАБЕНКО М.В., секретар Комітету Верховної Ради України з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів (одномандатний виборчий округ № 90, Київська область, політична партія «Біла Церква разом»). Добрий день, шановні колеги! Від імені депутатської групи «Довіра» перед голосуванням за цей законопроект хочу сказати, що ми вважаємо неприпустимим, коли урядовий законопроект не представляється представниками уряду. Принаймні заступник міністра економіки мала б знайти можливість з'явитися сьогодні для того, щоб представити даний законопроект. Звертаюся до голови комітету Третякової Галини Миколаївни з проханням врегулювати це питання.

Щодо безпосередньо законопроекту, депутатська група «Довіра» підтримує його сьогодні лише в першому читанні. У цілому це позитивний законопроект, яким спрощується процедура укладання строкового трудового договору та проходження випробування при наймі на роботу, оптимізується порядок надання роботодавцем інформації працівникові про умови, що стосуються трудового договору, та деякі інші позитивні моменти.

Але законопроект містить також певні дискусійні норми щодо звільнення членів профспілок. Думаю, ми вестимемо дискусію з роботодавцями і профспілками під час підготовки даного законопроекту до другого читання і шукатимемо компромісні рішення, щоб задовольнити вимоги всіх учасників соціального діалогу.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Слово надається народному депутату України Кабаченку Володимирі Вікторовичу, фракція політичної партії Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина».

КАБАЧЕНКО В.В., секретар Комітету Верховної Ради України з питань антикорупційної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Прошу передати слово Волинцю Михайлу Яковичу.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Михайло Якович Волинець. Будь ласка.

ВОЛИНЕЦЬ М.Я., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань енергетики та житлово-комунальних послуг (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання

«Батьківщина»). Шановні колеги! Шановні члени уряду! Шановні громадяни України! Знаєте, чому сьогодні від Міністерства економіки чи від уряду ніхто не прийшов доповідати законопроект № 5388? Я відповім: ніхто не хоче брати на себе таку відповідальність, цей великий гріх перед людьми найманої праці, перед суспільством; ніхто з влади не хоче діяти всупереч напрацьованих десятиріччями міжнародних норм і стандартів.

Мій колега пан Івченко казав, що Генеральний секретар Міжнародної конфедерації профспілок Шаран Барроу, голова всеукраїнського об'єднання профспілок, а також Генеральний секретар Європейської конфедерації профспілок Лука Вісентіні одночасно звернулися послідовно 10 травня і 9 вересня цього року до Президента України Володимира Зеленського, до Голови Верховної Ради України Дмитра Разумкова, до Прем'єр-міністра України пана Шмигала з конкретним зверненням і поясненням, що такий законопроект приймати як закон у жодному разі не можна, він порушує десятки конвенцій міжнародних організацій праці. Мої колеги, які виступали раніше, засвідчують, що є порушення Конституції України, базового закону про профспілки, Закону «Про відпустки», повністю порушується Кодекс законів про працю.

Шановні друзі, ті, які проголосують за цей законопроект, будуть політичними трупами. Це торкається 22 мільйонів людей найманої праці, людей працездатного віку і всіх поколінь. Ми не можемо жити окремо, ми намагаємося інтегруватися в європейський простір до цивілізованого світу. У жодному разі в умовах COVID-19 за відсутності соціального діалогу, без проведення експертних оцінок, без погодження з профспілками, з людьми найманої праці не можна приймати цей законопроект.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Слово надається народній депутатці України Скороход Анні Костянтинівні, депутатська група «Партія «За майбутнє».

СКОРОХОД А.К. Прошу передати слово Сергію Рудіку.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Сергій Рудик. Будь ласка.

РУДИК С.Я., *заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань аграрної та земельної політики (одномандатний виборчий округ № 198, Черкаська область, самовисуванець).* «Німі на панщину ідуть і діточок своїх ведуть!..», Тарас Григорович Шевченко, 1848 рік. Як він відчував, що «слуги» прийдуть до влади через 170 років.

Пані Галина Третякова сказала, що ніхто, крім профспілок, не бачить порушень європейського законодавства. Скажу спеціально для пані Галини, порушуються: Конвенція про свободу асоціації та захист права на організацію, № 87; Конвенція МОП № 158 про припинення трудових відносин з ініціативи роботодавця 1982 року; Директива Ради Європи 98/59/ЄС від 20 липня 1998 року про наближення законодавства держав-членів щодо масових вивільнень; стаття 36 Конституції України. Не можна звільняти людей без думки профспілок.

І це знають у всьому світі, крім Галини Третякової від партії «Слуга народу». Виключається необхідність ведення правил внутрішнього трудового розпорядку або графіку змінності. Скасовується обов'язковість ведення графіку відпусток та подання повідомлень про початок відпустки.

Товариство, ви коли говорите про боротьбу з олігархатом, кого маєте на увазі? Ви хочете звільняти людей, як рабів? А без цього не можна реформувати і боротися з бідністю?

Товариство, всі, хто проголосує за цю ганьбу, будуть червоніти до кінця цієї каденції, і політичний труп – це мінімум, що вам світитиме. Ніхто за вас не проголосує, якщо будуть голосувати чесно, а не протоколи. Я не лякаю, а попереджаю. Не голосуйте за цю ганьбу!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Слово надається народному депутату Цабалю, фракція «Голос», 1 хвилина.

Шановні колеги, ще хтось хоче виступити, бо після цього виступу перейдемо до голосування? Немає бажаючих.

ЦАБАЛЬ В.В., секретар Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Голос»). Шановні колеги! Згадую останню кризу 2008-2009 років. Пам'ятаєте, північноєвропейські країни з неї вийшли значно швидше, а більшість південноєвропейських дуже довго виходили. Однією з основних причин була ліберальність трудового законодавства. Це трудове законодавство, у якому думають як про працівника, так і роботодавця, який створює робочі місця.

Тому закликаю в першому читанні підтримати цей законопроект, у якому лібералізується трудове законодавство, є більше можливостей у роботодавця, і у підсумку від цього виграють працівники, тому що у хорошого роботодавця доходи зростають, зарплати збільшуються, і працівник також виграє.

Колеги, підтримаймо цей законопроект у першому читанні. Дійсно, є багато речей, які треба доопрацювати (я говорив з бізнес-асоціаціями), щоб до другого читання мати кращий текст.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Ще хтось бажає висловитися? Тож прошу народних депутатів зайняти свої робочі місця.

Хто ще бажає? Колтунович Олександр Сергійович. Я вас побачив. Будь ласка, Олександр Сергійовичу.

КОЛТУНОВИЧ О.С. Шановні колеги, на жаль, ми не можемо підтримати даний законопроект, наша фракція зареєструвала альтернативний.

Безумовно, ми не розділяємо ту політику щодо зайнятості, яка на сьогодні чи упродовж останніх двох років існує. Я озвучу цифри, тому що, коли ви приходили до влади, рівень безробіття в країні був порядку 7-7,5 відсотка. Сьогодні – 10,5 відсотка. Плюс 3 відсотки – це високі цифри, якщо брати загальний показник розрахунку щодо рівня безробіття за методологією Міжнародної організації праці. Це перше.

Друге. Програми щодо стимулювання зайнятості мають бути зовсім іншими. У них має міститися економічна, фіскальна, ресурсна бази для того, щоб створювалися ці робочі місця, і люди не йшли у відпустки за власний рахунок – це те, про що я вам казав з приводу Інституту ядерних технологій Національної академії наук України, а все-таки мали гідну заробітну плату і працювали на цих об'єктах.

Повторюю, ми не підтримуємо цього законопроекту.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, обговорення питання завершено.

Ставиться на голосування пропозиція комітету про прийняття проекту Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо регуляції трудових відносин» ([№ 5388](#)) за основу.

Готові голосувати? Прошу підтримати та проголосувати.

«За» – 244.

Рішення прийнято.

Прошу показати по фракціях та групах.

Шановні колеги! Надійшло дві заяви від депутатських фракцій з вимогою оголосити перерву, яку готові замінити на виступ.

Слово надається народній депутатці Совсун, після цього ще... Хто ще виступатиме? Після цього виступатиме Тимошенко Юлія Володимирівна.

Будь ласка.

СОВСУН І.Р., член Комітету Верховної Ради України з питань енергетики та житлово-комунальних послуг (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Голос»). Шановні колеги! Зараз ми голосуватимемо ряд законопроектів, пов'язаних з бюджетом. Спочатку – про внесення змін до бюджету на 2021 рік, потім ми обговорюватимемо проект бюджету на 2022 рік.

У зв'язку з цим хочу нагадати один законопроект, який ми влітку цього року проголосували всім залом. Це законопроект, у якому пропонувалося виділити кошти з державного бюджету для того, аби встановити в українських лікарнях кисневі станції. Тоді, коли ми голосували за цей законопроект, представники уряду мені казали: не варто зараз Верховній Раді в це втручатися, ми вирішимо це питання на рівні Кабінету Міністрів.

На жаль, цього питання досі не вирішено. За літо уряд жодним чином не допоміг українським лікарням, українським лікарям та українським пацієнтам підготуватися до нової хвилі епідемії. Ми знаємо, що нова хвиля епідемії буде, що вже від завтра Україна перейде в жовту зону. До того ж, на превеликий жаль, ми також знаємо, що українські лікарні фактично не підготовлені до цієї нової хвилі.

Учора міністр охорони Ляшко сказав, що станом на сьогодні 30 відсотків ліжок з киснем вже зайняті хворими. Повторюю, 30 відсотків ліжок з киснем вже зайняті. Це ми ще не дійшли до піку епідемії. Це означає, що, на превеликий жаль, кисню знову в українських лікарнях не вистачатиме.

Сьогодні ми чуємо дуже багато заяв від уряду про те, що якісь кошти на щось виділили. Знаєте, я розіслала запити в усі департаменти охорони здоров'я для того, аби дізнатися, чи отримували вони якісь кошти, чи ні. Так, декілька департаментів відповіли, що змогли використати залишки від попередньої субвенції. Але, на превеликий жаль, від більшості департаментів я отримала відповіді, що урядом та органами місцевого самоврядування кошти на закупівлю і встановлення кисневих станцій в закладах охорони здоров'я у поточному році не виділялися. Я отримала десятки таких відповідей з усієї країни.

Шановні колеги, коли поїдете до себе в округи, ви зіткнетеся з тим, що в лікарнях знову не вистачає кисню. І за це ви персонально нестимете відповідальність, тому що про це ми говоримо вже півроку. Я вас дуже прошу не гратися з цим питанням. Можливо, 15 мільярдів, які ви пропонуєте виділити на дороги, – це важливо, але, повірте, коли будуть знову ховати українців, бо на них не вистачатиме кисню, ви ці мільярди згадаєте.

Колеги, ще раз дуже прошу подумати про це і все-таки сконцентрувати державні ресурси на тому, що важливіше, і допомогти українським лікарям, лікарням та пацієнтам.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Слово надається народній депутатці України Юлії Володимирівні Тимошенко.

Прошу запросити народних депутатів до залу, після цього будемо переходити до питання про включення до порядку денного законопроекту [№ 6052](#) та альтернативних.

Будь ласка, Юліє Володимирівно.

ТИМОШЕНКО Ю.В. Шановні колеги! Можливо, хтось в парламенті не читає законопроектів, я просто хотіла б пояснити, за що щойно проголосували урядовий законопроект № 5388. З цього законопроекту почалася глобальна ревізія трудового кодексу. Вони хотіли внести проект нового Трудового кодексу України, який повністю ліквідує практично всі права працюючих людей, але не

пролізло. Внесені сьогодні 21 законопроект у підсумку мають ту саму мету і ті самі наслідки.

Коли ви тиснете кнопку, особливо зелену, хочу, щоб ви розуміли, що забираєте у людей. Ви гадаєте, що натиснули зелену кнопку і все, а насправді ви забрали в людей частину життя.

Хочу нагадати, що понад 300 років у світі існує профспілковий рух, який бореться за права працюючих людей. Уже сформовано певні речі, від яких не можна відступати: обмеження робочого дня восьми годинами, два вихідних дні на тиждень, обов'язкова щорічна відпустка, не менша певної кількості днів, понаднормові години, які мусять бути оплачені тощо. Там цілий перелік прав людей, зафіксований міжнародними конвенціями, українськими законами.

Вони пропонують всі ці гарантії анулювати і формувати їх між роботодавцем і працюючою людиною тільки на базі короткострокових угод. І щоб у цих угодах роботодавець нав'язував те, що він хоче, без тих обмежень, які закріплені в міжнародних конвенціях та інших правових документах.

Що ви робите? Ви хоч трохи вникаєте в суть того, що відбувається? Профспілки повністю відсторонюються від того, щоб захищати працюючих людей. Якщо робота профспілок чомусь не задовольняє, зробіть так, щоб вони були сильнішими, але не прибирайте принцип трипартизму, на якому тримається, по суті, вся система права у світі, яка стосується працюючих людей.

Ви проголосували за урядовий законопроект № 5388, проти якого виступили Міжнародна організація праці, міжнародні профспілки і сказали, що якщо це буде продовжено, проти України введуть практично санкції.

Скажіть, ви хоч трохи знайомитеся із законами, які приймаєте? Голосуйте проти такого закону і трьох наступних законопроектів!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, як домовлялися, ми дочекалися рішення комітету, тому з вашого дозволу повертаємося до законопроектів [№ 6052](#), [№ 6052-1](#), [№ 6052-2](#) і [№ 6052-3](#). Сьогодні ми не розглядаємо їх по суті, нам потрібно їх включити до порядку денного і скоротити наполовину строки внесення альтернативних законопроектів, надання висновку комітету.

Прошу народних депутатів зайняти свої робочі місця.

Ставиться на голосування пропозиція про включення проекту Закону «Про внесення змін до Закону України «Про Державний бюджет України на 2021 рік» щодо реалізації соціальних заходів та інфраструктурних проектів» (№ 6052) та альтернативних законопроектів [№ 6052-1](#), [№ 6052-2](#), [№ 6052-3](#) до порядку денного сесії. Необхідно набрати 226 голосів. Підкреслюю, це не розгляд питання по суті, це включення його до порядку денного сесії.

Готові голосувати? Прошу підтримати та проголосувати.

«За» – 314.

Рішення прийнято.

Ставиться на голосування внесена комітетом пропозиція – визначити законопроект як невідкладний та скоротити наполовину строк внесення альтернативних законопроектів і надання висновків комітету відповідно до частини третьої статті 50 та статті 101 Регламенту Верховної Ради України.

Для позитивного прийняття рішення щодо цього питання також необхідно набрати 226 голосів. Йдеться про основний законопроект № 6052 і три альтернативних.

Готові голосувати? Ще раз, йдеться про визначення законопроекту як невідкладного із скороченням наполовину строків внесення альтернативних законопроектів і надання висновку комітету щодо нього. Прошу підтримати та проголосувати.

«За» – 290.

Рішення прийнято.

Шановні колеги, переходимо до розгляду наступного питання порядку денного – представлення проекту Закону «Про Державний бюджет України на 2022 рік» ([№ 6000](#)).

Відповідно до частини третьої статті 154 Регламенту Верховної Ради України представлення законопроекту проводиться за процедурою повного обговорення. Пропонується такий порядок розгляду цього питання: представлення проекту Державного бюджету на 2022 рік міністром фінансів України – до 20 хвилин; відповіді міністра фінансів на запитання народних депутатів – до 15 хвилин; доповідь голови Комітету з питань бюджету – до 7 хвилин; виступи представників депутатських фракцій та груп – до 21 хвилини; виступи народних депутатів – до 6 хвилин. Усього процедура займає до 70 хвилин.

Шановні колеги, для представлення проекту Закону «Про Державний бюджет України на 2022 рік» до слова запрошується міністр фінансів України Сергій Михайлович Марченко. Нагадую, регламент – до 20 хвилин.

Будь ласка, Сергію Михайловичу.

МАРЧЕНКО С.М., міністр фінансів України. Шановний головуєчий! Шановні народні депутати! Дозвольте представити вам проект Закону «Про Державний бюджет України на 2022 рік». У цьому році бюджетний процес кардинально відрізняється від попередніх бюджетів за останніх 30 років. Уперше в історії незалежної України проект бюджету на 2022 рік розроблявся на основі Бюджетної декларації, підтриманої парламентом. Він базується на програмних документах уряду та враховує ключові напрями розвитку, визначені Президентом України та Верховною Радою України. Це дало змогу під час підготовки проекту бюджету на 2022 рік сконцентрувати свої зусилля на пріоритетах.

Головний фінансовий документ нашої країни є бюджетом інвестицій в людину, країну та майбутнє. Основу для бюджету було закладено у 2021-2022 роках. Цей законопроект – це результат наших спільних зусиль, який ми

зможли досягти, не дивлячись ані на пандемію, ані на економічну кризу минулого року.

У 2022 році найважливіший пріоритет – це медики, які перебувають на передовій у боротьбі з COVID-19, військові, які захищають Україну, ветерани війни, яким ми безмежно вдячні за відвагу та мужність. Уперше з 2017 року ми плануємо збільшити стипендії студентам та надати рівні можливості кожній дитині отримати якісну освіту. Також проводиться масштабна модернізація та цифровізація країни.

Проект бюджету на 2022 рік є реалістичним та збалансованим. Він ґрунтується на прогнозі, що передбачає подальше поживлення економічної динаміки через відновлення споживного та інвестиційного попитів. Зростання реального ВВП планується на рівні 3,8 відсотка. Фінансовий ресурс, на який розраховує держава в наступному році, становить 1 трильйон 466 мільярдів гривень.

За умови внесення змін до Податкового кодексу України (законопроект № 5600) важливе залучення додаткового ресурсу на суму 30 мільярдів гривень. Доходи державного бюджету зростуть на 160 мільярдів гривень – до 1 трильйона 267 мільярдів гривень. До того ж частка розподілу доходів через ВВП зменшиться порівняно з плановими показниками 2021 року на один відсотковий пункт і становитиме 23,6 відсотка до ВВП. Це означає, що, не дивлячись на зростання доходів бюджету, більше коштів залишиться у бізнесу та громадян.

Понад 50 відсотків надходжень загального фонду Державного бюджету заплановано отримати за рахунок ПДВ, це плюс 72,5 мільярда гривень. Ми послідовно продовжуємо заходи щодо мінімізації схем ухилення від сплати ПДВ. З травня минулого року ресурс від їх реалізації становив уже понад 40 мільярдів гривень.

Окремо хочу зазначити, що надходження, які ми прогнозуємо отримати в наступному році, є реалістичними. Припущення щодо роздутої податкової бази, які були темою для обговорення під час прийняття в минулому році проекту бюджету, не відповідають дійсності. Підтвердженням цього є виконання бюджету за січень-серпень 2021 року. Розпис виконано на 108,9 відсотка, до того ж надходження збільшилися на 19,2 відсотка порівняно з відповідним періодом минулого року.

Щодо видаткової частини. Половина всіх видатків бюджету припадає на охорону здоров'я, соціальний захист та освіту, сектор оборони та безпеки – 21 відсоток. Капітальні видатки зростуть порівняно з плановим показником майже на 17 мільярдів гривень. До того ж для реалізації інвестиційних проектів планується залучити кредитні кошти від міжнародних фінансових організацій та урядів іноземних держав. На сьогодні в проекті бюджету враховано 25,5 мільярда гривень таких коштів. За умови своєчасного виконання договорів та забезпечення вибірки, ресурс може бути понад 420 мільярдів гривень.

У 2022 році безпрецедентно зростає обсяг коштів за програмою медичних гарантій на 34 мільярди гривень – до 158 мільярдів гривень. На боротьбу з COVID-19 планується спрямувати орієнтований ресурс – 22 мільярди гривень,

що на 5 мільярдів гривень більше ніж цього року. До того ж на систему громадського здоров'я та закупівлю вакцин для населення від COVID-19 передбачено 6 мільярдів гривень.

За ініціативи Президента України у 2022 році буде забезпечено підвищення заробітних плат медичним працівникам: зарплата лікаря становитиме понад 20 тисяч гривень, для середнього медичного персоналу – 13,5 тисячі гривень.

Уперше видатки зведеного бюджету на освіту передбачені в обсязі понад 7 відсотків ВВП у відповідності до Закону «Про освіту». З Державного бюджету видатки додатково складуть 16,7 мільярда гривень. На зарплати 430 тисячам вчителів додатково планується виділити 8,4 мільярда гривень. За програмою «Нова українська школа» буде виділено 1,4 мільярда гривень. Це дасть змогу закупити сучасне обладнання та меблі для 450 тисяч учнів. З метою продовження реалізації реформи шкільного харчування та забезпечення пожежної безпеки в закладах освіти додатково передбачено 3 мільярди гривень. Це стосується понад 3 тисяч шкіл. 190 тисяч студентів отримують вищі стипендії. Для тих, хто навчається в ПТУ стипендія зросте до 1 тисячі 250 гривень, мінімальна стипендія для студентів вишів становитиме 2 тисячі гривень, стипендія для відмінників – 2 тисячі 550 гривень.

З метою створення інклюзивного освітнього середовища та безбар'єрного простору для осіб з особливими потребами на 2022 рік передбачені кошти у сумі 9 мільярдів гривень, що більше поточного року на 2 мільярди гривень. Зокрема, педагогічний супровід отримують понад 33 тисячі дітей з особливими потребами. До понад 600 інклюзивно-ресурсних центрів буде спрямовано 1 мільярд гривень, 2,6 мільярда гривень заплановано в проекті бюджету виділити на соціальну підтримку 264 тисяч осіб з інвалідністю.

На пенсійне забезпечення у 2022 році буде спрямовано 200,6 мільярда гривень. Ці видатки передбачають індексацію пенсій понад 9 мільйонам пенсіонерів, здійснення доплат до пенсій 411 тисячам військовослужбовців. У наступному році продовжаться виплати доплат для 75-80-річних пенсіонерів. Додаткову надбавку отримують 2,4 мільйона осіб.

Видатки на підтримку ветеранів і учасників бойових дій на сході України та членів їх родин становитимуть 14 мільярдів гривень, що більше планового показника цього року на 6 мільярдів гривень. Зокрема, за рахунок цих коштів буде вирішено проблему забезпечення житлом ветеранів АТО зі статусом ВПО. Сто відсотків черги, а це 4 тисячі сімей, отримують квартири. Також буде надаватися соціально-педагогічна допомога та санаторне лікування для дітей війни та їх сімей. Один мільйон ветеранів отримують щорічну одноразову допомогу та пільги, встановлені законодавством.

У проекті бюджету на 2022 рік загальний ресурс, передбачений на національну безпеку та оборону, становить 319,4 мільярда гривень або 5,95 відсотка валового внутрішнього продукту, що відповідає законодавчо встановленому рівню відповідно до Закону України «Про національну безпеку України» – не

менше 5 відсотків ВВП. Зокрема, це видатки за бюджетними програмами Міністерства оборони та інших суб'єктів сектору безпеки і оборони – 263 мільярди гривень, державні гарантії – до 20 мільярдів гривень, кошти міжнародної підтримки у рамках реалізації інвестиційних проектів та міжнародних угод від Франції, Великобританії та США – 21 мільярд гривень. Державна підтримка для забезпечення житлом військовослужбовців, поліцейських та інших пільгових категорій, які захищають незалежність України, – 15,5 мільярда гривень. Ресурс для Міністерства оборони України на 2022 рік передбачається на рівні 164,3 мільярда гривень, що становить 51,4 відсотка від сукупного оборонного бюджету. Цей показник є найвищим за останні чотири роки.

Видатки загального фонду для Міністерства оборони на 2022 рік збільшено на 13,3 мільярда гривень. Основними напрямками використання бюджетних коштів є: грошове забезпечення та заробітна плата військовослужбовців та працівників Збройних Сил України – 71,7 мільярда гривень, плюс 11 мільярдів до 2021 року, що дозволяє повністю і своєчасно забезпечити всі необхідні виплати; розвиток озброєння та військової техніки – 32,7 мільярда гривень, зокрема, на розвиток ракетного озброєння передбачено виділити 3,4 мільярда гривень, на розвиток озброєння і військової техніки для потреб Військово-Морських Сил – 2,3 мільярда гривень.

Також хотів би зазначити, що з 2014 року фінансовий ресурс для Міністерства оборони зріс у понад шість разів, і його приріст у 2022 році буде найбільшим за останні чотири роки.

На розвиток дорожньої інфраструктури у 2022 році заплановано виділення коштів у розмірі 124,1 мільярда гривень. Це надходження дорожнього фонду, запозичення під державні гарантії та кошти міжнародних фінансових організацій та урядів іноземних держав.

За умови забезпечення вибірки пільгових кредитів та виконання умов договорів, ресурс міжнародних фінансових організацій може бути збільшено додатково на 43 мільярди гривень. На Фонд енергоефективності у 2022 році буде спрямовано 2,6 мільярда гривень. Загальний фінансовий ресурс фонду, що включає також підтримку Євросоюзу, на сьогодні становитиме 5,3 мільярда гривень. Вказані кошти будуть спрямовані на надання грантів, частково відшкодування витрат та заходи з енергоефективності в багатоквартирних будинках (так звана програма «Енергодім»), проекти з енергозбереження в регіонах.

В опалювальному сезоні 2021-2022 років буде забезпечено в повному обсязі фінансування пільг та субсидій на житлово-комунальні послуги для 4,6 мільйона осіб. Ми ж у цьому році для фінансування виплат збільшимо видатки на 12 мільярдів гривень і в цілому на опалювальний сезон спрямуємо 34 мільярди гривень. Державна підтримка вугільної галузі становитиме 4,5 мільярда гривень. Зокрема, кошти будуть спрямовані на ліквідацію неперспективних шахт та часткового покриття оплати праці шахтарів.

У бюджеті наступного року передбачено 11,2 мільярда гривень на охорону навколишнього природного середовища. За рахунок цих коштів буде забезпечено збереження природно-заповідного фонду, зокрема, створення національних

природних парків «Королівські Бескиди» та «Верховинський». Близько 3 мільярдів гривень буде виділено на підтримку екологічно безпечного стану зони відчуження на Чорнобильській АЕС. Також будуть здійснені правоохоронні заходи та заходи щодо збереження і відтворення лісів. На це у бюджеті передбачено 700 мільйонів гривень.

На розвиток агропромислового комплексу, підтримку аграріїв та реалізацію земельної реформи у наступному році передбачено 8 мільярдів гривень. До того ж 1 тисяча 200 сільгоспвиробників отримають дотацію на зрошення – 2,7 мільярда гривень буде виділено для забезпечення функціонування водогосподарських систем та меліоративних комплексів.

Метою розвитку підприємництва та зниження бар'єрів щодо недоступності фінансових ресурсів у проекті бюджету враховані кошти на продовження програми «Доступні кредити 5-7-9 %» та для надання державних гарантій на портфельній основі. У рамках реалізації ініціативи Президента України щодо спрощення доступу громадян до іпотечного кредитування, буде продовжена програма «Доступна іпотека 7 %», житло отримають понад 5 тисяч сімей.

З метою удосконалення інфраструктури для економічного зростання та покращення життя населення у наступному році пропонується фінансовий ресурс для розвитку регіонів на рівні 53,5 мільярда гривень. Зокрема, для реалізації інвестиційних програм у проекті бюджету передбачено кошти Державного фонду регіонального розвитку в обсязі, встановленому Бюджетним кодексом, на рівні 1 відсоток доходів загального фонду Державного бюджету, що становить 11,2 мільярда гривень.

Крім того, у 2022 році будуть виділені кошти на розвиток центрів надання адміністративних послуг, передбачені видатки на оновлення парку міського пасажирського транспорту, забезпечено розвиток спортивної інфраструктури, розроблено містобудівну документацію. З метою трансформації вугільних регіонів уперше передбачено видатки у сумі 118 мільйонів гривень.

У рамках цифровізації галузей економіки, забезпечення доступу до Інтернету у сільській місцевості та впровадження інформаційних технологій при наданні адміністративних послуг заплановано видатки з Державного бюджету на суму 3 мільярди гривень.

Крім того, уперше за 20 років будуть передбачені кошти на підготовку та проведення Всеукраїнського перепису населення. Видатки на науку передбачені в сумі майже 14 мільярдів гривень. Зокрема, за рахунок цих коштів буде забезпечено діяльність Національного фонду досліджень: проведення досліджень науковими установами, здійснення арктичних досліджень в Південному океані на вітчизняному науково-дослідницькому судні.

На фінансування культура і мистецтво отримає 9,2 мільярда гривень. Кошти будуть спрямовані на створення дієвих механізмів державної підтримки закладів культури, національної кінематографії, зокрема шляхом надання театрам і художнім колективам грантової допомоги.

У 2022 році на фізичну культуру і спорт передбачено 7,3 мільярда гривень, які будуть спрямовані на підготовку та матеріально-технічне забезпечення українських спортсменів, їх участь в міжнародних змаганнях, подальшу реалізацію проекту «Активні парки – локації здорової України».

Шановні народні депутати! Вашій увазі були представлені основні напрями спрямування бюджетних коштів у наступному році. Але є можливість значно розширити інвестиційну спрямованість бюджету, дати поштовх для розвитку стратегічних галузей економіки.

Ми можемо забезпечити якісну інфраструктуру для покращення життя наших громадян. Кошти, передбачені в законопроекті № 5600, який зараз знаходиться у парламенті, можуть стати додатковим ресурсом для будівництва та реконструкції понад 200 спортивних об'єктів, театрів та будинків культури, закладів охорони здоров'я та освіти. Тому прохання його підтримати.

Щодо боргової політики. З метою зменшення боргового навантаження та приведення дефіциту бюджету до рівня, встановленого Бюджетним кодексом, планується його зниження у 2022 році на два відсоткових пункти, і він становитиме 3,5 відсотка валового внутрішнього продукту. Це означає, що в наступному році держава планує зменшити обсяг запозичень на 60 мільярдів гривень для фінансування Державного бюджету. Тобто політика уряду і надалі буде спрямована на зниження державного боргу, аби не попадати в борговий тягар на майбутнє.

Така відповідальна позиція вирізняє нас на фоні не лише інших країн, які розвиваються, що зазначають економічні інвестори, а й найбільших економік світу. З огляду на значно більшу для нас вартість залучення фінансування ми не можемо дозволити жити в борг. Тому Міністерство фінансів проводить виважену боргову політику.

Витрати за державним боргом у 2022 році скоротяться на 48 мільярдів гривень і передбачені в сумі 574 мільярди гривень, з яких на погашення боргу буде спрямовано 393 мільярди гривень, на обслуговування боргу 181 мільярд гривень.

Уперше за чотири роки ми матимемо первинний профіцит бюджету. Це означає, що наші доходи повністю покриватимуть наші видатки за мінусом обслуговування боргу.

Фінансування загального фонду Державного бюджету у 2022 році планується здійснювати за рахунок державних запозичень, з яких 77 відсотків – це внутрішні запозичення.

Надходження від приватизації становитимуть 8 мільярдів гривень. До того ж за минулий рік і в цьому році нам вдалося значно оптимізувати наш портфель боргових інструментів, на чверть скоротилися короткострокові облігації та збільшилася частка середньострокових інструментів у загальному обсязі боргу.

Збалансований бюджет, що представлений, виважена боргова політика та курс на зниження дефіциту бюджету дозволить зменшити рівень державного та гарантованого державою боргу до 57,8 відсотка валового внутрішнього продукту, що відповідає маастрихтським критеріям та показнику граничного рівня

боргу до ВВП 50-60 відсотків, які також визначені в Бюджетному кодексі України.

На завершення хотів би сказати, що проект бюджету на 2022 рік є максимально збалансованим, у ньому враховуються інтереси кожного громадянина України та країни в цілому. Будь-яка критика проекту бюджету, на нашу думку, має супроводжуватися пропозиціями щодо альтернативних варіантів вирішення зазначених питань та відповідними джерелами покриття видатків. Ми готові до конструктивного діалогу в стінах парламенту для того, щоб зробити головний фінансовий документ країни кращим. Прошу підтримати та взяти в роботу.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Сергію Михайловичу.

Шановні колеги, прошу записатися на запитання до міністра фінансів. На це відводиться до 15 хвилин.

Хотів би порадитися, бо залишилося 10 хвилин до перерви. Ми можемо зараз використати цих 10 хвилин, а після перерви ще 5 хвилин. Чи одразу 15 хвилин – і підемо на перерву, а потім на трохи продовжимо засідання. Будь ласка, записуйтеся, 15 хвилин.

Слово надається народному депутату України Железняку Ярославу Івановичу, фракція політичної партії «Голос».

ЖЕЛЕЗНЯК Я.І., *перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Голос»).* Пане міністре, я знаю, що ви професіонал, тому прошу дати мені професійну відповідь, а краще – назвати дві цифри. Ваш проект бюджету закладено без прийняття законопроектів № 5600 та [№ 5599](#) (про олігархів).

Ви бачите фінальний текст і першого, і другого законопроектів. Скажіть, будь ласка, на скільки ми збільшимо дохідну частину бюджету, якщо приймуть законопроекти № 5599 і № 5600? Назвіть окремо або дві цифри.

Дякую.

МАРЧЕНКО С.М. Я готовий дати оцінку вартості законопроекту № 5600. Хочу сказати, що в процесі розгляду в парламенті законопроект дещо видозмінився, дещо змінилися наші попередні оцінки. Тому за нашими підрахунками орієнтовна сума додаткових доходів може становити від 25 до 35 мільярдів гривень (у середньому за 30 мільярдів гривень) залежно від остаточної редакції парламенту.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Слово надається народному депутату України Юрчишину Ярославу Романовичу, фракція політичної партії «Голос».

ЮРЧИШИН Я.Р. Депутатське об'єднання «Справедливість». Прошу передати слово Ользі Стефанишиній.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ольга Стефанишина. Будь ласка.

СТЕФАНИШИНА О.А. Депутатське об'єднання «Справедливість». Пане Сергію, зараз, у ці хвилини, під стінами Верховної Ради триває брифінг лікарів з усіх куточків України, які сьогодні отримують дуже низькі зарплати – від 3 тисяч 900 гривень. Це, звичайно, соромно. Відбувається так тому, що на вторинні, третинні ланки не вистачає коштів. Ви чудово знаєте, що є закон, у якому зазначається, що Програма медичних гарантій має становити 5 відсотків від валового внутрішнього продукту. Сьогодні це лише 2,9 відсотка, тобто майже вдвічі менше. На сьогодні дефіцит у медицині – 100 мільярдів гривень, навіть більше.

У Верховній Раді вже зареєстровано проект Закону «Про внесення змін до Бюджетного кодексу України». Думаю, за вашої участі, хочуть прибрати навіть цих 5 відсотків від ВВП.

Скажіть, будь ласка, ви реально вважаєте, що цих жалюгідних 3 відсотки достатньо, щоб лікарі отримували нормальні зарплати в ковідні часи?

МАРЧЕНКО С.М. Шановний народний депутате, відповідь дуже чітка і зрозуміла. У проекті бюджету на 2022 рік безпрецедентно зростають видатки на сектор охорони здоров'я. Додаткова сума видатків становитиме 34 мільярди гривень. Заробітна плата лікаря буде не нижчою 20 тисяч гривень. Заробітна плата середнього медичного персоналу буде не нижчою 13 тисяч гривень. Це відповідь на ваше запитання.

З приводу 5 відсотків. Питання не у 5 відсотках, а в можливості їх забезпечити. Воно стосується всього сектору охорони здоров'я, що, зокрема, включає Програму медичних гарантій.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Слово надається народному депутату Кулінічу Олегу Івановичу, депутатська група «Довіра».

КУЛІНІЧ О.І. Добрий день, шановні колеги. Шановний Сергію Михайловичу, протягом останнього тижня до нас звернулися дуже багато голів громад і керівників бюджетних установ з приводу тарифу на газ для бюджетних установ. Тому що ціна зросла, наприклад, у Полтавській області у 10 разів, і це проблема якраз для підприємств теплокомуненерго. У проекті Держбюджету коштів на це немає. За оцінками різних експертів, треба близько 15-16 мільярдів субвенцій для вирівнювання цього тарифу.

Скажіть, будь ласка, чи був до вас як до міністра фінансів запит щодо проекту бюджету від Міністерства енергетики? Яке ваше бачення цієї ситуації?

Тому що так як ми її бачимо, громади просто не витягнуть, у них немає ресурсу на перерозподіл коштів для покриття цієї різниці.

Дякую.

МАРЧЕНКО С.М. Дякую за запитання. У законопроекті [№ 5062](#), який підтримав парламент (дякую), йдеться, зокрема, про збільшення коштів на пільги та субсидії для населення. Обсяг коштів, який передбачається збільшити, – 12 мільярдів гривень, прогнозує закриття питань до грудня і навіть авансування січня. Тому питання стосовно пільгових категорій (субсидіантів), ми повністю закриваємо.

Щодо опалення шкіл, дитячих садочків, закладів бюджетної сфери, ми готові розглядати пропозиції органів місцевого самоврядування щодо спільної відповідальності за підтримку таких закладів.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Слово надається народному депутату України Устенку Олексію Олеговичу, фракція політичної партії «Слуга народу».

УСТЕНКО О.О., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Вітаю, пане міністре. Дійсно, це бюджет розвитку, а не проїдання, тому що багато показників, які тут є, збільшено: оплату праці лікарів, видатки на освіту, заробітну плату в закладах освіти, не зменшено видатків на інфраструктурні проекти, і це, безумовно, величезний плюс.

У мене два основних запитання.

Перше запитання з приводу субсидій. Чи вистачить грошей, закладених у проекті Державного бюджету на субсидії людям? Тому що, як ми бачимо, ціни на енергоносії зростають.

Друге. Як ви вважаєте, наскільки ми зможемо в наступному році зменшити обслуговування державного боргу? І ще позитивне те, що, дійсно, наш дефіцит у наступному році зменшується, і це, безумовно, добре.

Дякую.

МАРЧЕНКО С.М. Дякую за запитання. Повторю ту цифру, яку я назвав у попередній відповіді: у проекті бюджету на 2022 рік ми на 12 мільярдів гривень збільшуємо обсяг пільг та субсидій. Це дасть змогу абсолютно чітко і відверто закрити питання цього опалювального сезону разом з бюджетом на 2022 рік. Тобто коштів більше ніж достатньо.

З приводу боргів, економія становитиме близько 60 мільярдів гривень. Дійсно, виважена боргова політика дозволяє нам мінімізувати видатки на обслуговування та погашення державного боргу з тим, щоб ми могли більше коштів спрямувати на розвиток та підтримку громадян, на інші важливі сфери.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Слово надається народній депутатці України Стефанишиній Ользі Анатоліївні, фракція політичної партії «Голос».

СТЕФАНИШИНА О.А. Прошу передати слово Софії Федині.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Софія Романівна Федина. Будь ласка.

ФЕДИНА С.Р., член Комітету Верховної Ради України з питань гуманітарної та інформаційної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Добрий день! Уже півтора року обіцяється зарплата медикам – по 20 тисяч гривень, яка там, де й обіцяна зарплата вчителям – по 4 тисячі доларів. Справа в тому, що в проекті бюджету на 2022 рік кошти, закладені на підвищення зарплат медикам, майже не відрізняються від тих, що було закладено на 2021 рік. Скажіть, будь ласка, де ви збираєтеся брати кошти? Тому що це виглядає як маніпуляція. Це перше.

Друге. Чому уряд не спрямував коштів, що надійшли від МВФ, на покриття боргів військовим і медикам, на субсидії та пенсії? Чому ми не бачимо розподілу коштів МВФ для нового бюджету?

Третє. Ви різко скорочуєте фінансування культури з тих мізерних 7,8 мільярда у 2021 році до 6,8 мільярда у 2022 році. Скорочуєте у 10 разів субвенції до місцевих бюджетів на реставрацію та ремонт пам'яток, скорочуєте забезпечення. Держава без культури приречена. Чому знову культура чортзна-де?

МАРЧЕНКО С.М. Шановний народний депутате, третину видатків державного бюджету, який ми розподіляли на 2022 рік, а саме 34 мільярди гривень, буде спрямовано на підвищення заробітних плат лікарів. І ті цифри, які я озвучував, повністю забезпечені в проекті бюджету. Ви можете пересвідчитись, відкривши Додаток 3 до проекту бюджету, головний розпорядник – Міністерство охорони здоров'я. Це перше.

Друге. Кошти, що надійшли від розподілу спеціальних прав запозичень, не є доходами за своєю природою, а є джерелом боргових зобов'язань. Тому такі кошти можуть бути спрямовані лише на заміщення боргових зобов'язань. Я це кажу як міністр фінансів. Ви можете погоджуватися чи ні, але за своєю суттю це не є доходом.

Третє, з приводу культури. Так, дійсно, у нас деякі програми не знайшли свого відображення. Тому за вашою пропозицією (можете підготувати між першим і другим читаннями) ці видатки можуть бути збільшені.

До того ж прошу підтримати законопроект № 5600, де, зокрема, ці кошти будуть спрямовані на відновлення об'єктів культурної спадщини та інші важливі речі культурної сфери. Тому підтримайте законопроект № 5600, і буде додатковий ресурс у бюджеті.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Слово надається народному депутату України Приходьку Борису Вікторовичу, депутатська група «Довіра».

ПРИХОДЬКО Б.В. Прошу передати слово Павлу Бакунцю.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Павло Бакунець.

Будь ласка, Павле Андрійовичу.

БАКУНЕЦЬ П.А., член Комітету Верховної Ради України з питань екологічної політики та природокористування (одномандатний виборчий округ № 122, Львівська область, політична партія «Об'єднання «Самопоміч»). Дякую, шановний пане міністре. Щодо видатків на освітню субвенцію місцевим громадам. Насамперед, звичайно, держава повинна забезпечувати заробітну плату вчителям, а не органи місцевого самоврядування, бо у них на це подекуди немає коштів. Уже була проблема з цим в тому році. Чи збираєтеся ви її розв'язувати до кінця року? Це перше.

Друге. Прошу на наступний рік також врахувати це і збільшити видатки на освітню субвенцію місцевим бюджетам. Адже в проекті бюджету є 108 мільярдів, а профільне міністерство потребує додатково ще 6 мільярдів, у зв'язку з великою народжуваністю і збільшенням кількості учнів у школах по всій країні. Тому прошу на це звернути увагу.

МАРЧЕНКО С.М. Дякую. Звернемо увагу. У проекті бюджету на 2022 рік додатково передбачено 17 мільярдів гривень саме на освіту.

З приводу тих питань, які ви порушуєте. У деяких регіонах недостатньо коштів, ми бачимо цю проблему. Є залишок освітньої субвенції цього року, який буде спрямовано на розв'язання озвучених вами проблем.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Слово надається Тарасу Івановичу Батенку, депутатська група «Партія «За майбутнє». Будь ласка.

БАТЕНКО Т.І. Дякую. Пане міністре, думаю, ми разом із депутатським корпусом, всіма фракціями та групами і бюджетним комітетом спроможні якісно доопрацювати цей проект Державного бюджету. Ми бачимо і плюси і, на жаль, звичайно, багато мінусів. Нас турбує, наскільки реальні наповнення бюджету, чи не буде бульбашкою ОВДП, яким буде реальне надходження від приватизації, від неприйнятого ще законопроекту № 5600 та чи не буде внаслідок величезної дірки в бюджеті?

Безумовно, збереження мізерного розміру прожиткового мінімуму, збільшення мінімальної пенсії всього на 200 гривень у ситуації, коли навіть цього

року ми збільшили на 500 гривень, ну, це трохи несерйозно, мені здається. Як ви дивитися на це?

Дякую.

МАРЧЕНКО С.М. Цифри, які ми заклали у проекті бюджету, є максимально прорахованими, збалансованими. І ті можливості, які ми закладали, є чіткими.

З приводу запитання щодо доходів. Наші доходи базуються на макроекономічному прогнозі, зробленому урядом у травні. Ті показники, які закладені, на сьогодні реальні до виконання. Сума збільшених доходів – 160 мільярдів гривень. У цьому році рівень виконання бюджету дозволяє нам сподіватися на те, що і в наступному році ми зможемо виконати бюджет. Тому з цього приводу в нас немає жодних питань.

З приводу росту соціальних стандартів. З 1 грудня мінімальна заробітна плата зросте до 6 тисяч 500 гривень. Зростання у цьому році надзвичайно суттєве. Наступного року ми також плануємо збільшення мінімальної заробітної плати – з 1 жовтня буде 6 тисяч 700 гривень.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Слово надається народному депутату Молотку Ігорю Федоровичу, депутатська група «Партія «За майбутнє».

Прошу?

ГОЛОС ІЗ ЗАЛУ. Його немає.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Немає. Йдемо далі.

Федина Софія Романівна, фракція «Європейська солідарність». Я так розумію, це крайнє запитання. Після цього ми оголосимо 30-хвилинну перерву.

Будь ласка, Софіє Романівно.

ФЕДИНА С.Р. Прошу передати слово пані Ніні Южаніній.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ніна Петрівна Южаніна. Будь ласка.

ЮЖАНІНА Н.П., член Комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Шановний пане міністре фінансів, абсолютно очевидно, що наша країна зараз переживає стагнацію в економіці, бізнесі, в житті людей, тому я хотіла б, щоб ви назвали хоча б одну цифру з планових показників Державного бюджету на 2022 рік щодо підтримки бізнесу, звісно, крім «інвестнянь». Я розумію, 2,7 мільярда – це ваша обіцянка Офісу Президента чи Президенту. Назвіть, будь ласка, конкретно,

я хочу, щоб всі почули, програми, які є в бюджеті на 2022 рік, щодо хоча б якоїсь тематичної чи то обіцяної раніше підтримки, і суми.

МАРЧЕНКО С.М. Є спеціальний слайд з цього приводу. Я попрошу його продемонструвати. На цьому слайді ви чітко бачите, де, як і яким чином ми збираємося підтримувати підприємництво.

З приводу сум. На програму «Доступні кредити 5-7-9 %» передбачено 3 мільярди гривень, кошти в бюджеті вже є. На доступну іпотеку під 7 відсотків кошти також передбачаються і також на програму портфельних гарантій. У правій колонці ви бачите податковий стимул: ті, які або вже прийняті Верховною Радою, або будуть прийняті найближчим часом.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, як і домовлялися, ми попрацювали на 5 хвилин більше, а зараз оголошується перерва на 30 хвилин, для того щоб ми логічно завершили цей етап. Після перерви продовжимо роботу з доповіді голови комітету.

Дякую.

Оголошується перерва на 30 хвилин.

(Після перерви)

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні народні депутати, перерва закінчилася, продовжуємо розгляд нашого питання. Нагадую, що ми розглядаємо представлення проекту Закону «Про Державний бюджет України на 2022 рік» (№ 6000).

До доповіді щодо відповідності проекту Закону «Про Державний бюджет України на 2022 рік» вимогам Бюджетного кодексу та Бюджетної декларації, прийнятої Верховною Радою у цьому році, запрошується голова Комітету Верховної Ради України з питань бюджету Юрій Юрійович Арістов.

Будь ласка, Юрію Юрійовичу, регламент – до 7 хвилин.

АРИСТОВ Ю.Ю., *голова Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»).* Шановний Руслане Олексійовичу! Шановні народні депутати! Шановні члени уряду! Кабінет Міністрів вчасно подав на розгляд до Верховної Ради проект Закону «Про Державний бюджет України на 2022 рік», і сьогоднішнє представлення цього документа відбувається відповідно до встановлених вимог.

Згідно із статтею 154 Регламенту Комітет з питань бюджету має поінформувати щодо відповідності законопроекту вимогам Бюджетного кодексу. Виконуючи цю норму, комітетом у стислий термін щодо попередньо проаналізованого законопроекту наведено відповідну інформацію в листі-висновку до законопроекту.

Зараз з огляду на обмеження часу хочу звернути вашу увагу на таке. Передусім слід зазначити, що відповідно до статті 33 Бюджетного кодексу України в цьому році урядом вперше схвалено і подано Бюджетну декларацію на наступні три роки, що стало основою для складання проекту Державного бюджету на 2022 рік. Верховна Рада розглянула і взяла до відома Бюджетну декларацію, а також схвалила рекомендації з питань бюджетної політики.

У матеріалах до законопроекту наведено інформацію щодо врахування цієї декларації, рекомендації Верховної Ради, що потребує ретельного вивчення у процесі опрацювання його до першого читання.

Загалом проект Державного бюджету на 2022 рік підготовлено в основному на базі чинного податкового та бюджетного законодавств, що узгоджується з вимогами щодо дотримання принципів обґрунтованості бюджетної системи, стабільності і податкового законодавства.

Одночасно з проектом бюджету урядом подано пов'язаний законопроект [№ 6062](#) щодо змін до Бюджетного кодексу України. Крім того, у презентаційних матеріалах звернуто увагу на можливість збільшення витрат Державного бюджету у разі прийняття у цілому урядового законопроекту № 5600 щодо змін до Податкового кодексу. Тому з метою дотримання збалансованості державного і місцевих бюджетів та для узгодження правових норм такий законопроект потрібно розглядати взаємоузгоджено.

На відміну від попередніх двох років у законопроекті на 2022 рік планується покращити боргові параметри в частині зменшення дефіциту Державного бюджету та загального обсягу боргу відносно ВВП. Проте розмір дефіциту надання державних гарантій визначено дещо вище меж, визначених у статтях 14 і 18 Бюджетного кодексу, та урядом запропоновано зупинити дію відповідних норм. Слід звернути увагу, що в проекті бюджету не розподілені державні капітальні вкладення, такі кошти акумульовано за відповідною програмою Мінекономіки, а у статті 25 законопроекту пропонується розподіляти їх за рішенням Кабінету Міністрів. Це не відповідає нормам Бюджетного кодексу і має бути виправлено під час доопрацювання законопроекту.

Законопроект містить також ряд інших положень і показників, які потребують додаткового опрацювання та узгодження з нормами Бюджетного кодексу та інших законів. Сьогодні передчасно давати загальну оцінку законопроекту, тому що необхідно провести детальний аналіз усіх положень і показників.

Бюджетний комітет вже розпочав ґрунтовне опрацювання документа. До того ж основними завданнями такої роботи є дотримання збалансованості і реалістичності бюджетних показників, вивчення врахованих заходів щодо реалізації структурних реформ у ключових сферах, забезпечення ефективного і раціонального використання бюджетних коштів.

Слід зазначити, що в Регламенті Верховної Ради України не передбачається голосування за підсумками представлення проекту Держбюджету. Сьогодні фактично стартує підготовка зазначеного законопроекту до першого читання.

Звертаю увагу, що народні депутати та комітети мають можливість не пізніше 1 жовтня подати до Комітету з питань бюджету пропозиції до законопроекту. Формулюючи ці пропозиції, необхідно обов'язково дотримуватися вимог частини першої статті 156 Регламенту, а саме подані пропозиції мають бути збалансованими. Тобто якщо пропонується збільшення витрат або зменшення надходжень до державного бюджету, необхідно визначити реалістичні джерела для їх покриття.

На завершення. Запрошую народних депутатів, член фракцій, комітетів та представників уряду до конструктивної роботи над проектом бюджету. Ми спільно маємо забезпечити своєчасне прийняття якісного головного фінансового документа країни на наступний рік.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Юрію Юрійовичу.

Шановні народні депутати, прошу записатися на виступи від депутатських фракцій та груп. Нагадаю, що на виступ відводиться по 3 хвилини. Загалом – до 21 хвилини.

Слово надається народному депутату Устенку Олексію Олеговичу, фракція політичної партії «Слуга народу».

УСТЕНКО О.О. Прошу передати слово Данилу Гетманцеву.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Данило Олександрович Гетманцев, фракція «Слуга народу». Будь ласка.

ГЕТМАНЦЕВ Д.О. Шановні колеги, ми отримали проект Державного бюджету на 2022 рік. Давайте будемо об'єктивними: цей проект бюджету набагато кращий, ніж минулорічний, уряд попрацював набагато краще. Насамперед хочу наголосити на відповідності його Бюджетній декларації, а це означає прогнозованість, прозорість бюджету і плановість бюджетної політики, як, до речі, і всієї державної політики як такої. Зменшено до 3,5 відсотка дефіцит бюджету і до 56 відсотків державний борг, нагадаю, на кінець 2018 року державний борг становив понад 60 відсотків.

Щодо дохідної частини, хочу зазначити – 3,1 відсотка від ВВП надходжень податку на додану вартість, що означає детінізацію, співпрацю бізнесу і держави в напрямі детінізації. Нагадаю, що у 2018 році той самий показник становив лише 2,05 відсотка.

Зменшено видатки на утримання Офісу Президента та Верховної Ради. Збільшено видатки на підтримку промисловості, якщо говорити про конкретні цифри, – 5,7 мільярда на модернізацію та ремонт військової техніки. Збільшено на 2,5 мільярда Державний фонд енергоефективності, на 50 відсотків Фонд розвитку підприємництва. Щодо соціальних видатків – у 1,6 разу збільшено розмір заробітної плати медиків: мінімальна заробітна плата лікаря – 20 тисяч гривень,

мінімальна заробітна плата медсестри – 13,5 тисяч гривень, як і обіцяв Президент. Збільшено розмір стипендій. Мнімальна стипендія – до 2 тисяч гривень.

Безперечно, бюджет не позбутий недоліків, і ми маємо що обговорювати під час внесення поправок до першого читання. Думаю, несправедливим є зменшення надходжень від акцизу на тютюн. В Україні найбільший за всю історію ринок тіньового тютюну, ми повинні з цим боротися. Недостатнє збільшення акцизу на алкоголь.

Також прожитковий мінімум становить лише 60 відсотків від фактичного прожиткового мінімуму. Зрозуміло, це не просто виправити, але це треба робити.

Немає приросту виплат ветеранам війни до 9 травня, а також немає збільшення видатків на допомогу при народженні дитини. Передбачено мізерні суми на підтримку експорту, а також збільшення фінансування деяких міністерств, зокрема Українського інституту національної пам'яті.

Водночас ми повинні попрацювати над проектом бюджету, є над чим працювати, але цей проект бюджету набагато кращий, і, безперечно, ми його підтримуємо.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Даниле Олександровичу.

Слово надається народному депутату України Юрчишину Ярославу Романовичу.

Стефанишина Ольга Анатоліївна. Будь ласка.

СТЕФАНИШИНА О.А. Шановні колеги, сьогодні всі так сильно переживають за медиків – від Президента до депутатів у сесійному залі. Вони сьогодні були під стінами Верховної Ради. Жінки-медики приїхали з усіх куточків України, щоб достукатися до вас і до нас. Були лише жінки. Вони просили показати вам оцей халат. Це медичний халат, але з дірками.

Чому він з дірками? Тому що він символізує фінансування медичної системи. Там була пані Ірина, яка щойно отримала зарплату – 3 тисячі 900 гривень.

Коли медична реформа лише починалася, нам вдалося підвищити зарплати лікарям первинки – до 20 тисяч гривень. Реформа вторинки і третинки потребує додатково понад 100 мільярдів гривень. Сьогодні Міністерство фінансів пишається тим, що додало якихось 30 мільярдів гривень, але вибачте, у законі чітко визначено, що на Програму медичних гарантій держава має виділяти 5 відсотків від ВВП. Сьогодні там – 2,9 відсотка.

Колеги, ті лікарі, які сьогодні приїхали до Києва, дуже просили вас передати, що у нас є можливість поборотися за реально гідний бюджет на медицину, а не оцю подачку, яку сьогодні пропонує уряд України. Медики просять, щоб кожен з вас долучився до роботи і подавав поправки.

Особисто я вноситиму поправки, у яких зазначатиметься, що на Програму медичних гарантій має бути виділено не менше 5 відсотків ВВП. До того, що на сьогодні є, треба додати ще майже 110 мільярдів гривень. Їх можна шукати. Я не

вірю, що в Україні сьогодні немає коштів. Вони є на дороги, на інші міністерства.

Коли в країні вирує пандемія, а медики знаходяться на передовій у цій війні, ми не маємо права їх не поважати. Тому дуже прошу, коли ми зможемо подавати поправки до проекту Державного бюджету на 2022 рік між першим і другим читаннями, об'єднатися всіма фракціями і знайти кошти, щоб гідно профінансувати медицину на наступний рік.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Слово надається народному депутату України Бондарю Михайлу Леонтійовичу, фракція політичної партії «Європейська солідарність».
Порошенко Петро Олексійович. Будь ласка.

ПОРОШЕНКО П.О., член Комітету Верховної Ради України з питань інтеграції України до Європейського Союзу (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Дорогі українці! Шановні народні депутати! Кажуть, що бюджет – це економічна конституція країни. Це неправда, Конституція вище. Але бюджет – це філософія розвитку країни з боку правлячої влади.

Яка була філософія розвитку країни попередні п'ять років – з 2014 до 2019 років? Ми рухалися в Європейський Союз, в НАТО, і ми рухали країну до чітких Копенгагенських критеріїв, яким країна має відповідати для того, щоб стати членом Європейського Союзу і НАТО, а не запитувати Байдена, Меркель чи Макрона, чому Україна досі не в НАТО. Запитайте в себе.

Зростання економіки або відскок, як це називається, від кризи 2020 року в країнах Європейського Союзу становить таке. Квартальний внесок у Польщі – 11 відсотків, в Естонії – 14 відсотків, а в країні, яка претендує на рух до Європи, Туреччині – 21 відсоток зростання економіки. Яке зростання в Україні на фоні кризи минулого року? 5 відсотків. Куди ми рухаємося?

Твердо переконаний, що для стимулювання розвитку економіки нам потрібні прямі іноземні інвестиції. Це є верховенство права і довіра. До речі, саме це виписано в Копенгагенських критеріях: верховенство права, демократія, права людини, свобода ЗМІ і відсутність переслідування опозиції. По всіх цих питаннях Україна за Зеленського демонструє регрес.

Ще, на жаль, одна з великих проблем – це брехня. Якщо ви подивитесь на цей проект бюджету... Пригадайте, коли Гетманцев лобював «лотерейку», а Арахамія – «ігорку», вони казали з піднятою рукою, що доходи до бюджету становитимуть 7 мільярдів гривень. Шановний пане міністре, скільки ви заклали в доходи від «ігорки» і від «лотерейки»? 700 мільйонів. Оце і є брехня, бо гроші йдуть в кишені «слуг народу» у вигляді «конвертів 20-40-50», які розносяться по залу.

Наголошую, у цьому році ми ще маємо захистити людей, виплатити 13 пенсію, захистити децентралізацію, яку ви пограбували, повернути заборгованість арміяцям, дати роз'яснення позицій щодо субсидій, які ви також пограбували. І все це треба зробити вже зараз.

Слава Україні!

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Героям слава!

Право на репліку просить Гетманцев. Будь ласка, 1 хвилина.

ГЕТМАНЦЕВ Д.О. Шановні колеги, дякую за те, що згадали моє прізвище. Хочу відреагувати на ту брехню, яку ви щойно почули з трибуни Верховної Ради.

Власне, все, що ми здобули за ці два роки після тієї прірви, до якої довела країну минула влада, на табло: пенсії зросли на 25 відсотків, заробітна плата – на 30 відсотків. В Україні рівень мінімальної заробітної плати більший, ніж у Росії, Білорусі, Молдові.

У мене одне запитання до доповідача, такого яскравого оратора. У бюджетах як 2021 року, так і 2022 року закладено, що ПДВ становить 3,1 відсотка від ВВП. За часів вашого керівництва у 2018 році ПДВ становив 2 відсотки. Де відсоток від ПДВ? Поверніть ПДВ з вашої кишені до Державного бюджету, поверніть ПДВ державі! *(Оплески)*.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Слово надається народному депутату України Батенку Тарасу Івановичу, депутатська група «Партія «За майбутнє».

БАТЕНКО Т.І. Знаєте, думаю, мільйонам наших громадян байдужа висока філософія про матерії бюджету, які лунають з цієї трибуни. Тому що більшість громадян дуже приземлено відчуває бюджет, вони рахують кожен копійку, і фактично дихотомія бюджету для них – це комуналка, ліки, як прожити-вижити. Ось вся філософія українського бюджету.

Розумію, що кожен уряд подає проект бюджету красномовно і оптимістично. Було б дивно, якщо було б дуже багато песимізму в показниках. Депутатській групі «Партія «За майбутнє» важить, що в цьому проекті бюджету представлені реалістичні джерела надходження, не більше і не менше. І ми готові цьому сприяти, допомагати знайти ці реалістичні надходження.

Ми вітаємо те, що уряд демонструє бажання суттєво зменшувати державний борг, хоча розуміємо, що Міжнародний валютний фонд останній раз надав безповоротну допомогу, що полегшує виплату державного боргу Україні.

Ми вітаємо бажання збільшити в 1,6 рази зарплати медикам, але нам важливо побачити механізм здійснення оплати праці лікарів, прив'язаної до кількості пролікованих пацієнтів.

Пане міністре, збільшення прожиткового мінімуму на 200 гривень (з 6 тисяч 500 гривень до 6 тисяч 700 гривень) – це невелике досягнення, яке ми очікуємо щодо мінімальних зарплати і пенсії в наступному році. Це просто смішно.

Субсидії. Сума субсидій дорівнює кількості бідних громадян, яка в Україні постійно зростає. Ми ж додали на виплату субсидій у цьому році ще 12 мільярдів гривень, а в проекті Державного бюджету на 2022 рік передбачили на субсидії меншу суму, ніж заклали на 2021 рік. Очевидно, у наступному році знову буде діра з субсидіями.

Ми збільшуємо видатки на правоохоронні органи. Це вже стало традицією, нічого дивного в цьому немає. Мені приємно, що ми чи не вперше за довгі роки зменшуємо видатки на Верховну Раду України, але водночас ми збільшуємо видатки на РНБО. Нагадую, ми не можемо підняти закони санкціями. Тому я не розумію такої логіки суттєвого збільшення видатків на такі органи.

Ми хочемо бачити конкретні джерела надходжень, а не бульбашки ОВДП. Ми хочемо бачити реальні надходження від приватизації, реальні стипендії студентам, а не штучне збільшення стипендій шляхом скорочення квоти студентів, які зможуть її отримати, незважаючи на успіхи в навчанні. Ми вимагаємо від уряду відповіді, чому на чверть скорочуються витрати Міністерства культури, на культуру в цілому? Невже розвиток культури не є пріоритетом для державної політики навіть у ситуації воюючої країни?

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Тарасе Івановичу.

Слово надається народному депутату України Колтуновичу Олександрю Сергійовичу, фракція політичної партії «Опозиційна платформа – За життя».

КОЛТУНОВИЧ О.С. Дякую. Шановний головуючий! Шановні колеги! за традицією даємо назву бюджету. Гадаю, проект бюджету 2022 року – це все-таки плювок в обличчя людям з мінімальним фіксованим доходом, це фінансовий плінтус, це бюджет нових боргів, наведу приклади в цифрах.

Колеги у попередніх виступах казали про те, які будуть доходи. Дійсно, рівень зростання мінімальної заробітної плати надзвичайно низький: на кінець цього року – 6 тисяч 500 гривень, а на кінець наступного року хочуть збільшити до 6 тисяч 700 гривень, плюс аж 3 відсотки зростання – непристойно низька цифра, зважаючи хоча б на те, що офіційна інфляція в цьому році – 6,2 відсотка. Ми маємо галопуючу інфляцію на товари першої необхідності і продукти харчування.

Що стосується офіційного рівня прожиткового мінімуму, мінімальної пенсії, це також залишиться без змін. Мінімальна пенсія на кінець року становитиме 1 тисячу 934 гривні, і прожитковий мінімум – 2 тисячі 393 гривні.

Але що бентежить? Згадували попередників. У доларовому еквіваленті мінімальна пенсія – 67 доларів, у 2013 році було 119 доларів, майже вдвічі менше, прожитковий мінімум так само 83 долари, у 2013 році – 147 доларів, майже

у два рази менший. Чому наводжу саме в доларовому еквіваленті? Через те що рівень купівельної спроможності і платоспроможності населення відповідно нижчий.

Щодо субсидій – 38 мільярдів гривень. Хочу нагадати, що в попередні роки ця цифра становила і 55, і 71 мільярд гривень. Тобто якщо порівняти з 2018 або з 2019 роками, то ця цифра значно менша, а ось вартість нарахувань за житлово-комунальні послуги, я невтомно щомісяця про це кажу, суттєво зростає, незважаючи на номінальну фіскальну стабілізацію цін на енергоносії. Вони нібито не змінюються, але вартість нарахованих послуг зростає.

Так само не можу не звернути увагу, що продовжуються чергові запозичення – 571 мільярд гривень в наступному році. Уявіть, які цифри. Ми позичаємо співставно до 45 відсотків доходів Державного бюджету, з яких 420 – це внутрішні запозичення. А це означає, що піраміда Марченка з ОВДП і всіх його попередників й надалі існуватиме.

На завершення також хочу сказати, що про нежиттєздатність економіки свідчить ще й той факт, що дефіцит Пенсійного фонду збільшується. У наступному році він становитиме майже 200 мільярдів гривень. Дефіцит державного бюджету – майже 200 мільярдів гривень.

Вважаю, такий фінансово-економічний документ ми не повинні підтримувати ані в першому читанні, ані в цілому, а уряд треба відправляти у відставку.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Слово надається народному депутату Бакунцю Павлу Андрійовичу, депутатська група «Довіра».

Після цього від фракції «Батьківщина» попросив слова Крулько Іван Іванович.

Будь ласка, Павле Андрійовичу.

БАКУНЕЦЬ П.А. Шановний пане головуючий! Шановний пане міністре! Шановні народні депутати! Дорогий український народе! Сьогодні ми разом розглядаємо проект Державного бюджету на 2022 рік. Тож ми, парламент, повинні підійти до розгляду цього питання уважно і скрупульозно, адже від цього законопроекту залежатиме безпосередньо як життя наших громадян, так і функціонування усіх сфер суспільства протягом наступного року.

Звичайно, ми цінуємо вашу роботу, пане міністре, роботу уряду за вчасне подання проекту Державного бюджету на 2022 рік, за те, що ви врахували збільшення видатків на оборонну, на соціальну сферу, на інфраструктуру. Однак на сьогодні є багато запитань до цього проекту бюджету, насамперед щодо децентралізації громад, відсутності коштів на субвенцію для компенсування витрат за газ органам місцевого самоврядування.

Ви розумієте, ціна на газ зросла у 2,5-3 рази. Органи місцевого самоврядування не матимуть коштів пережити цей опалювальний сезон. Тому потрібно

до другого читання його доопрацювати і встановити субвенцію органам місцевого самоврядування на покриття витрат за газ, інакше вони не зможуть нормально надавати опалення громадянам. Це перше.

Друге важливе для людей питання – субсидії. В умовах зростання вартості всіх енергоносіїв уряд пропонує у цьому проекті зменшити видатки на субсидії. Це абсолютно нереально. Ми бачимо, зважаючи на бюджет 2021 року, що на наступний рік видатки на субсидії потрібно збільшувати.

Третє важливе питання – треба однозначно збільшувати обсяг освітньої субвенції місцевим бюджетам. Адже на сьогодні він становить 108 мільярдів гривень, але не враховує фактичних потреб у видатках, як зазначає міністерство. Тому звертаємося з вимогою збільшити обсяг видатків освітньої субвенції місцевим бюджетам ще на 6 мільярдів у зв'язку з тим, що збільшується кількість учнів, бо до війни була краща демографічна ситуація в країні.

Тому прошу врахувати все це під час подальшої роботи над проектом бюджету на наступний рік і винести на розгляд парламенту вже більш доопрацьований законопроект, який відповідатиме реальним потребам громадян.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Слово надається народному депутату Крульку Івану Івановичу, фракція «Батьківщина». Після цього – ще 6 хвилин на виступи народних депутатів, і будемо завершувати розгляд цього питання.

Будь ласка, Іване Івановичу.

КРУЛЬКО І.І., перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Шановні українці, звертаюся насамперед до вас, тому що зараз ми розглядаємо ключовий законопроект, який визначатиме, як ми житимемо у 2022 році. Для фракції «Батьківщина» ключовим показником бюджету є питання, чи стануть українці хоч на трохи краще жити, їхнє життя покращуватиметься, чи погіршуватиметься.

Так ось хотів би зупинитися на кількох реперних точках, щоб ми зрозуміли, що чекає українського громадянина наступного року.

Перше питання – це питання прожиткового мінімуму, пенсій для українських пенсіонерів, для соціально незахищених верств населення, соціальні стандарти. У проекті Державного бюджету на 2022 рік закладається прожитковий мінімум: у грудні підвищиться до 2 тисяч 393 гривень, а в липні – до 2 тисяч 500 гривень. Це за розрахунками з фактичним розміром прожиткового мінімуму не дотягує навіть до 50 відсотків, адже розмір прожиткового мінімуму сьогодні становить 4 тисячі 981 гривню. Тобто таким чином мінімальна пенсія для українського пенсіонера на сьогодні мала б становити не менше 4 тисяч 981 гривні, а ми маємо ситуацію, коли вона менша у понад два рази. Фракція «Батьківщина» з цим погодитися не може.

Друге питання, на яке треба звернути увагу, це питання зростання вартості енергоносіїв. Ми вже зараз бачимо, що відбувається в житлово-комунальній сфері – зростає вартість енергоносіїв, газу. Сьогодні ті мінімальні збільшення соціальних стандартів, які закладаються в проект бюджету, повною мірою будуть з'їдені збільшенням вартості житлово-комунальних послуг. А це означає, що український громадянин стане ще біднішим, ніж зараз. Безумовно, для «Батьківщини» це абсолютно неприйнятна ситуація.

У минулому році на субсидії заклали 31,4 мільярда гривень. Фракція «Батьківщина» попереджала, що цього буде недостатньо. У вересні всі ці кошти були витрачені на 100 відсотків. І ми домоглися, що в бюджет 2021 року почали додавати субсидії, зокрема це відбулося на вимогу Юлії Тимошенко, внесенням відповідного законопроекту. Тому, вважаємо, субсидії мають бути закладені в проект бюджету в достатній кількості, щоб покрити всі видатки, необхідні сьогодні українським родинам для оплати житлово-комунальних послуг.

І ще одне. Безумовно, ми вважаємо, що коли повністю розірвана єдина тарифна сітка і не вистачає в цьому бюджеті близько 120 мільярдів гривень для виплати заробітних плат медикам і освітянам, цим надзвичайно важливим працівникам, це теж, по суті... Тому в цьому році ми маємо...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні народні депутати, прошу записатися на виступи – до 6 хвилин.

Слово надається народному депутату Шахову Сергію Володимировичу, депутатська група «Довіра».

ШАХОВ С.В., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань екологічної політики та природокористування (одномандатний виборчий округ № 114, Луганська область, самовисуванець). Шановні колеги, безумовно, хай там що, а бюджет є бюджет, але він сирий. Особисто я та експерти від «Нашого краю» знову не побачили цифр, закладених на підтримку вугільної промисловості. Чому сьогодні з Америки у два рази дорожче завозиться вугілля?

Також ми не побачили компенсації людям, які проживають у Донецькій і Луганській областях. Кабмін прийняв популістичне рішення, поставивши завдання скинути на місцеві ради оплату за харчування в школах дітям війни. Дітям війни з 2014 року. Уявіть, яка кількість дітей. Лише на Біловодське ОТГ – 9 мільйонів гривень, Рубіжанське ОТГ – 15 або 20 мільйонів гривень. Де взяти такі гроші? Кабмін приймає рішення, кидає відповідно до децентралізації на ОТГ те, чого не можна виконати.

Щодо жахливих тарифів. Сьогодні 70 мільярдів гривень – заборгованість по ЖКГ. Повністю відключають від користування електроенергією, водою, газом людей у Львівській, Закарпатській, Миколаївській областях. В Одеській, Луганській та Донецькій областях людям вимикають за борги. Люди сплатили б ці гроші, але нічим. Людям взимку до ліжка примерзнути, щоб потім патологоанатоми написали, що тіло перемерзло? Шановні колеги, що людям робити? Кожен з вас сьогодні відповідає за ті округи, де вас обирали.

До другого читання до проекту бюджету треба внести всі поправки щодо соціальних гарантій медицині, лікарям, шахтарям, пенсіонерам, які сьогодні жебракують, – практично 10 мільйонів українців знаходяться в скруті, голодують. У такій багатій державі такі тупі чиновники, що не можуть сьогодні нагодувати український народ.

Тому кожен з нас повинен втрутитися в розробку та доопрацювання проекту бюджету і дати наказ Кабінету Міністрів, бо ми їх призначаємо в цьому залі. А сьогодні вся пляма бруду повністю лягає на парламент: 80 відсотків людей не довіряють українському парламенту. Ні в які ворота це не лізе.

Сергій Шахов, Луганщина, депутатська група «Довіра».

Дякую (*Оплески*).

ГОЛОВУЮЧИЙ. Слово надається народному депутату України Саврасову Максиму Віталійовичу, політична партія «Європейська солідарність».

САВРАСОВ М.В., член Комітету Верховної Ради України з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Прошу передати слово Геращенко.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ірина Володимирівна Геращенко. Будь ласка. Бачу, іде.

ГЕРАЩЕНКО І.В. Шановні українці, ця «похоронна» команда прийшла до влади на популізмі і брехні, пообіцявши кінець епохи бідності, кінець епохи кумівства, безкоштовний газ. Що ми бачимо насправді? Нам зараз пропонують «ББ» – бюджет брехні, у якому влада продовжує брехати населенню.

У мене конкретне запитання до пана Марченка. Хто відповідатиме за законом за те, що ви вже офіційно визнали, що ви «похоронна» команда, яка заявила всім українцям, молодшим 40 років, що вони мають сплачувати єдиний соціальний внесок, але не будуть отримувати пенсій? Тому що насправді ця влада не здатна забезпечити найнеобхіднішого – пенсії. Це перше.

Друге. Нам обіцяли, що припиниться крадіжка в армії. Скажіть, будь ласка, як трапилося, що за попередньої команди армії день у день до копійки виплачували всі відповідні зарплати і виплати, а сьогодні ви заборгували армії 1,5 мільярда гривень? І Прем'єр-міністр України ще тиждень тому брехав народним депутатам України і головне – армії, що боргів немає. Опозиція, «Європейська солідарність» казали, що в цьому бюджеті насправді не вистачає грошей на субсидії, а в проекті бюджету на наступний рік ви знову не передбачили достатньої кількості фінансів на субсидії за підвищених драконівських тарифах. На субсидії треба закласти мінімум 55 мільярдів. Ви сьогодні цих коштів не передбачили.

Третє. Інфляція зжирає сьогодні заощадження українців. Ви підвищуєте мінімальну зарплату на 200 гривень, пенсію на 150 гривень. Це гроші, які навіть

не відповідають на інфляційні ризики, не кажучи про те, що ви не підвищуєте розмір зарплат.

Четверте. Ви будете поліцейську державу. Ви брешете, коли кажете, що рекордна кількість коштів у проекті бюджету на наступний рік закладається на оборону. Це не так: у секторі безпеки страшенний дисбаланс між Міністерством оборони і Міністерством внутрішніх справ. Ви знову підвищуєте зарплати своїм на 100 відсотків прокурорам, працівникам ДБР, які кошмарять опозицію, але не можуть знайти камери спостереження на найбільш освітленій трасі, щоб сказати, хто ж був за кермом машини, у якій постраждали шість пасажирів, тому що за кермом був представник «Слуги народу». Ось такий бюджет ви сьогодні пропонуєте. Це насправді бюджет брехні.

Ми вимагаємо насамперед сплатити борги медикам, яким ви вже два місяці заборгували, освітянам, децентралізації за 2021 рік, а далі можна підходити до проекту бюджету на 2022 рік. Ви маєте служити не Банковій, а народу, як обіцяли. А народ – це вчителі, яким ви збрехали, лікарі, яким ви не платите зарплат, армія, якій на сьогодні ви заборгували найважливіші виплати. Ми категорично...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні народні депутати, представлення проекту Закону «Про Державний бюджет України на 2022 рік» (№ 6000) завершено.

Відповідно до статті 154 Регламенту Верховної Ради України проект Закону «Про Державний бюджет України на 2022 рік» вважається прийнятим Верховною Радою для подальшої роботи. Тому запрошую всіх реалізувати своє право законодавчої ініціативи і подавати поправки до цього проекту закону. Лише пам'ятаймо, що відповідно до вимог чинного законодавства, пропонуючи поправки, ви маєте вказати, з яких ресурсів ви пропонуєте зробити це.

Шановні колеги, розгляд цього питання завершено. Дякую всім, дякую міністру фінансів.

Перш ніж перейти до розгляду наступного питання, слово надається Олені Костянтинівні.

КОНДРАТЮК О.К., *заступник Голови Верховної Ради України (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»).* Дякую, Руслане Олексійовичу. Шановні колеги, до президії надійшла заява: «Відповідно до статті 60¹ Регламенту Верховної Ради України повідомляю про створення у Верховній Раді України дев'ятого скликання міжфракційного депутатського об'єднання «Енергоефективна Україна». Головою цього об'єднання обрано народного депутата України Тищенка Миколу Миколайовича» (*Шум у залі*).

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Олено Костянтинівно.

Переходимо до розгляду наступного питання порядку денного – проекту Закону «Про внесення змін до статті 5 Закону України «Про гуманітарну допомогу» ([№ 3527](#)). Це друге читання.

До доповіді запрошується перший заступник голови Комітету з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів Михайло Михайлович Цимбалюк.

Шановні колеги, хтось наполягатиме на поправках?

Будь ласка, декілька слів про те, що врахували. Якщо ніхто не наполягатиме, переходимо до голосування. Будь ласка, коротко.

ЦИМБАЛЮК М.М., *перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»)*. Шановний головуєчий! Шановні народні депутати! Насправді законопроект був проголосований в першому читанні ще 1 грудня 2020 року. У Комітеті з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів під час підготовки законопроекту до другого читання відбулася фахова дискусія з представниками органів центральної, місцевої влади та органів місцевого самоврядування, з представниками гуманітарних місій в Україні, благодійних організацій.

Більшість поправок, щоб органи місцевої влади все-таки могли визнавати ту гуманітарну допомогу, яка надходить в регіони, була врахована. Ми зберегли рівновагу контролю за органами центральної влади, але все-таки надали перевагу органам місцевим самоврядування.

Тож пропоную підтримати і прийняти у другому читанні та в цілому цей законопроект.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Михайле Михайловичу.

Шановні колеги, хтось наполягатиме на своїх поправках? Бачу, ніхто не хоче.

Вельмишановні колеги, ви почули позицію комітету.

Тому ставиться на голосування пропозиція про прийняття проекту Закону «Про внесення змін до статті 5 Закону України «Про гуманітарну допомогу» ([№ 3527](#)) у другому читанні та в цілому з необхідними техніко-юридичними правками.

Готові голосувати? Прошу підтримати та проголосувати.

«За» – 283.

Рішення прийнято.

Дякую.

На ваш розгляд пропонується наступний проект Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо ефективності використання коштів соціального страхування» ([№ 2743](#)) та альтернативний законопроект [№ 2743-1](#). Це перше читання.

Шановні колеги, перед тим як перейти до розгляду проектів, пропоную прийняти рішення і розглянути це питання за скороченою процедурою. Нагадую, для прийняття рішення потрібно 150 голосів.

Готові? Прошу підтримати та проголосувати.

«За» – 252.

Рішення прийнято.

До слова запрошується голова Комітету з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів Третьякова Галина Миколаївна.

Я так розумію, ви виступатимете і від автора, і від комітету. Надайте, будь ласка, 4 хвилини.

ТРЕТЬЯКОВА Г.М. Шановний головуєчий! Шановні народні депутати! Останнім часом я дуже багато думаю про публічні фінанси і постійно згадую киянку, яка розбудувала Ізраїль, Голду Меїр. Тоді Ізраїль лише утворився як країна, відбувалася війна, і їй потрібно було шукати кошти на танки, зброю, водночас треба було розбудовувати державу. Вона сказала тоді, що хоче побудувати таку країну, з якої хочеться їхати тільки у відпустку або до якої мають повертатися її сини і дочки. Ставлення до публічних фінансів у неї завжди було на першому місці. Вона казала, що корупціонерів і тих, які цуплять гроші з державного бюджету, потрібно прирівнювати до зрадників країни. Ми дуже мало про це думаємо.

Два законопроекти, які є у порядку денному, власне, про те, що потрібно дбати про публічні фінанси. Ми дуже часто кажемо: державні фінанси, забуваючи про те, що у 2015 році попередній Президент після довгої боротьби підписав закон щодо прозорості публічних фінансів. До публічних фінансів віднесені також кошти загальнообов'язкового державного соціального страхування. Кожна європейська країна в бюджетному процесі бюджетує всі публічні фінанси. Ми не включаємо до бюджету навіть кошти загальнообов'язкового державного соціального страхування. Я не кажу вже про збитки і прибутки державних підприємств та інші види публічних фінансів.

Законопроект № 2743 включає до Державного бюджету, не зараховує, бо часто помиляються і кажуть про зарахування, він включає, а це означає, що в бюджетному процесі на кожен рік ми мусимо бачити фонди заробітної плати, обсяг коштів єдиних соціальних внесків, а також розподіл коштів загальнообов'язкового державного соціального страхування між фондами соціального страхування: Пенсійним фондом України, ФСС і фондом безробіття.

Думаю, там багато корупції, і її треба знищувати. Там немає нормального бухгалтерського обліку, він ведеться квазіметодом. Це і не метод нарахування, і не касовий – він проміжний. Вони ведуть три баланси, три кошториси, як їх

називають. Немає фінансової звітності, аудиту, тому що неприбуткові організації. Цим законопроектом ми робимо тільки маленький крок до того, щоб фінанси були прозорі: вони включаються до Державного бюджету.

Комітет розглянув цей законопроект 21 лютого 2020 року і рекомендує Верховній Раді прийняти його за основу, якщо є помилки, виправити їх до другого читання.

Прошу підтримати цей законопроект, тому що це крок до прозорості публічних фінансів.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Галино Миколаївно.

Слово надається авторці альтернативного законопроекту, народній депутатці України Наталії Юріївні Королевській.

Хто виступатиме як співавтор? Наталії Юріївни немає, буде виступати співавтор. Добре, немає авторів. Тому переходимо до процедури обговорення.

Шановні колеги, є необхідність обговорювати ці законопроекти? Прошу записатися на виступи від депутатських фракцій та груп: два – за, два – проти.

Слово надається народному депутату України М'ялику Віктору Ничипорівичу, депутатська група «Партія «За майбутнє».

М'ЯЛИК В.Н., член Комітету Верховної Ради України з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування (одномандатний виборчий округ № 155, Рівненська область, самовисуванець). Прошу передати слово Скороход Анні.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Анна Костянтинівна Скороход. Будь ласка.

СКОРОХОД А.К. Шановні колеги! Зважаючи на другий рік каденції, думаю, вам необхідно взяти Конституцію і хоча б її прочитати, познайомитися з цією великою книгою. Тому що всі законопроекти, які ви вносите до сесійного залу, не лише антисоціальні, антиконституційні – це просто злочин проти народу України.

Я не знаю, можливо, олігархи змушують вас приймати такі закони, адже, звісно, не приймеш – не отримаєш «конвертика». Але, шановні колеги, що ви робите? Ви просто знищуєте саму сутність страхування в Україні, порушуєте паритетність трьох сторін до соціального діалогу, усуваєте принцип, відповідно до якого побудований соціальний діалог у всіх розвинутих країнах світу. Ви скасовуєте можливість впливу на соціальну політику уряду Федерації роботодавців та профспілок України.

Українське трудове законодавство є найкращим у світі. Як відомо, навіть Європа багато своїх нормативно-правових актів базувала на нашому законодавстві. Зараз ви його різними законопроектами просто знищуєте. Усі, хто голосує за дані законопроекти, голосує проти народу України.

Ви продали землю, дерибаните останні ледве дихаючі підприємства. Знаєте, такими законами ви просто віддаєте людей в рабство. Давайте. Можливо, коли ви всі будете поховані в українській землі, вас згадають незлим тихим словом, але з іншої сторони.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Слово надається народному депутату України Беленюку Жану Венсановичу, фракція політичної партії «Слуга народу».

БЕЛЕНЮК Ж.В., *перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань молоді і спорту (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»).* Прошу передати слово Микиші Дмитру Сергійовичу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дмитро Сергійович Микиша. Будь ласка.

МИКИША Д.С., *член Комітету Верховної Ради України з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування (одномандатний виборчий округ № 181, Харківська область, політична партія «Слуга народу»).* Колеги, законопроект зовсім про інше. Тут ніхто не збирається вмирати чи витратити якісь інші бюджетні кошти.

Усе дуже просто. Є така самоврядна організація, як Фонд соціального страхування. І що? Ця організація сама нараховує, сама використовує, і, найголовніше, – сама себе перевіряє. Це де таке? А я вам скажу ще й інше, що це кошти не виключно профспілок, це кошти єдиного соціального внеску, це те, що платить кожен громадянин України. Куди витрачаються ці кошти? Хто це бачить? Хто перевіряє?

У даному законопроекті йдеться саме про те, що як мінімум Рахункова палата повинна перевіряти, як ефективно і куди витрачаються кошти. Ви ж повинні розуміти, що все, що збирається в рамках податкового навантаження, повинно ефективно використовуватися.

Фонд щороку втрачає не лише бюджетування, а й ефективність використання цих коштів. Давайте припинимо цю ганебну практику просто витратити мільярди невідомо куди. Як мінімум Рахункова палата повинна це перевіряти, і це перший законопроект в рамках саме реформування Фонду соціального страхування.

Колеги, дуже прошу підтримати. Ці кошти повинні бути прозорі і також прозоро витрачатися.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Слово надається народному депутату України Загородньому Юрію Івановичу, фракція політичної партії «Опозиційна платформа – За життя».

ЗАГОРОДНІЙ Ю.І., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань Регламенту, депутатської етики та організації роботи Верховної Ради України (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційна платформа – За життя»). Дякую, шановний Руслане Олексійовичу. Прошу передати слово народному депутату України Колтуновичу Олександрю Сергійовичу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Олександр Сергійович Колтунович. Будь ласка.

КОЛТУНОВИЧ О.С. Дякую. Шановний Руслане Олексійовичу! Шановні колеги! Я дуже прискіпливо проаналізував даний законопроект і звернув увагу на те, що, наприклад, у Пояснювальній записці, супровідних документах в цілому не йдеться про те, що цей законопроект матиме певний соціально-економічний ефект. Думав, хоча б в цифрах поррахувати, що ми отримаємо. Можливо, там буде інша ставка ЄСВ, інше відрахування, інші податки чи збільшиться пенсія. Цього всього не було. На жаль, у цих документах такого немає.

Крім того, звернувши увагу на ту норму, що, наприклад, Рахунковій палаті надається повноваження здійснення фінансового аудиту щодо ефективності використання коштів саме соціального страхування тощо, безумовно, ніхто ж не проти, щоб Рахункова палата максимально ефективно контролювала, аналізувала, як використовуються кошти платників податків, ми не побачили, що громадяни України отримують вищі стандарти, ніж ті, що мають сьогодні.

Хотів би нагадати, що в проекті Державного бюджету на 2022 рік, який нам подали, фактично не змінюється розмір мінімальної пенсії, наприклад, яка буде на кінець грудня, і перші півроку ми житимемо за цими параметрами, у розмірі, якщо я не помиляюся, 1 тисяча 934 гривні.

Якби прийняли ті законодавчі ініціативи, які хоча б вирівнювали розмір мінімальної пенсії та заробітної плати, понад 90 відсотків громадян України отримали б гідну пенсію, у розмірі, наприклад, 6 тисяч 500 гривень або 6 тисяч 700 гривень. Такою була б ставка мінімальної пенсії, і ми б від цього далі рухалися. Це серйозні кошти, і це були б проривні документи для Верховної Ради нинішнього скликання.

А так, на сьогодні ми фактично не бачимо, заради чого голосувати за відповідні законодавчі ініціативи. Наша фракція і наш гуманітарний блок внесли вісім альтернативних законопроектів. Ми будемо наполягати на їх прийнятті. Цей законопроект ми не підтримуємо.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Слово надається народній депутатці України Геращенко Ірині Володимирівні, фракція «Європейська солідарність». Я так розумію, слово передають Ніні Петрівні Южаніній.

Будь ласка, Ніно Петрівно.

ЮЖАНІНА Н.П. Шановні колеги! Шановні українці! Я не дарма вийшла до трибуни з Конституцією України і хочу, щоб ви ще раз звернули увагу на статтю 1 найголовнішого закону країни.

Коли я вчора в порядку денному побачила пакет цих законопроектів, думала, що з ранку трибуну заблокує не тільки опозиція, а й частина «слуг народу», які розібралися в нормах цих законопроектів. Ви на себе берете й велику відповідальність. Вам точно не давали таких можливостей 73 відсотки виборців, які за вас проголосували.

Якби вони знали, що від сьогодні під час розгляду законопроекту в першому читанні зникнуть ті звичайні трудові відносини, які вони мали протягом всього життя з моменту створення і взагалі існування трудового кодексу України. Звісно, у ньому міститься багато рудиментів, які треба відмінати, але не треба створювати умови для сприятливішої руйнації державою, «слугами народу» і причетними до цього деякими фракціями.

Зверніть увагу на проголосований попередній законопроект. Він мав би викликати страшенний спротив у залі, але ні.

Тепер щодо цього законопроекту. Скажіть, будь ласка, ви розумієте, що слова Марченка про те, що ті, кому за 40, не отримають пенсії, це реальність відповідно до цього законопроекту. Бо це несплата ЄСВ на якійсь там окремий спеціальний рахунок Державного бюджету, а в загальний фонд Державного бюджету. Якщо в бюджеті немає коштів, коли він створюється, то на виплату пенсій буде спрямовано стільки, скільки може собі дозволити бюджет без урахування того дефіциту, який ми покриваємо, без урахування тих єдиних соціальних внесків, на які спрямована вся наша подальша робота. Ми ж кажемо про те, щоб розвивати цю систему, виводити зарплати з тіні і спонукати людей до слати ЄСВ, бо це ваше майбутнє. А тепер ЄСВ у загальному бюджеті означає, що...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, ще Вадим Євгенович Івченко, Шахов, бачу, Сергію Володимировичу, і після цього переходимо до голосування. Більше ніхто не бажає виступити.

Вадиме Євгеновичу, будь ласка, 1 хвилина з мотивів.

ІВЧЕНКО В.Є. Шановні колеги, ви не бачите, що це рейдерство страхового фонду? Це не новела. У конвенції щодо обов'язкового страхування чітко вписано, що управління страховими фондами повинно здійснюватися окремо від управління державними коштами. Що й відбувається в Україні. А якщо пригадати минуле, подивіться, будь ласка, коли ці страхові фонди були в центральному бюджеті? Були постійні невідплати, нецільове використання коштів, депутати віддавали то в одне місце, то в друге, то в третє. Колеги, а це виплати на реабілітацію, це виплати інвалідам. На сьогодні цими фондами керують у тріумвіраті держава, роботодавці і профспілки. Це є міжнародна практика. А ви куди хилите?

Не підтримуймо цей законопроект.
Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, ще один виступ народного депутата Шахова, і після цього переходимо до голосування. Прошу запросити народних депутатів до залу.

Будь ласка, пане Сергію.

ШАХОВ С.В. Правильно сказав Вадим Івченко, що відбувається державне рейдерство з боку або Кабміну, або чиновників. В Україні аудит, безумовно, потрібен в усіх сферах життя. Хто відповідатиме за 1,5 відсотка військового податку, що сплачують громадяни на армію, а сьогодні бійці, які сидять в окопах, не отримують заробітної плати? Коли Кабмін проведе аудит в Луганській області, щоб перевірити школу № 7, куди область направила 12 мільйонів гривень, а дах протікає? Поламані паркани. Вкрадено не 10, а 70-80 відсотків. Що робити далі? Гроші ЮНІСЕФ грабуються. Село Євсуг. Нехай експерти поїдуть і подивляться, що зробили із школою. Не витратили, а просто вкрали 68 мільйонів гривень. Куди не глянь – усюди грабіж...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, переходимо до прийняття рішення. Прошу запросити народних депутатів до залу.

Ставиться на голосування пропозиція про прийняття проекту Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо ефективності використання коштів соціального страхування» ([№ 2743](#)) за основу.

Готові голосувати? Прошу підтримати та проголосувати.

«За» – 243.

Рішення прийнято.

Прошу показати по фракціях та групах.

Шановні колеги, переходимо до розгляду наступного проекту Закону «Про внесення змін до Закону України «Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування на випадок безробіття» ([№ 3115](#)) та альтернативного законопроекту [№ 3115-1](#).

Перш ніж перейти до розгляду цього законопроекту, ставиться на голосування пропозиція розглянути це питання за скороченою процедурою. Нагадую, що для прийняття рішення необхідно 150 голосів. Прошу підтримати та проголосувати.

«За» – 252.

Рішення прийнято.

До слова запрошується голова Комітету з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів Галина Миколаївна Третьякова. Я так розумію, ви виступатимете і від автора, і від комітету. Будь ласка, 4 хвилини.

ТРЕТЬЯКОВА Г.М. Пані, яка виступала, переплутала законопроект щодо включення коштів соціального страхування до Державного бюджету із законопроектом № 3115. Зараз треба виступати з тим, про що ви казали попередньо.

Йдеться про те, що фонди соціального страхування, які, як і казав мій колега, є самоврядними, неприбутковими організаціями, за два роки роботи комітету жодного разу не подали прогнозованого ними розміру витрат на соціальне страхування на наступний рік, розміру єдиного соціального внеску, достатнього для того, щоб держава своєчасно виконувала зобов'язання. Колеги з «Батьківщини», виступаючи, казали про заборгованість. Так ось члени правління, до складу якого в рівних частинах входять профспілки, роботодавці і держава, жодного разу не принесли до комітету фінансового обрахунку: якою має бути виплата, яким має бути розмір єдиного соціального внеску, щоб цього було достатньо для виплат страхового відшкодування під час лікарняних листів чи постійної втрати працездатності людиною, мається на увазі інвалідність. Правління не встановлює: розміру внесків, розміру виплат. Розмір витрат на ведення справи взагалі ведуть на окремому балансі, який фінансують вчасно. Лікарняні листи фінансують з тримісячною заборгованістю і піднімають прапори, що це робить начебто влада, яка має там лише третину, а не більшість, як у МОП. Міжнародна організація праці працює за принципом: 51 відсоток належить державним установам і лише 49 відсотків – соціальним партнерам. Де дохід від використання майна Фондом соціального страхування, який є акціонером ПрАТ «Укрпрофтур» і ПрАТ «Укрпрофоздоровниця»? Це взагалі таємниця за, не знаю, якою кількістю печаток, навіть не семи. Тримісячна заборгованість, щодо якої правління не вживає жодних заходів, перекладаючи на уряд компенсацію тих збитків, що йдуть на витрати, про які я вже сказала.

Отже, ми хочемо привести управлінські структури, зараз це лише фонд безробіття, до складу 8-3-3, де держава мала б переважну більшість голосів. До другого читання ми можемо дискутувати, чи це буде 7-3-3. Але йдеться про те, що держава, яка дотує сьогодні всі фонди соціального страхування з Державного бюджету, повинна мати контроль над ними. Тим паче ті, хто сьогодні керують цими фондами, не виконують своїх повноважень відповідно до закону.

Комітет з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів розглянув цей законопроект на своєму засіданні та рекомендує Верховній Раді України прийняти його в першому читанні.

Шановні народні депутати, заздалегідь дякую. Не тільки прозоро, а фінансово обґрунтовано і зрозуміло має працювати система, визначена у статті 46, а не у статті 1 Конституції України, де встановлюються засади загальнообов'язкового державного соціального страхування, і принципи там мають бути страхові.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Галино Миколаївно.

До слова запрошується автор альтернативного законопроекту – народний депутат України Гнатенко Валерій Сергійович.

Будь ласка, Валерію Сергійовичу.

ГНАТЕНКО В.С., член Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (одномандатний виборчий округ № 49, Донецька область, політична партія «Опозиційна платформа – За життя»). Шановні колеги! Я уважно ознайомився із законопроектом № 3115, у якому пропонується кардинально змінити базові організаційні процедури та принципи діяльності Фонду загальнообов'язкового державного соціального страхування України на випадок безробіття.

Звертаю вашу увагу, що запропоновані ініціативи фактично ведуть до деформації та руйнування, власне, самого інституту управління соціальним страхуванням, оскільки безпосередньо стосуються, по-перше, зміни складу правління фонду з кардинальним перекосом у бік представників держави, і по-друге, зміни порядку обрання голови правління фонду, а також порядку проведення засідань і прийняття рішень, що на практиці означає встановлення посиленого, фактично монопольного державного контролю за діяльністю фонду. Такий підхід грубо порушує як національні законодавчі основи тристороннього соціального діалогу, так і міжнародні зобов'язання України, взяті під час ратифікації відповідних конвенцій МОП.

На мій погляд, абсолютно неприйнятним є запропонований авторами законопроекту № 3115 підхід, де цинічно ігнорується позиція двох інших сторін соціального діалогу – всеукраїнських об'єднань профспілок і роботодавців, які категорично не погоджуються з руйнуванням принципів паритетності управління державною системою страхування. Хочу акцентувати увагу на тому, що це вже друга спроба цинічного руйнування прийнятих міжнародних норм у форматі управління цією системою. Аналогічні підходи – руйнування паритетності та соціального діалогу, переформатування правління, щоб до його складу входили по три представника від застрахованих осіб і роботодавців та вісім представників від держави. Нагадую, відповідно до статті 3 Закону України «Про соціальний діалог в Україні», правління фонду є органом соціального діалогу і в своїй роботі має керуватися принципом незалежності та рівноправності сторін.

Також хочу закцентувати увагу, що запропоновані...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Валерію Сергійовичу.

Шановні колеги, є необхідність обговорювати ці законопроекти? Перед цим було висловлено аргументи, але все одно є. Дякую.

Прошу записатися на виступи від депутатських фракцій та груп: два – за, два – проти. Хто бажає обговорити цей законопроект?

Слово надається народному депутату Рудику Сергію Ярославовичу, депутатська група «Партія «За майбутнє».

РУДИК С.Я. Прошу передати слово Антону Едуардовичу Полякову.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Антон Едуардович Поляков. Будь ласка.

ПОЛЯКОВ А.Е. Шановні колеги! Знову-таки доповідач казала про одне, а насправді, якщо читати законопроект, йдеться про інше. Зараз ми бачимо, як влада знищує те, що їм заважає – профспілки. Тому що дуже багато державних підприємств, які можуть працювати, а коли влада їх хоче закрити, то на допомогу в боротьбі працівникам, як правило, приходять профспілки. Тож їх хочуть прибрати, аргументуючи, що вони щось не можуть зробити. Але ж, як показує досвід зарубіжних країн, утворення на законодавчому рівні представницьких органів від усіх учасників соціального партнерства можливо тільки на паритетних засадах. Не тоді, коли з п'ятнадцяти представників вісім – від держави, три – від профспілки і три – це представники роботодавців, а, наприклад, по п'ять від кожної сторони, для того, щоб це був, дійсно, соціальний діалог. І тільки тоді інтереси українців, тих людей, які працюють, сплачують податки, завдяки яким ви знаходитеся в цьому сесійному залі, працюєте і отримуєте заробітні плати, будуть захищені.

Якщо ми зараз приберемо профспілки, замість того щоб побороти вплив одного з олігархів на ці структури, це буде просто боротьба з наслідками. Тому давайте ви будете займатися не профанацією, а, дійсно, перейматиметеся проблемами українців.

Ми не будемо підтримувати цього законопроекту.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Слово надається народному депутату Кубіву Степану Івановичу, фракція «Європейська солідарність».

КУБІВ С.І., член Комітету Верховної Ради України з питань економічного розвитку (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Прошу передати слово Ніні Петрівні Южаніній.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ніна Петрівна Южаніна. Будь ласка.

ЮЖАНИНА Н.П. Шановні колеги! Шановні українці! Отже, у попередньому законопроекті № 2743 кошти Пенсійного фонду України та Фонду загальнообов'язкового державного соціального страхування включаються до складу Державного бюджету. Це перше.

І друге питання – наділити Рахункову палату України повноваженням перевірки Пенсійного фонду України і Фонду загальнообов'язкового державного соціального страхування.

Абсолютно незрозуміло, чому автори цих проектів не розрізняють внески, які за своєю природою відрізняються від податків і сумують все до Державного бюджету. Якщо у вас є якась стратегія, то озвучте. Відразу оголошуйте, що вам сподобалося ламати структуру платежів, ви збиратимете з усіх і розпоряджатиметеся, на які фонди і скільки виділяти коштів.

Законопроект № 3115 – це продовження цієї стратегії, яку вже озвучила нинішня влада. На мій погляд, законопроект № 3115 – це шлях в «таежний союз», а не в Європейський Союз, тому що абсолютно не зрозуміла оця відкритість прийняття рішення, суспільний діалог. Вам стало важко працювати з п'ятьма представниками від усіх гілок, які мають брати участь у розгляді питань? Ви хочете одноосібно приймати рішення і взагалі змінювати структуру існування всіх фондів соціального страхування? Думаю, це абсолютно невірна філософія.

Тому, українці, зверніть увагу і дайте, будь ласка, відповідь на всі ці зазіхання, на всі соціальні виплати, які має здійснювати держава. Ви завжди сплачували внески, знали про існування фондів і про механізми витрачання грошей з цих фондів. Тепер держава, тобто «слуги народу» визначатимуть, скільки вам дати на кожні виплати.

Ми голосуватимемо «проти».

ГОЛОВУЮЧИЙ. Слово надається народному депутату України Соболеву Сергію Владиславовичу, фракція політичної партії Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина».

Цимбалюк Михайло Михайлович. Будь ласка.

ЦИМБАЛЮК М.М. Шановні колеги! Цей законопроект не про європейські умови співпраці держава-профспілки-роботодавці. Цей законопроект знищує трипартизм, принцип якого використовує все світове співтовариство, особливо на європейських засадах.

Коротко. Фонд представляли: п'ятеро – від держави, п'ятеро – від роботодавців і п'ятеро – від профспілок. Пропонується: вісім – від держави і по три – від профспілок і роботодавців. На сьогодні керують по два роки: від профспілки, від роботодавців, від представників держави. Зараз буде тільки від держави.

У разі прийняття цього законопроекту буде, наголошую, дуже серйозна реакція міжнародних правозахисних організацій, профспілок. Для співпраці профспілок і роботодавців сьогодні настане чорний день.

Дискусія в комітеті не дала можливості підтримати позицію профспілок і роботодавців. На жаль, це сумна реальність. Такий законопроект приймати не можна. Навіть Головне науково-експертне управління Апарату Верховної Ради

України рекомендувало повернути його на доопрацювання. Вони страхують себе на майбутнє. А монобільшість, мабуть, живе сьогоднішнім днем.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Слово надається народній депутатці України Клименко Юлії Леонідівні, фракція політичної партії «Голос».

КЛИМЕНКО Ю.Л. Безумовно, цей законопроект і взагалі питання реформи соціально-трудових відносин на сьогодні актуальне. Тому що час іде, трудові відносини змінюються, з'являються нові сектори економіки, які не регулюються старим зашкарублим законодавством. Це розв'язує руки багатьом роботодавцям, які можуть наймати більше людей і не робити цього в тіні.

За статистикою, якщо порівняти кількість найманих, вірніше, безробітних працівників за перший квартал 2021 року з 2020 роком, можна побачити, що вона зросла на 257 тисяч – до 1 мільйона 800 тисяч людей. Ці люди небезробітні, вони частково в тіньовій зайнятості, працюють, як раби.

Тому дайте можливість малому і середньому бізнесу нормально наймати, звільняти людей, розв'яжіть частину секторів економіки, які можуть рости набагато більшими темпами, ніж сьогодні. Тому що все рівно ці люди працюють, держава, на жаль, не отримує з цього жодної копійки податків, а це повинно бути навпаки.

Звертаю вашу увагу, ми даремно витрачаємо час на обговорення цих фондів і таке інше. Жодна програма підтримки безробіття не є ефективною. Тільки 24 відсотки молоді зайняті, 75 відсотків не можуть вперше працевлаштуватися.

Це страшні цифри, колеги. Давайте зробимо так, щоб програми і гроші цих фондів використовувалися для нашої молоді, для розвитку нашої країни.

Дивимося в майбутнє.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, є бажання висловитися з цього питання?

Сергій Володимирович Шахов, і після цього переходимо до голосування.

Прошу народних депутатів повернутися до залу.

Будь ласка, Сергію Володимировичу.

ШАХОВ С.В. Шановні колеги! Чи потрібні соціальні гарантії безробітним людям? Безумовно, так. Скажіть, будь ласка, а може краще дати людям роботу? Чому сьогодні українці, яких називають заробітчанами, гастарбайтерами, перераховують 14 мільярдів доларів в Україну? Де діваються ці гроші? Може, треба запустити їх на відбудову фабрик, шахт, заводів, дати людям робочі місця?

Що відбувається, шановні? Куди діваються мільярди доларів, які українці, зриваючи за кордоном долоні в кров, перераховують? Чому сьогодні не відбудовуються шахти, які затоплюють? Техногенна, екологічна катастрофи. Скільки можна про це говорити?

Чому сьогодні звичайний робітник повинен їхати жебракувати...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, ми завершили обговорення цього питання. Бажаючих виступити більше немає. Тому я запрошую народних депутатів до залу.

Ставиться на голосування пропозиція комітету про прийняти проекту Закону «Про внесення змін до Закону України «Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування на випадок безробіття» ([№ 3115](#)) за основу.

Готові голосувати? Прошу підтримати та проголосувати.

«За» – 229.

Рішення прийнято.

Дякую.

Прошу показати по фракціях та групах.

Переходимо до розгляду наступного в порядку денному проекту Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо посилення захисту прав працівників» ([№ 5266](#), [№ 5266-1](#)).

Перед тим як перейти до розгляду цього питання, ставиться на голосування пропозиція розглянути це питання за скороченою процедурою. Нагадую, що для прийняття рішення необхідно набрати 150 голосів. Прошу підтримати та проголосувати.

«За» – 242.

Рішення прийнято.

Для представлення законопроекту № 5266 до слова запрошується заступник міністра економіки України Глущенко Світлана Володимирівна. Будь ласка.

ГЛУЩЕНКО С.В., *заступник міністра економіки України.* Шановний головуєчий! Шановні народні депутати України! Цей законопроект розроблено з метою реалізації домовленостей, передбачених у статтях 291 та 420 Угоди про асоціацію між Україною та ЄС, та стосується питань забезпечення зайнятості, усунення дискримінації, визнання права на колективні переговори, посилення можливостей соціальних партнерів та сприяння соціальному діалогу, а також імплементації окремих положень директив Європейського Союзу, конвенцій та рекомендацій Міжнародної організації праці, а також Європейської соціальної хартії.

Загалом у законопроекті пропонується обов'язкове повідомлення профспілок про заплановане масове вивільнення, уточнення порядку інформування та

проведення консультацій у разі наявності на підприємствах кількох професійних організацій, уточнення критеріїв масового вивільнення працівників з ініціативи роботодавця залежно від їх чисельності, забезпечення права всіх працівників на укладення колективних договорів, зокрема тих, хто працює у роботодавців – фізичних осіб, надання можливості поширення норм колективної угоди галузевого рівня на всіх роботодавців відповідної галузі.

Також проектом надається право сторонам визначати строки дії умов колективного договору в разі реорганізації, зміни власника – юридичної особи та забезпечення права на свободу переговорів. Водночас передбачається право працівників на інформацію про умови колективного договору, що на них поширюється, не лише на початку їхньої роботи, а й якщо такий договір буде укладений пізніше та у разі змін до нього.

Крім цього також визначається перелік обмежень, що не вважаються дискримінацією у сфері праці, тобто залежать від властивих певному виду робіт вимог: віку, освіти, статі, стану здоров'я чи обумовлені необхідністю посилення соціального та правового захисту деяких категорій працівників.

Шановні народні депутати, прошу підтримати.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Світлано Володимирівно.

Слово надається автору альтернативного законопроекту – народному депутату Морозу Володимирі Вікторовичу.

Галино Миколаївно, одну хвилину, ви ж не Мороз Володимир Вікторович. Там ще ж альтернативний. Немає автора... Є.

Я не побачив вас, Володимире Вікторовичу, будь ласка, підходьте.

МОРОЗ В.В., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань енергетики та житлово-комунальних послуг (одномандатний виборчий округ № 59, Донецька область, політична партія «Опозиційна платформа – За життя»). Шановні колеги! Я уважно вивчив урядовий законопроект № 5266 і хочу сказати, що підтримую його окремі положення щодо поліпшення соціального захисту найманих працівників.

Водночас у проекті Кабміну міститься ряд норм, які потенційно призведуть до погіршення соціально-трудових відносин через запропоноване урядом часткове ігнорування участі профспілок у соціальному діалозі та нівелюванню їх інституційної ролі.

Хочу зацентувати увагу, що інститут соціального діалогу – це фундамент, на якому стоїть сучасний розвиток всієї системи соціально-трудових відносин. І фундамент цей закладений ще століття тому самим утворенням Міжнародної організації праці (1919 рік), яка вважає соціальний діалог наріжним каменем своєї діяльності, який абсолютно необхідний для гарантованого забезпечення базових соціально-трудових прав людей, досягнення якісної зайнятості, підтримки, економічного зростання та формування більш інклюзивного суспільства.

Тому, по-перше, з цією метою нами підготовлений альтернативний законопроект № 5266-1, яким на відміну від основного пропонується не запроваджувати обмеження стосовно статі працівників, що не вважатиметься дискримінацією у сфері праці. Пропонований Кабміном підхід – введення таких обмежень суперечить статті 22 Кодексу законів про працю, у якій не передбачено можливості встановлювати вимоги щодо статі працівників. Застосування такого підходу...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Володимире Вікторовичу.

До слова запрошується голова Комітету з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів Третякова Галина Миколаївна.

ТРЕТЬЯКОВА Г.М. Шановний головуєчий! Шановні народні депутати! 16 квітня 2021 року Комітет з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів розглянув законопроект № 5266 та альтернативний до нього. Хочу зазначити, що сторони соціального діалогу, які брали участь в обговоренні цього законопроекту і які здійснювали цей самий соціальний діалог на стадії відпрацювання урядом цього законопроекту, на засіданні комітету зазначили, що проводили відповідні консультації щодо цього законопроекту, як, власне, і щодо законопроекту [№ 5388](#), який сьогодні прийняли в першому читанні, у цілому його погоджують.

Щодо зауважень, висловлених ними до законопроекту, вони можуть бути врегульовані на стадії його підготовки до другого читання. Тому ми свято шануємо те, про що ви казали, зокрема й соціальний діалог, це є тристороння рада, яка сьогодні вже має голову, а також має, крім усього, укладати ще колективні договори і генеральні угоди, які, власне, не завжди і не всіма урядами здійснювалися.

Комітет ухвалив рішення рекомендувати Верховній Раді України проект Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо посилення захисту прав працівників» прийняти в першому читанні за основу, а другий відхилити.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Галино Миколаївно.

Шановні колеги, традиційне запитання: чи є необхідність обговорювати ці законопроекти? Прошу записатися на виступи від депутатських фракцій та груп: два – за, два – проти. Єдине прохання: хто записується «за», має говорити – «за», хто записується «проти», має говорити – «проти». Така вимога Регламенту.

Слово надається народній депутатці України Фріз Ірині Василівні, фракція політичної партії «Європейська солідарність». Будь ласка.

ФРІЗ І.В., член Комітету Верховної Ради України з питань антикорупційної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Прошу передати слово Ірині Геращенко.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка, Ірино Володимирівно. Друзі, перепрошую, два рази слово не передається.

Ну давайте... Прошу, ви сьогодні будете Іриною Володимирівною.

Будь ласка.

ПАВЛЕНКО Р.М., член Комітету Верховної Ради України з питань освіти, науки та інновацій (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Дякую. Шановні колеги, у нас сьогодні такий собі соціальний чи радше псевдосоціальний день. Ми бачимо дуже багато ініціатив, спрямованих на трудове законодавство. На жаль, в основному вони спрямовані на обмеження прав, а не на їх посилення. Ми бачимо розширення можливостей та повноважень державі щодо отримання додаткових надходжень, але в дуже сумнівний спосіб. Тому що, на жаль, влада замість оголошеної деолігархізації обрала тактику наступу на середній клас, на малий та середній бізнес. Зокрема, під час підготовки законопроекту до другого читання треба буде дуже уважно дивитися за нормами щодо укладання договорів серед підприємств, заснованих фізичними особами, щоб ми, з одного боку, не створили в даному разі можливостей для обмеження розвитку підприємств, а не захисту прав.

З іншого боку, якщо ми кажемо, що виводимо якісь категорії відносин з-під поняття дискримінації, то ці речі треба прописувати набагато докладніше, ніж те, що пропонується в цьому законопроекті. Тобто будемо ще визначатися.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Слово надається народному депутату Шахову Сергію Володимировичу, депутатська група «Довіра». Він передає слово Петру Андрійовичу Бакунцю.

БАКУНЕЦЬ П.А. Шановний пане головуєчий! Шановні народні депутати! Звичайно, документ, який ми зараз розглядаємо, спрямований насамперед на допомогу працівникам. У ньому надається можливість збільшувати права працівникам і надається прозорість у діяльності роботодавців. У законопроекті передбачається внести окремі зміни в трудове законодавство і передбачити можливість укладання трудового договору фізичними особами, які використовують найману працю.

Крім того, посилюється відповідальність роботодавця за масові звільнення або за несвоєчасне повідомлення працівників про їх можливе звільнення. Також

передбачається велика відповідальність за недобросовісну рекламу щодо працевлаштування, що є дуже важливим у сучасному світі, коли в інтернеті подається надто багато недобросовісної реклами людям, котрі шукають роботу. Цей документ, власне, містить ознаки колективного договору як фундаментального договору на захист прав українських працівників.

Звичайно, його потрібно доопрацьовувати. Тому депутатська група «Довіра» пропонує проголосувати його в першому читанні з можливим доопрацюванням його деяких норм до другого читання, адже наші працівники, а особливо вчителі, про яких ми сьогодні вже згадували, як наприклад, на Львівщині, Івано-Франківщині, Луганщині, Вінниччині є громади, де вони зазнають утисків, незважаючи на те, що гідно виконують свою роботу, вакцинуються, вчать наших дітей – наше майбутнє, однак не до кінця отримують зарплату від роботодавця. Держава не до кінця забезпечує їм гарантованої заробітної плати. Про це будемо говорити і нагадувати всім з цієї високої трибуни поки наші вчителі і всі працівники не отримають гідних умов праці.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Слово надається народному депутату України Сергію Петровичу Лабазюку, депутатська група «Партія «За майбутнє». Я так розумію, ви передаєте слово Сергію Рудику.

ЛАБАЗЮК С.П., член Комітету Верховної Ради України з питань аграрної та земельної політики (одномандатний виборчий округ № 188, Хмельницька область, самовисуванець). Прошу передати слово Рудику Сергію.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пан Сергій Рудик. Будь ласка.

РУДИК С.Я. Шановні українці, сьогодні цілий день в цьому залі глумляться над людьми праці, витирають ноги об профспілки. Тепер людей можна звільняти без погодження з ними. По суті, роздерибанили фонди соцстрахування. Повірте, потім буде друге читання, і десь за тиждень ми чекаємо на ще одну таку геніальну ініціативу уряду, у якій вони відтворюють ініціативу отого ростовського в'язня, – забрати собі все майно профспілок.

Але серед цього всього мотлоху є один законопроект, який, зціпивши зуби, можна підтримати – той, який ми зараз обговорюємо. У ньому також трохи витирають ноги об профспілки, тепер людей можна звільняти без попередження профспілок, але тут хоча б зберігаються якісь елементарні зобов'язання щодо роботодавців. Якщо ми його підтримаємо, роботодавець буде зобов'язаний поінформувати працівника про умови колективного договору і, вдумайтесь, дати йому право скопіювати договір. Він його на стінку повісить і тишитиметься щодня, що його звільнили, але поінформувавши про це. Тепер у нього буде право протестувати, дякуючи шановному пану роботодавцю – милому олігарху, що він його про це поінформував. І це величезна заслуга цієї монобільшості.

Звичайно, до другого читання ми і цей, і всі інші законопроекти спробуємо скоригувати. Але дивлячись як монотонно фракції «Слуга народу», «Голос» і депутатська група «Довіра» вбивають права працівників, усе важче і важче нам в цьому залі пояснити це людям. Тому чекайте тепер людей на вулицях, вони вам скажуть, що думають з цього приводу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. До слова запрошується народна депутатка України Лабунська Анжеліка Вікторівна, Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина». Михайло Михайлович Цимбалюк. Але це останній виступаючий. Чи бажає ще хтось виступити? Якщо ні, тоді наступного разу ми вже голосуємо. Прошу запросити народних депутатів до залу.

Михайле Михайловичу, будь ласка.

ЦИМБАЛЮК М.М. Шановний головуючий! Шановна президіє! Шановні народні депутати! Насправді, ми від представника уряду почули презентацію ще одного законопроекту, який нібито впорядковує трудові угоди роботодавця, навіть якщо він фізична особа, з працівником. На перший погляд, це позитивна ідея, але вона містить ряд зауважень, про що зазначило Головне науково-експертне управління Апарату Верховної Ради України. Чи вдасться його доопрацювати до другого читання? Побачимо, які будуть поправки, позиція комітету.

Насамперед законопроект виписаний таким чином, що є визначення, які не до кінця юридично обґрунтовані. Наприклад, для працівника створюються сприятливіші умови. Тобто це оціночне, на нашу думку, явище, необхідно буде доопрацювати до другого читання.

Також, вважаємо, дуже обережно слід виписувати кінцеву редакцію, щоб це не було сприянням, коли ми фізичну особу, яка має двох і більше найманих працівників, у такий спосіб спонукаємо загнати його роботу в тінь. Тому, ще раз підкреслюю, треба дуже обережно доопрацювати його до другого читання.

Якщо аналізувати альтернативний законопроект, він, на думку експертів «Батьківщини», є досконалішим. Я вважаю, якщо ці норми будуть враховані до другого читання, законопроект стане збалансованішим.

У такому вигляді команда «Батьківщини» не може голосувати «за», ми утримуємося.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, чи бажає ще хтось виступити? Ніхто не бажає, тому прошу народних депутатів зайняти свої робочі місця.

Ставиться на голосування пропозиція комітету про прийняття проекту Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо посилення захисту прав працівників» ([№ 5266](#)) за основу.

Шановні колеги, готові голосувати? Прошу підтримати та проголосувати.
«За» – 296.

Рішення прийнято.

Дякую.

Переходимо до розгляду наступного питання.

Артуре Володимировичу, я не зрозумів, ви хочете без обговорення? Напишіть ці зміни до Регламенту, і підемо за вашою процедурою, а поки працюємо за Регламентом.

На ваш розгляд пропонується проект Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо врегулювання деяких нестандартних форм зайнятості» ([№ 5161](#), [№ 5161-1](#)).

Шановні колеги, перед тим як розпочати в розгляд цього питання за змістом, ставиться на голосування пропозиція розглянути ці два законопроекти за скороченою процедурою. Нагадую, що для прийняття рішення нам необхідно набрати 150 голосів, тому прошу підтримати та проголосувати.

«За» – 250.

Рішення прийнято.

До слова запрошується заступник міністра економіки України Світлана Володимирівна Глуценко. Будь ласка.

ГЛУЩЕНКО С.В. Шановний головуєчий! Шановні народні депутати України! Насправді, цей законопроект про забезпечення гнучкості у виборі організації трудових відносин, а також про посилення мобільності працівників при реалізації ними свого права на працю. У цьому законопроекті пропонується введення особливого виду трудового договору з нефіксованим робочим часом та визначаються його основні юридичні елементи.

Крім цього, створюється законодавча база для врегулювання праці фрілансерів. На законодавчому рівні закріплюється можливість роботодавців залучати до роботи працівників для виконання робіт, що носять непостійний, але повторюваний характер. Крім цього, також вдосконалюється процедура нарахування ЄСВ для осіб, які використовують працю людей на нерегулярній основі.

Загалом прийняття цього законопроекту сприятиме, насамперед врегулюванню питання деяких нестандартних форм зайнятості, зокрема для тих осіб, які виконують роботу на непостійній, але повторюваній основі, підвищенню рівня соціальної захищеності та наданню повного пакету соціально-трудоових гарантій

для осіб, які виконують роботу на непостійній, але повторюваній основі, зокрема, щодо фрілансерів, та забезпеченню суб'єктів господарювання додатковими можливостями у виборі найбільш оптимальної системи організації трудових відносин та управління трудовими ресурсами.

Шановні народні депутати, прошу вас підтримати цей законопроект.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Світлано Володимирівно.

Слово надається автору альтернативного законопроекту народному депутату України Валерію Сергійовичу Гнатенку.

Будь ласка, Валерію Сергійовичу.

ГНАТЕНКО В.С. Шановні колеги! Я уважно вивчив законопроект № 5161, до якого є багато претензій. Що саме ми хочемо запропонувати в альтернативному законопроекті?

По-перше, розширити вимоги до змісту трудового договору з нефіксованим робочим часом, включити найбільш широкую інформацію. Я не буду її зачитувати, думаю, потім можна буде з нею ознайомитися. По-друге, закріпити норми про умови оплати праці, які вказують, що трудовим договором з нефіксованим робочим часом визначаються умови оплати праці, які можуть передбачати виплату заробітної плати. По-третє, альтернативним проектом передбачено надати право працівнику, який працює за трудовим договором з нефіксованим робочим часом не менше шести місяців, вимагати від власника або уповноваженого ним органу укладання трудового договору на умовах повного робочого часу або безстрокового трудового договору. По-четверте, збільшити ліміт з одного до двох договорів, щодо можливостей укладання трудових договорів з нефіксованим робочим часом для юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців, які використовують найману працю менше десяти працівників.

Вважаю, що запропонований законопроект сприятиме запровадженню більш гнучкого підходу до працевлаштування, що особливо важливо в період подолання коронакризи та забезпечити постпандемічного відновлення національного ринку праці. Прошу підтримати.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Валерію Сергійовичу.

До співдоповіді запрошується голова Комітету з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів Галина Миколаївна Третякова.

Будь ласка, Галино Миколаївно.

ТРЕТЬЯКОВА Г.М. Дякую. Шановний головуєчий! Шановні народні депутати! Комітет з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів 12 квітня 2021 року розглянув урядовий законопроект щодо запровадження в Україні нового типу трудового договору – трудового договору з нефіксованим

робочим часом. Позитив його полягає в тому, що прийняття цього законопроекту забезпечує врегулювання питання нестандартних форм зайнятості людей, які виконують роботу на непостійній основі.

Спільний представницький орган репрезентативних всеукраїнських об'єднань профспілок, про які сьогодні дуже багато згадують, надав свої пропозиції, які можна врахувати між першим і другим читаннями, якщо буде згода народних депутатів і всіх представників робочої групи, хто внесе поправки.

Типова форма трудового договору, про що теж сьогодні згадувалося, буде опрацьована Міністерством економіки України. У цьому договорі кількість базових годин не може перевищувати 40 годин на тиждень, і кількість робочих днів – не більше шести, але це може бути п'ятиденний або шестиденний робочий тиждень, залежно від домовленостей між найманим працівником і роботодавцем.

Тому в цьому законопроекті, як і в попередніх, немає жодних порушень конвенції чи якихось інших міжнародних договорів.

За результатами розгляду цього та альтернативного законопроектів комітет рекомендує прийняти урядовий законопроект № 5161 за основу.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Галино Миколаївно.

Шановні колеги, є необхідність обговорення цих двох законопроектів? Звісно, є, бачу. Прошу народних депутатів записатися на виступи від депутатських фракцій та груп: два – за, два – проти.

Слово надається народній депутатці України Скороход Анні Костянтинівні, депутатська група «Партія «За майбутнє»».

СКОРОХОД А.К. Шановні колеги, дійсно, сьогодні в трудовому законодавстві відсутній трудовий договір з нефіксованим робочим часом, а тому вважаю, що це досить гарна ініціатива, зважаючи на те, що дуже багато роботодавців зловживають цивільно-правовими договорами, щоб не оформлювати людей на роботу. Тому введення такої форми трудового договору, дійсно, може змінити ситуацію і хоч якось захистити працівників.

Водночас у законопроекті є ряд неточностей, які треба усунути до другого читання. Наприклад, проектом передбачається обов'язок роботодавця оплачувати мінімум 32 години робочого часу працівника на місяць, навіть якщо її виконували протягом меншого часу. Усе-таки, якщо запроваджується такий договір, оплата має проводитися, дійсно, згідно робочого часу і згідно виконаних робіт. Даний договір є досить популярним у світі і його використовують у багатьох розвинутих країнах.

Тому ми підтримуємо дану законодавчу ініціативу. Депутатська група «Партія «За майбутнє»» буде голосувати за законопроект у першому читанні.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Слово надається народному депутату Цимбалюку Михайлу Михайловичу, фракція «Батьківщина».

Будь ласка, Михайле Михайловичу.

ЦИМБАЛЮК М.М. Нарешті, щось позитивне, бо насправді ця законодавча ініціатива носить позитивні речі щодо укладання трудового договору з особою з неповним робочим часом. Фракція «Батьківщина» підтримає його в першому читанні. Але цей законопроект слід удосконалювати до другого читання. До речі, в альтернативному законопроекті є деякі позитивні речі, які треба врахувати в основному, урядовому, законопроекті, за який, повторюю, голосуватиме команда «Батьківщини».

Щодо деяких неточностей, зокрема 32 годин, за які роботодавець зобов'язаний буде заплатити, навіть якщо працівник їх недопрацював, необхідно шукати механізми щодо заохочення самого роботодавця укладати такі угоди.

Застереження також викликає положення, яке міститься, до речі, в обох законопроектах, щодо можливості встановлення в трудових договорах з нефіксованим робочим часом додаткових підстав для його припинення. Це може, звичайно, призвести до порушення трудових прав працівників. Зважаючи на це, до другого читання його треба буде вдосконалювати.

Фракція «Батьківщина» в першому читанні голосуватиме зеленими кнопками.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Михайле Михайловичу.

Слово надається народній депутатці України Зінкевич Яні Вадимівні, фракція політичної партії «Європейська солідарність».

ЗІНКЕВИЧ Я.В. Прошу передати слово Ростиславу Павленку.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ростислав Павленко. Цього разу вас вже правильно назвали.

Будь ласка, Ростиславе.

ПАВЛЕНКО Р.М. Дякую. Шановні колеги! Тема законопроекту важлива, тому що, дійсно, є такі професії, що потребують окремого вивчення і окремої уваги. Справді, до другого читання буде що робити, тому що є певні недоліки в цьому законопроекті, зокрема щодо того, як виникає зобов'язання зі сплати єдиного соціального внеску тощо. Але це той випадок, коли можна його допрацювати до другого читання.

Але, шановні колеги, є категорії людей, які точно працюють у надзвичайних умовах за ненормованим робочим часом і докладають набагато більше зусиль, ніж це виписано в будь-яких посадових обов'язках чи трудових договорах – це наші військові і наші лікарі. На жаль, щодо обох категорій допущена

заборгованість: 1,5 мільярда – перед військовими, майже 300 мільйонів – перед лікарями. І парламент, і уряд мають першочергово звернути на це увагу.

На сьогодні до порядку денного включено законопроект № 6052, у якому передбачено певне підвищення для цих категорій, водночас, чомусь, 19 мільярдів по різних напрямках знову виділяється на «крадівництво».

Ми вимагаємо також включити до порядку денного і розглянути законопроект № 6006, у якому йдеться про виділення 10 мільярдів гривень на повернення заборгованості, утримання військовослужбовців, підвищення зарплат і, нарешті, виконання зобов'язань перед лікарями і пенсіонерами.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Слово надається народному депутату України Юрчишину Ярославу Романовичу, фракція політичної партії «Голос».

Будь ласка.

ЮРЧИШИН Я.Р. Прошу передати слово Юлії Клименко.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Юлія Клименко. Будь ласка.

КЛИМЕНКО Ю.Л. Шановні колеги! Хочу звернути увагу, що ті країни, які за останні два-три десятиліття лібералізували своє трудове законодавство, мали найбільше зростання економіки, ВВП. Тому закликаю колег все-таки подумати і більше лібералізувати трудове законодавство для малого, середнього бізнесу, для певних секторів, щоб люди могли офіційно працювати, офіційно наймати.

З приводу цього законопроекту, безумовно, введення контракту з нефіксованим робочим часом – це прогресивно. Сьогодні багато людей в ІТ секторі, у секторі послуг працюють саме за цими контрактами. Де-факто вони існують, просто оформлюються різними гібридними варіантами ЦПХ та іншими договорами. Власне, давайте узаконимо там, де є багато секторів економіки.

Ми отримали багато листів від роботодавців, від асоціацій з проханням доопрацювати цей законопроект, оскільки він не в повній мірі надає можливість роботодавцям і робітникам укладати контракти з нефіксованим робочим часом. Тобто на практиці такий законопроект, який пропонується до першого читання, на жаль, не працюватиме. Але ми будемо вносити поправки до другого читання і, сподіваюся, його проголосуємо.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, є бажання виступити щодо цих законопроектів? Не бачу бажуючих. Тому попрошу народних депутатів зайняти свої робочі місця, переходимо до голосування.

Ставиться на голосування пропозиція комітету про прийняття проекту Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо врегулювання деяких нестандартних форм зайнятості» ([№ 5161](#)) за основу.

Готові голосувати? Прошу підтримати та проголосувати.

«За» – 327.

Рішення прийнято.

Дякую.

На ваш розгляд пропонується наступний проект Закону «Про внесення змін до деяких законів України щодо запровадження допомоги для економічної реінтеграції трудових мігрантів» ([№ 4669](#), [№ 4669-1](#)).

Шановні колеги, перед тим як перейти до розгляду цього законопроекту за змістом, ставиться на голосування пропозиція розглянути ці законопроекти за скороченою процедурою. Нагадую, для прийняття рішення необхідно 150 голосів. Прошу підтримати та проголосувати.

«За» – 261.

Рішення прийнято.

До слова запрошується заступник міністра економіки Глущенко Світлана Володимирівна.

Будь ласка, Світлано Володимирівно.

ГЛУЩЕНКО С.В. Вельмишановний головуєчий! Вельмишановні народні депутати України! Щорічне збільшення потоків трудової міграції стало підставою для пошуку шляхів збереження трудового потенціалу в Україні та сприяння поверненню українців додому.

Проектом закону запроваджується програма сприяння інвестуванню зароблених громадянами України за кордоном коштів у розвиток малого та середнього підприємництва в Україні, зокрема через надання допомоги для економічної реінтеграції.

У законопроекті пропонується внести зміни до законів України «Про зайнятість населення», а також «Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування на випадок безробіття», впровадивши відповідну програму. Передбачається, що допомога для економічної реінтеграції трудових мігрантів надаватиметься, виходячи з наявності у них страхового стажу за рахунок двох джерел: з бюджету Фонду загальнообов'язкового державного соціального страхування на випадок безробіття на безповоротній основі – для тих громадян, які мають страховий стаж понад 10 років, а також з Державного бюджету України на поворотній основі – для тих громадян України, які мають страховий стаж менше 10 років.

Однією з умов отримання такої допомоги є інвестування коштів, зароблених трудовим мігрантом від оплачуваної діяльності за кордоном, у започаткування або розвиток власної підприємницької діяльності в Україні. Розмір інвестиції повинен бути пропорційним, але не менше допомоги, яку надає держава. Порядок надання такої допомоги визначатиметься Кабінетом Міністрів України. Передбачається, що розмір такої допомоги у 2022 році становитиме до 150 тисяч гривень на одного трудового мігранта.

Загалом цей законопроект – про стимулювання повернення в Україну трудових мігрантів, про заохочення інвестувати кошти, зароблені за кордоном, в Україну, а також сприятиме створенню нових робочих місць в Україні.

Шановні народні депутати, прошу підтримати цей законопроект.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Слово надається автору альтернативного законопроекту народному депутату України Гнатенку Валерію Сергійовичу.

Будь ласка, Валерію Сергійовичу.

ГНАТЕНКО В.С. Шановні колеги, я уважно вивчив урядовий законопроект № 4669, і в цілому підтримую його соціальну спрямованість на вирішення цих питань, проте є деякі позиції, які треба врахувати. Згідно з даними Міністерства соціальної політики України, на постійній основі сьогодні за кордоном працює понад 3 мільйони українців, а сезонна трудова міграція з України перевищує 9 мільйонів людей. За реалістичнішими експертними оцінками, за кордоном сьогодні працює до 10 мільйонів українських громадян, що становить понад 30 відсотків усього працездатного населення країни. Сьогодні українські заробітчани активно розвивають економіку Східної Європи, Росії та інших держав.

На відміну від основного проекту, в альтернативному законопроекті ми пропонуємо таке.

Перше. Законодавчо встановити єдиним джерелом фінансування економічної реінтеграції трудових мігрантів у вигляді виплати їм допомоги на відкриття власного бізнесу коштів Державного бюджету, передбачених у бюджеті Фонду загальнообов'язкового державного соціального страхування України на випадок безробіття.

Друге. Пропонується закріпити норму про виплату зазначеної допомоги у рамках економічної реінтеграції трудових мігрантів незалежно від розміру їхнього страхового стажу.

Третє. Цей законопроект, у разі прийняття, застосовуватиметься, починаючи з 1 січня 2022 року, але набере чинності з дня наступного за днем його опублікування. Такий підхід дозволить вже в поточному році розпочати прийом заявок на отримання допомоги в рамках економічної реінтеграції трудових мігрантів і передбачити відповідні кошти в проекті Державного бюджету на 2022 рік.

Прошу підтримати альтернативний законопроект.
Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Валерію Сергійовичу.

Слово для співдоповіді надається голові Комітету з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів Галині Миколаївні Третьяковій.

Галино Миколаївно, трибуна ваша, будь ласка, ви співдоповідач.

ТРЕТЬЯКОВА Г.М. Шановний головуючий! Шановні народні депутати! У законопроекті № 4669 уряд пропонує передбачити надання трудовим мігрантам, які повернулися в Україну, матеріальної допомоги. Проте, хочу сказати, таку допомогу отримають не всі, і якщо ви порахуєте вік людей, який підтримується цим законопроектом, то побачите, що в ньому немає стимуляції поверненню трудових мігрантів молодшого віку.

Комітет на своєму засіданні розглянув цей законопроект і рекомендував Верховній Раді прийняти його за основу. Водночас ми можемо розглянути, і є логіка в тому, щоб дати можливість уряду дуже швидко внести законопроект, який стимулював би повернення трудових мігрантів не тільки вікової категорії, а й молоді.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Галино Миколаївно.

Шановні колеги, є необхідність обговорювати цей законопроект? Прошу записатися на виступи від депутатських фракцій і груп: два – за, два – проти.

Слово надається народній депутатці України Клименко Юлії Леонідівні, фракція політичної партії «Голос».

КЛИМЕНКО Ю.Л. Об'єднання «Справедливість». Хочу сказати розробникам законопроекту з Кабінету Міністрів, а також колегам з Комітету соціальної політики, що насамперед нам треба розробити такі законопроекти, щоб молодь та економічно активне населення не їхали з України. Це пріоритет номер один. Безумовно, ми будемо раді й щасливі, якщо наші мігранти, я не погоджуюсь з колегою, що їх 3 мільйони, їх уже понад 5 мільйонів, повернуться в Україну, привезуть сюди зароблені гроші, щоб з нами далі розвивати Україну. Але передусім ми повинні зробити так, щоб економічно активне населення, яке покидає Україну (біля 1 мільйона людей щорічно), не виїжджало з країни.

Звертаюся до уряду: будемо щасливі, якщо ви також подасте такий законопроект, ми візьмемо участь з тим, щоб стимулювати людей залишатися в Україні.

Щодо цього законопроекту. Безумовно, ми його підтримаємо, тому що це правильний законопроект. Українці повинні повертатися додому, ми будемо щасливі їх тут бачити. Сподіваюся, створимо ефективні фонди, які розроблять результативні програми підтримки цих людей, тому що на сьогодні ці програми

де-факто не працюють. Жодна соціальна програма не працює так ефективно, як повинна працювати. Тому давайте все-таки на рівні Кабінету Міністрів між першим і другим читаннями зробимо так, щоб ці програми реально можна було імплементувати на практиці, і повернемо наших людей в Україну.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Слово надається народному депутату України Балозі Віктору Івановичу, депутатська група «Партія «За майбутнє».

БАЛОГА В.І., член Комітету Верховної Ради України з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування (одномандатний виборчий округ № 69, Закарпатська область, політична партія «Єдиний центр»). Прошу передати слово Полякову.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Поляков Антон Едуардович. Будь ласка.

ПОЛЯКОВ А.Е. Шановні колеги, ви мали нагоду послухати чергову казку від казкового уряду Ганса Крістіана Шмигалья: 500 тисяч робочих місць вони вже створили, мільярдні інвестиції вони в країну завели, а зараз обіцяють реінтегрувати наших трудових мігрантів. Кого ви збираєтесь реінтегрувати, якщо мільйони людей виїжджають? Що ви робитимете, якщо за даними наших міжнародних партнерів за кілька десятиліть залишиться 15-17 мільйонів українців? Коли ви думатимете за цих людей: за тарифи, пенсії, нормальну заробітну плату, нормальні умови ведення бізнесу? Якщо ви хочете їм допомогти вести бізнес, як ви подаєте в цьому законопроекті, пам'ятайте про вашу ж обіцянку на виборах, як ви гарантували на законодавчому рівні незмінність чинних умов оподаткування для суб'єктів малого підприємництва – фізичних осіб. Це ви обіцяли ФОПам і порушили обіцянку в перший пленарний тиждень після обрання українцями. Тому давайте не будемо займатися фарсом.

До речі, у цьому законопроекті знову виписані чергові зловживання, адже визначення розміру допомоги для економічної реінтеграції передбачається не безпосередньо в законі, це право передається Кабінету Міністрів. Ви знаєте, після великого крадівництва-будівництва, гадаю, всі розуміють, що передавати право розподілу грошей Кабміну – просто самогубство. Тому закликаю не підтримувати чергового фарсу від Кабінету Міністрів.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Слово надається народному депутату України В'ятровичу Володимирі Михайловичу, фракція політичної партії «Європейська солідарність».

В'ЯТРОВИЧ В.М., член Комітету Верховної Ради України з питань гуманітарної та інформаційної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Прошу передати слово Олегу Синютці.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Олег Синютка. Прошу.

СИНЮТКА О.М. Шановні колеги народні депутати! Це надзвичайно важливий законопроект, який торкається декількох мільйонів українців, які сьогодні опинилися поза межами нашої батьківщини. Ці люди тільки минулого року перерахували в Україну 8,9 мільярда доларів. Скажіть, будь ласка, чи вартують ці гроші того, що діти сьогодні ростуть і виховуються без участі батьків, чи вартують ці гроші втрати Україною людського потенціалу? Звичайно, ні.

Але чи, дійсно, цей законопроект дає підстави для повернення трудових мігрантів в Україну? На жаль, ні. Тому що діями нинішньої влади створено умови, коли в Україні майже 500 тисяч безробітних, заборгованість із заробітної плати сягнула катастрофічних 3,4 мільярда гривень, коли за минулий рік в Україну зменшилися іноземні інвестиції на 868 мільйонів доларів, коли уже навіть перед військовими заборгованість на сьогодні становить 1,5 мільярда гривень.

Скажіть, будь ласка, чи є такі проблеми в інших країнах? Так. Але що робить Болгарія? Болгарія зменшила податок на доходи фізичних осіб до 10 відсотків. Що робить Польща? Польща на створення кожного окремого робочого місця надає додаткові інвестиції. Що робить українська влада? А українська влада змушує заробітчанин, які привезуть сюди гроші, покласти їх на рахунки, оподаткувати і чекати, що з ними зроблять. А українська влада пропонує прийняти закон, проект якого № 5600, який буде податковим зашморгом на шиї підприємців, навіть тих, які повернулися в Україну. Це черговий фейк, це черговий піар від влади, але його треба підтримувати за основу, доопрацьовувати і приймати такий закон, який справді створить підстави для повернення трудових мігрантів.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Слово надається народному депутату Цимбалюку Михайлу Михайловичу, фракція політичної партії Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина».

Будь ласка, Михайле Михайловичу.

ЦИМБАЛЮК М.М. Дякую. Шановний головуючий! Шановна президіє! Шановні народні депутати! Шановні українці! Насправді це дуже цікава ініціатива уряду, але ми очікуємо насамперед, що уряд запропонує ті законодавчі ініціативи, які стосуватимуться гарантій першого робочого місця кожному молодому українцю, який закінчив заклад вищої чи загальної середньої освіти. Дуже важливо створити всі умови, щоб громадяни України не їздили по світах у пошуках кращого життя. Справді, навіть за результатами минулого ковідного

року саме заробітчани стали найбільшим іноземним інвестором в Україну, це має пам'ятати українська влада. Це перше.

Друге. Законодавчий акт, який пропонується, команда «Батьківщини» підтримуватиме, проте, як завжди, будемо готувати поправки, щоб удосконалити його до другого читання. Ми не повинні розрізняти, чи це громадянин, який приїхав із-за кордону і зареєструвався як безробітний, чи той, хто втратив роботу в Україні і її шукає. Бо громадянин, зареєстрований у центрі зайнятості через втрату роботи, в державі Україна може отримати допомогу максимум 40 тисяч гривень. Тому, хто повернувся із-за кордону, держава пропонує до 150 тисяч гривень, але хитро: спочатку вклади свої зароблені 150 тисяч гривень.

Тобто, підкреслюю, завдання влади – зробити все для того, щоб не тільки повертати громадян, а й не дати можливості їм виїхати, створюючи робочі місця в Україні.

Ті пенсіонери, які повертаються із-за кордону, запитують, як їм у державі Україна прожити достойну старість. Це теж питання до уряду...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Михайле Михайловичу.

Шановні колеги, є бажання обговорювати ці законопроекти?

Олександр Сергійович Колтунович, 1 хвилина з мотивів, і після цього переходимо до голосування. Прошу народних депутатів зайняти свої робочі місця.

Олександр Сергійовичу, будь ласка.

КОЛТУНОВИЧ О.С. Дякую. Шановний головуєчий! У підтримку даного законопроекту хочу сказати, що, дійсно, в минулому році трудові мігранти перерахували із-за кордону 12 мільярдів доларів, тоді як надходження прямих іноземних інвестицій були не те, що нульові, вони були мінусові: в Україні відтік прямих іноземних інвестицій на фоні перерахування 12 мільярдів становив майже 1 мільярд доларів. Це серйозні кошти і це підтвердження тому, що бюджет України з економічної точки зору неспроможний здійснювати повноцінну реінтеграцію. Це перше.

Другий момент, що мене бентежить, – порядок повернення допомоги та інші моменти, які затверджуватимуться Кабінетом Міністрів України. На моє глибоке переконання, це треба усунути між першим і другим читаннями, щоб унеможливити певні корупційні ризики.

Третє. Є постійні трудові мігранти, яких приблизно 3 мільйони, а є ті, які працюють тимчасово, їх близько 10 мільйонів громадян України. Автори законопроекту повинні прибрати норму щодо обов'язкового працевлаштування за один рік, тому що вони не зможуть їх підтримати у скористанні цією допомогою.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Олександрє Сергійовичу.

Шановні колеги, хто ще хоче висловитися? Сергій Шахов, 1 хвилина, і після цього голосуємо.

Будь ласка.

ШАХОВ С.В. Шановні колеги! Безумовно, повторюю, треба сьогодні дивитися на власне виробництво, розбудовувати свої фабрики, заводи, розвивати енергетичну галузь, не закривати атомну енергетику, яка найдешевша, не купувати електроенергію в Росії, Білорусі, а виробляти в Україні, добувати своє вугілля, за яке ви наперед перераховуєте в Америку, Африку мільярди гривень або доларів.

Сьогодні треба підтримати українського шахтаря, виплачуючи заробітні плати, розбудовуючи шахти. А сьогодні на реконструкції, а не модернізації грабується знову-таки мільярди гривень. У людей такий розмір коштів не вкладається в голову, тому що бабуся отримує 1 тисячу 500 гривень пенсії, а ми говоримо за мільярди. Люди не відчувають сьогодні підтримку держави.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, ми завершили обговорення цього законопроекту, тому прошу підготуватися до голосування.

Ставиться на голосування пропозиція комітету про прийняття проекту Закону «Про внесення змін до деяких законів України щодо запровадження допомоги для економічної реінтеграції трудових мігрантів» ([№ 4669](#)) за основу.

Готові голосувати? Прошу підтримати та проголосувати.

«За» – 147.

Рішення не прийнято.

Ставиться на голосування пропозиція про повернення проекту Закону «Про внесення змін до деяких законів України щодо запровадження допомоги для економічної реінтеграції трудових мігрантів» ([№ 4669](#)) суб'єкту права законодавчої ініціативи на доопрацювання. Прошу підтримати та проголосувати.

«За» – 330.

Рішення прийнято.

Шановні колеги, прошу не розходитися, тому що наступне питання буде крайнє... (*Шум у залі*).

Який альтернативний, якщо ми проголосували щодо основного – повернути суб'єкту...

Шановні колеги, переходимо до розгляду наступного питання – до включення проекту... (*Шум у залі*). Прийнято рішення щодо першого – повернути суб'єкту законодавчої ініціативи. Шановні колеги... Так, повернули. Шановні колеги, рішення прийнято щодо законопроекту.

Переходимо до розгляду наступного питання – проекту Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України, що регулюють питання трансплантації анатомічних матеріалів людині» ([№ 5831](#)). Але це питання потребує голосування про включення його до порядку денного (*Шум у залі*).

Шановні колеги, перепрошую, я визнаю, що був неправий (*Оплески*). Якщо дозволите, поставлю... (*Шум у залі*). Допоможіть людині одужати, вона прийде і займе своє робоче місце.

Шановні колеги, з вашого дозволу, попередній альтернативний законопроект ми також поставимо на голосування, але спочатку за основу, а далі за процедурою.

Ставиться на голосування пропозиція про прийняття проекту Закону «Про внесення змін до деяких законів України щодо запровадження допомоги для економічної реінтеграції трудових мігрантів» ([№ 4669-1](#)) за основу. Такої пропозиції комітет не давав, тому прошу визначатися та голосувати.

«За» – 109.

Рішення не прийнято.

Ставиться на голосування пропозиція про повернення проекту Закону «Про внесення змін до деяких законів України щодо запровадження допомоги для економічної реінтеграції трудових мігрантів» ([№ 4669-1](#)) суб'єкту права законодавчої ініціативи на доопрацювання. У статті 114 Регламенту Верховної Ради України визначено порядок прийняття рішення, тому ставиться на голосування пропозиція про повернення проекту Закону «Про внесення змін до деяких законів України щодо запровадження допомоги для економічної реінтеграції трудових мігрантів» ([№ 4669-1](#)) суб'єкту права законодавчої ініціативи на доопрацювання. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 124.

Рішення не прийнято.

Наступна пропозиція, яка може ставитися на голосування відповідно до статті 114 – направити законопроект [№ 4669-1](#) до головного комітету для підготовки на повторне перше читання. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 93.

Рішення не прийнято.

Дякую.

Отже, залишається законопроект [№ 4669](#) щодо якого ми прийняли рішення – направити суб'єкту права законодавчої ініціативи на доопрацювання (*Шум у залі*).

З мотивів не дається в цьому випадку.

На ваш розгляд пропонується проект Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України, що регулюють питання трансплантації анатомічних матеріалів людині» ([№ 5831](#)). Наголошую, це питання потребує голосування про включення його до порядку денного сесії. Для цього необхідно 226 голосів.

Ставиться на голосування пропозиція про включення законопроекту [№ 5831](#) до порядку денного. Прошу підтримати та проголосувати.

«За» – 311.

Рішення прийнято.

Ставиться на голосування пропозиція про застосування процедури *ad hoc* щодо розгляду та прийняття рішення на цьому пленарному засіданні. Голосування також потребує 226 голосів, тому прошу підтримати та проголосувати.

«За» – 319.

Рішення прийнято.

Оскільки ми вже включили це питання, ставиться на голосування пропозиція про розгляд його за скороченою процедурою. Необхідно набрати 150 голосів. Прошу підтримати та проголосувати.

«За» – 257.

Рішення прийнято.

Є необхідність обговорювати цей законопроект?

До слова запрошується доповідач – народна депутатка України Дмитрієва Оксана Олександрівна.

Будь ласка.

ДМИТРИЄВА О.О. Шановні колеги! У грудні 2019 року, півтора року тому, ми прийняли закон, який дав старт побудові системи трансплантації в Україні. Уже зроблено більше посмертних трансплантацій за всю історію незалежності України, проводяться неродинні трансплантації кісткового мозку, які ніколи не робили в Україні, серця, і наші пацієнти не їдуть на лікування за кордон, усі трансплантації проводяться для наших пацієнтів безкоштовно.

Відпрацювавши півтора року в пілотному проекті, ми бачимо, що сьогодні ще потрібно змінити, бо наша мета – трансплантаційна незалежність України. Зміни, які ми пропонуємо, є більш технічними. Ми пропонуємо зробити процедуру згоди на посмертне донорство зручною – давати прижиттєву згоду чи незгоду на донорство через електронні ресурси. Це перше.

Друге. Зміни до закону дають можливість удосконалити алгоритми підбору пари донор – реципієнт – відповідно найкращого збігу за імунологічними показниками з урахуванням черговості.

Третє – трансплантація тканин. Ми прописуємо законодавчі підстави для гармонізації із євродирективами та виконання положень Угоди про асоціацію між Україною та ЄС.

Четверте. Ще один важливий момент – ми даємо можливість долучати представників релігійних організацій до популяризації питання трансплантації.

Також даним законопроектом ми даємо можливість продовжити у 2023 році пілотний проект з трансплантації. Кожна зміна робиться для того, щоб система, яку ми почали будувати півтора року тому, працювала ідеально. Ми рухаємося до того, щоб українці перестали їздити за кордон, розвиваємо як органну трансплантацію, так і трансплантацію кісткового мозку. Головне – ми знаємо, як це робити.

Прошу підтримати законопроект № 5831 за основу. Ми разом дали старт трансплантації і повинні зараз дати можливість покращити цю систему.

Тому, колеги, прошу підтримати та проголосувати даний законопроект.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Слово для співдоповіді надається голові Комітету з питань здоров'я нації, медичної допомоги та медичного страхування Михайлу Борисовичу Радуцькому.

Будь ласка, Михайле Борисовичу.

РАДУЦЬКИЙ М.Б., голова Комітету Верховної Ради України з питань здоров'я нації, медичної допомоги та медичного страхування (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Шановний головуючий! Шановні народні депутати України! Комітет Верховної Ради України питань здоров'я нації, медичної допомоги та медичного страхування розглянув на своєму засіданні законопроект № 5831.

На сьогодні завдяки створеному законодавчому підґрунтю трансплантація в Україні стрімко розвивається. Нещодавно було зроблено першу за всі роки незалежності України неродинну трансплантацію кісткового мозку дорослому пацієнту, і це значне досягнення вітчизняної медицини, яке потрібно розвивати та примножувати.

Зміни, що пропонуються у законопроекті, спрямовані на забезпечення подальшого розвитку трансплантації в Україні, належного її фінансування та перехід з 1 квітня 2023 року на фінансування за програмою медичних гарантій.

Головне науково-експертне управління Апарату Верховної Ради України надало ряд зауважень та пропозицій до законопроекту, які, на думку комітету, можуть бути враховані під час підготовки законопроекту до другого читання.

Враховуючи вищевикладене, комітет ухвалив рішення рекомендувати Верховній Раді України проект Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України, що регулюють питання трансплантації анатомічних матеріалів людині» (№ 5831) за результатами розгляду в першому читанні прийняти за основу з урахуванням необхідності внесення змін для врахування зазначених зауважень в інші структурні частини законодавчих актів України, що не були предметом розгляду в першому читанні, але пов'язані з предметом його правового регулювання, відповідно до частини першої статті 116 Регламенту Верховної Ради України. Прошу підтримати.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Михайле Борисовичу.

Шановні колеги, є необхідність обговорити цей законопроект? Прошу записатися на виступи від депутатських фракцій та груп: два – за, два – проти.

Слово надається народній депутатці України Федині Софії Романівні, фракція політичної партії «Європейська солідарність».

ФЕДИНА С.Р. Прошу передати слово колезі Яні Зінкевич.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Яна Вадимівна Зінкевич. Будь ласка.

ЗІНКЕВИЧ Я.В. Дякую. Колеги, це, дійсно, надзвичайно важливий законопроект, який дозволяє унормувати законодавчу базу щодо питань трансплантації. Величезне досягнення, що за останні півтора року, дійсно, було проведено таку кількість трансплантацій, зокрема від неродинних донорів.

Також хочу подякувати нашим колегам з попереднього скликання, які розпочали цей тяжкий шлях. Саме вони були першопрохідцями перших норм закону. Дякую також особисто пані Оксані Дмитрієвій за те, що вона, дійсно, якісно змогла це продовжити, завершити, довести до логічного завершення, і все працює.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Слово надається народному депутату України Шахову Сергію Володимировичу, депутатська група «Довіра».

Поки слово передається Сергію Володимировичу, я на правах головуючого продовжую засідання на 15 хвилин, але до завершення розгляду цього питання по суті.

Будь ласка, Сергію Володимировичу.

ШАХОВ С.В. Прошу передати слово Ларисі Білозір.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Лариса Миколаївна Білозір. Будь ласка.

БІЛОЗІР Л.М. Шановні колеги! Безперечно, це дуже потрібний законопроект, у якому регламентується, уточнюється все, що стосується трансплантації органів і систем, формується реєстр донорів, який, дійсно, має бути дієвий, а не, як раніше, тільки на папері. Проте, знаєте, ми маємо бути дуже обережні. Тому що ми розуміємо, що хтось, знаєте, має померти, щоб хтось в цій системі жив. Тому, щоб не було зловживань, потрібно дуже серйозно прописати контроль.

Мені незрозуміла норма, що з переліку заборон для проведення вилучення органів прибрати згоду родичів. Звичайно, тут прибирається також і нотаріальна згода, але ми розуміємо, що прописуємо тут презумпцію незгоди на презумпцію згоди. Тобто якщо ти в електронній системі не написав, що ти не згоден, твої органи із системи можуть використовувати. Звісно, це потрібно, але якщо немає чи не знайшли родичів, як так розумію, консилиум лікарів повинен це вирішувати.

Звичайно, в цивілізованих країнах, де працює правоохоронна система, є доброчесність, порядність і контроль над виконанням закону... Було б добре, щоб все-таки в Україні такі речі ми прописали.

Звісно, цей законопроект до другого читання треба доопрацювати. Тому що у ньому і за державні реєстри знімається відповідальність держави, можна допустити, що інформація про бази може скачуватися особами, які не мають доступу, тобто є певні зауваження. Проте дуже добре, що нарешті реалізація державних гарантій медичного обслуговування, на жаль, тільки з 2023 року,

буде також розповсюджуватися саме на трансплантацію органів та інших анатомічних матеріалів. Це величезний позитив...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Слово надається народному депутату України Загородньому Юрію Івановичу, фракція політичної партії «Опозиційна платформа – За життя».

ЗАГОРОДНІЙ Ю.І. Дякую, Руслане Олексійовичу.

Прошу передати слово народному депутату України Олександрю Сергійовичу Колтуновичу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Олександр Сергійович Колтунович.

Нагадую, я продовжив засідання на 15 хвилин, але до завершення розгляду цього питання.

Будь ласка, Олександр Сергійовичу.

КОЛТУНОВИЧ О.С. Дякую, вельмишановний Руслане Олексійовичу. Жодним чином не мав на меті вносити певне уточнення.

Насамперед хотів би звернути увагу на найважливіше – наша фракція послідовно виступає проти даної проблематики. Ми не будемо підтримувати подібні законопроекти. Крапка. Це перше.

Друге. Хочу повернутися до законопроекту стосовно трудових мігрантів, щодо якого, власне, я не вимагав хвилину згідно з Регламентом, але не отримав можливості виступити з мотивів. Голосуванням за цей законопроект ви плюнули в обличчя 65 мільйонам українців, яких Зеленський кликав в Україну. Україна всім один рідний дім. Сьогодні усі 65 мільйонів громадян України і тих українців, які є у всьому світі, цим голосуванням отримали відповідь, що їх не чекають в Україні.

Третє. Провладна більшість також не чекає тих громадян України, які знаходяться на непідконтрольних територіях окремих районів Донецької та Луганської областей. Зеленський їм прямо сказав, щоб їхали до Росії, куди хочуть, а в Україну не треба. Скажіть, це такий у нас державницький підхід? Ми, навпаки, маємо створювати економічні стимули для того, щоб громадяни поверталися в Україну з тієї іноді негідної роботи для того, щоб тут їхні сім'ї могли вижити і об'єднуватися для проживання. А тих 147 голосів, які дали насамперед опозиційні фракції, а не партія більшості, свідчать про те, що Президент Зеленський лукавить за 65 мільйонів українців.

Так само, як і з утримуваними особами. Коли Медведчук домовився за чотирьох жінок, щоб їх звільнили з території окремих районів Донецької та Луганської областей, Президент особисто заборонив проводити цю операцію. Відповідно він відповідає за те, що вони на сьогодні знаходяться на тій території.

Повторюю, такі законопроекти ми маємо підтримувати, а не робити все для того, щоб українці навпаки їхали з України.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Слово надається народному депутату Павлюку Максиму Васильовичу, фракція політичної партії «Слуга народу».

ПАВЛЮК М.В., *заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань правоохоронної діяльності (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»).* Шановні колеги, прошу підтримати даний законопроект та пропоную переходити до голосування.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, думаю, це слухна пропозиція. Ще хтось хоче висловитися? Не бачу бажаючих. Тому... Ви не чули? Я двічі повторив, що продовжив на 15 хвилин засідання до розгляду цього питання.

Відповідно до частини першої статті 116 Регламенту Верховної Ради України ставиться на голосування пропозиція комітету про прийняття проекту Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України, що регулюють питання трансплантації анатомічних матеріалів людині» ([№ 5831](#)) за основу з урахуванням запропонованих уточнень під час підготовки його до другого читання.

Готові голосувати? Прошу підтримати та проголосувати.

«За» – 309.

Рішення прийнято.

Шановні колеги, дякую всім за роботу. Пленарне засідання Верховної Ради України оголошується закритим. Завтра ми продовжимо роботу о 10 годині. До зустрічі.

Дякую.